

**MONORI JÁSZAI MARI
ÁLTALÁNOS ISKOLA**

**PEDAGÓGIAI
PROGRAMJA**

Tartalom

I. AZ ISKOLA ALAPADATAI.....	6
II. JOGSZABÁLYI HÁTTER módosításokkal	7
III. RÓLUNK.....	9
1. Monor	9
2. Névadónkról, Jászai Mariról.....	10
3. Pedagógiai hitvallásunk, neveléselveink	11
IV. 2020 NAT VÁLTOZÁSOK.....	14
1. Monori Jászai Mari Általános Iskola Helyi tanterv módosítása.	14
2. 2020 NAT	14
2.1. A nevelés-oktatás alapvető értékei és emberképe.....	14
2.2. Tanulási és nevelési célok / Kormány rendelet alapján: 5/2020.(I.31.) /.....	16
2.3. A tanulás és tanítás alapelvei	16
2.4. Elvi és módszertani változások a módosított Nemzeti alaptantervben	17
2.5. A tantárgyak oktatásával kapcsolatos preferenciák	18
2.6. Fejlesztési célként megjelenő tanulói kompetenciák / 2020.....	20
2.7. A Nemzeti alaptanterv tantárgyai és kötelező óraszámai	20
2.8. A Nemzeti alaptanterv tantárgyai és kötelező óraszámai	21
2.9. A Nemzeti alaptanterv kötelező és maximális óraszámai 2020. 09.01-től.	21
2.10. Monori Jászai Mari Általános Iskola / Óratervi háló.....	21
V. NEVELÉSI PROGRAM	23
1. Jövőképünk	23
2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	24
2.1. Nevelési alapelvek:	24
2.2. Didaktikai alapelvek:	25
2.3. Komplex Alapprogram alapelvei	25
2.4. Az intézmény nevelés-oktatás közös értékei	26
2.5. Cél- és feladatrendszerünk	27
2.4 Kulcskompetenciák	29
2.6. Fejlesztési területek – nevelési céljaink	40
2.7. Alkalmazandó eljárások, módszerek	46
3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	51
3.1. Személyiségfejlesztés fejlődési szakaszai.....	53
3.2. Személyiségfejlesztés pedagógiai feladatai	55
4. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	64
4.1. Feltételek, célok, feladatok	65
4.2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása	71
5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	73

5.1. A tanítási órák keretében megvalósuló közösségfejlesztéshez kapcsolódó feladatok:.....	74
5.2. Az egyéb, a tanítási órák keretén kívüli tevékenységek keretében megvalósuló feladatok.....	77
5.3. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:	79
5.4. Tanítási órák keretén kívüli tevékenységek keretében megvalósuló feladatok .	79
5.5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai.....	83
5.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység .	85
5.7. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	93
6. Az intézményi döntés folyamatában való tanulói részvétel rendje.....	95
7. Kapcsolatrendszer, külső és belső kapcsolatok.	95
7.1. Belső kapcsolatok	95
7.2. Külső kapcsolatok.....	98
8. A tanulók részvétele az iskolai döntési folyamatban.....	99
9. Pedagógus feladatai – osztályfőnöki tevékenység.....	100
9.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai a nevelés-oktatás folyamatában..	100
9.2. Az osztályfőnök tevékenysége.....	102
10. Vizsgák	103
10.1. A vizsgaszabályzat célja	103
10. 2. A vizsgaszabályzat hatálya	103
10.3. <i>Az osztályozó vizsga jogszerű kiírására vonatkozó szabályok</i>	104
10.4. Javítóvizsga.....	105
10.5. Vizsgaidőszakok	105
10.6. A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend rend...	105
11. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje.....	107
12. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének, felvételének szabályai.....	108
13. Határtalanul programmal az összetartozásért	109
VI. AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE.....	110
1. Választott kerettantervek megnevezése.....	110
1.1. A Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek	110
2. Tantárgyi struktúra és óraszámok.....	112
2.1. Kötelező tantárgyak, kötelező minimális óraszámok	112
2.2. A választott kerettanterv feletti óraszám.....	112
3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	115
4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása.....	115
4.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	115
4.2. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	116
4.3. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	117

4.4. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	118
4.5. Mindennapos testnevelés	119
5. A választható tantárgyak, foglalkozások	119
6. Projektoktatás.....	119
7. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	120
7.1. Intézkedések az egyenlő esélyek biztosítása érdekében- Intézményi stratégia	121
8. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének rendszere, ...	122
követelményei és formái	122
8.1. Az iskola értékelési és ellenőrzési rendszere	122
8.2. Az értékelés célközönsége:	123
8.3. Az értékelés típusai:	124
8.4. SNI tanulók értékelése:	124
8.5. Az értékelés típusainak alkalmazása az intézményben.....	125
8.6. A tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelése	125
8.7. Értékelés az 1-8. évfolyamokon.....	126
8.8. Szöveges értékelés	127
8.9. Írásbeli feladatok értékelése.....	128
8.10. Szóbeli feladatok értékelése:.....	128
9. Tovább haladás az iskolában a magasabb évfolyamba lépés feltételei.....	128
10. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása, elvei, korlátai, szabályai	129
11. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	131
12. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei, fogyasztóvédelem, bűnmegelőzés.....	132
12.1. Az iskola egészségnevelési elvei, céljai.....	132
12.2. Az iskola környezeti nevelési elvei.....	135
12.3. Fogyasztóvédelem.....	142
12.4. Bűnmegelőzés: prevenció	145
13. A tanulók jutalmazása, fegyelmező intézkedések, a magatartás és	146
szorgalom értékelése	146
13.1. A magatartás értékelései	146
13.2. A szorgalomjegyek megállapítása	148
13.3. Iskolánkban használatos dicséretetek, jutalmazások:	149
13.4. A fegyelmező intézkedések formái és alkalmazásának elvei	150
14. Az egész napos iskola	152
VII. A sajátos nevelési igényű tanulókra vonatkozó pedagógiai tevékenységek.....	154
1. A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei.....	154
2. Beszédfogyatékos tanuló	160
3. Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének elvei	162
3.1. Diszlexia	164
3.2. Diszortográfia	165

3.3. Diszgráfia.....	165
3.4. Diszkalkulia:	166
3.5. Hiperaktivitás és figyelemzavarok.....	168
3.6. Az enyhén értelmi fogyatékos tanuló	169
3.7. A hallássérült gyermek	171
VIII. Legitimációs Záradék.....	179
IX. JÓVÁHAGYÁSI ZÁRADÉK	180

Monori Jászai Mari Általános Iskola

Cím: Monor 2200 Jászai Mari tér 1.

Telefonszám: 0629/611-580 Fax: 0629/415-859

Email cím: jaszaimari.monor@gmail.com

I. AZ ISKOLA ALAPADATAI

Név: Monori Jászai Mari Általános Iskola

OM azonosító: 037755

Működési hely: 2200 Monor, Jászai Mari tér 1.

**Alapfeladat: Általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása
1-8. évfolyamon**

**Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók nappali rendszerű
nevelése (beszéd fogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral
küzdők, értelmi fogyatékos- enyhe értelmi fogyatékos) oktatása 1-8.
évfolyamon.**

**Fenntartó: Monori Tankerületi Központ
2200 Monor,
Petőfi Sándor u. 28.**

**Működtető: Monori Tankerületi Központ
2200 Monor
Petőfi Sándor u. 28.**

II. JOGSZABÁLYI HÁTTER módosításokkal

A pedagógiai program az alábbi hatályos törvények, jogszabályok, rendeletek alapján készült:

- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (7. § (1) a) aa)
- EMMI Rend. 7. § (1) a) aa)
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet
- EMMI Rend. 7. § (1) a) ab)
- EMMI Rend. 7. § (1) a) ac)
- EMMI Rend. 128. § (5)
- EMMI Rend. 7. § (1) a) ad)
- EMMI Rend. 7. § (1) a) ae)
- EMMI Rend. 7. § (1) a) af)
- EMMI Rend. 7. § (1) a) ag)
- EMMI Rend. 7. § (1) a) ai)
- EMMI Rend. 7. § (1) a) aj)
- Nkt. 50. § (5)
- EMMI Rend. 65. §
- EMMI Rend. 143. §
- Nkt. 51. § (1)
- EMMI Rend. 7. § (1) a) ak)
- Nkt. 26. § (2)
- EMMI Rend. 7. § (1) b) ba)
- EMMI Rend. 7. § (1) b) bb)
- Nkt. 6.számú melléklet
- EMMI Rend. 7. § (1) b) bc)
- EMMI Rend. 7. § (1) b) bd)
- Nat. Korm- rend. 5. § (1) EM
- MI Rend. 7. § (1) b) be)
- EMMI Rend. 7. § (1) b) bf)
- EMMI Rend. 7. § (1) b) bi)
- Nkt. 54. § (1)
- Nkt. 54. § (4)

- EMMI Rend. 7. § (1) b bj)
- EMMI Rend. 7. § (1) b bk)
- EMMI Rend. 7. § (1) b bm)
- EMMI Rend. 7. § (1) b bn)
- EMMI Rend. 7. § (1) b bo)
- EMMI Rend. 7. § (5) b)
- EMMI Rend. 7. § (5) c)
- EMMI Rend. 7. § (1) b bp)
- EMMI Rend. 7. § (1) d)
- EMMI rend. 7. § (3)
- EMMI Rend. 7. § (6)

III. RÓLUNK

1. Monor

Monor város, Pest megyében, a Monori járásban helyezkedik el. Monor Budapesttől 25, Magyarország mértani középpontjától, Pustavacstól kb. 20 kilométerre található. A város déli szélén húzódik a 4-es számú országos főút a települést átszeli a Budapest-Cegléd-Szolnok vasútvonal.

„Alföld porában, kis város zajában”¹

Monor Pest megye egyik leggyorsabban **fejlődő fiatalos**, innovatív városa, ahol a régi hagyományok megőrzése mellett új kulturális programok is színesítik a város lakóinak életét. **Lokálpatrióta gondolkodású város** vezetésének köszönhetően az elmúlt húsz évben Monor folyamatosan fejlődött. A település lélekszáma is lassú, de folyamatos emelkedést mutat. Iskolánk Monor város úgynevezett telepi részén helyezkedik el. A városrész jellemzője, hogy valamikor mocsaras terület volt majd a lecsapolásoknak és feltöltéseknek köszönhetően vált sűrűbben lakottá. A lefolyástalan állóvizek közül a Kis-tó maradt meg egyedül, amelyet 2014-ben rekonstruáltak és Tavasz park néven használja a város lakossága és **iskolánk** tanulói is.

2. Iskolánkról

1.sz. Általános Iskola néven az Ady út 48-50 szám alatt működött iskolánk. Az intézményünk új épülete **1990-ben került átadásra**. Az oktatás ezt követően két különálló helyen működött. A Táncsics utcai épületben az alsó tagozat első két osztálya, a fő épületben (Jászai Mari tér 1.) a többi osztály tanult. Az iskola 1999. november 26 -án vette fel a **Jászai Mari Általános Iskola** nevet. 2011-ben az a Táncsics utcai épület nem képezte tovább a Jászai Mari Általános iskola részét, önkormányzati döntés alapján. Az oktatás a továbbiakban a Jászai Mari téri főépületben folytatódott. Jelenleg az összes tantermünkben folyik oktatás. A magas

osztálylétszámok, az igény szerinti bontások miatt szükségessé kezd válni a bővítés. Az **iskolánk jó adottságokkal rendelkezik**, hatalmas aulája van, amely otthont ad iskolai és egyéb rendezvényeknek is. Könyvtár, orvosi szoba, sportcsarnok is része az iskolának. Intézményünk fenntartója a Monori Tankerületi Központ. Az iskola épületegyüttese Monor város Önkormányzatának tulajdona. Iskolánk nyolc évfolyamos nevelési-oktatási intézmény, amelyben évfolyamonként két osztály működik.

2. Névadónkról, Jászai Mariról

Élete:

Édesapja Krippel József ácsmester, édesanyja Keszeli Julianna. Már 10 évesen pesztonkaként dolgozott, majd szolgálo lett Bécsben és Budapesten, markotányosnó a königgrätzi csatában. Eredeti nevét annyira nem szerette, hogy még a születési anyakönyvi kivonatból is kiégette a Krippelt (a német szó jelentése beteg, kissé lesajnáló értelemben). 1866-ban, tizenhat évesen Hubay Gusztáv társulata után szökött Székesfehérvárra, és statisztálni kezdett. 1867-ben már Budán játszott, 1869-ben a Kolozsvári Színházhoz szegődött.

Budai tartózkodása alatt ismerkedett meg első férjével, Kassai Vidor komikussal, akitől két év házasság után vált el. 1872-ben lett tagja a budapesti Nemzeti Színháznak, melyhez haláláig hűséges maradt (egy évre, 1900-ban a Vígszínházba szerződött), 1901-től a Nemzeti örökös tagja. Bemutatkozó előadásában Bánk Bán Gertrudisát játszotta. 1893-tól egy évig a Színművészeti Akadémián tanított. Férfifalónak tartották, bár saját szavai szerint kapcsolatait mélyen átélte. Válás után többé nem ment férjhez.

Művészete:

Östehetség volt, ismereteit folyamatos tanulással mélyítette. Mindenekelőtt tragikus sorsú szerepekben tündökölt, Shakespeare nőalakjait, Antigonét, Élekrát, Kleopátrát, Margit királynét, Lady Macbethet, Volumniát, Gonerilt, Konstanciát, a Rómeó és Júliában a dajkát és Capuletnét formálta meg kiemelkedő tehetséggel. Utolsó szerepe Gloster özvegye volt a III. Richárdban. Tehetségesen és szívesen szavalta Petőfi Sándor verseit – például munkásoknak szervezett előadóesteken. Fordított is: Ibsen John Gabriel Borkmann című művét Jászai fordításában mutatta be a Nemzeti Színház. Összesen mintegy 300 szerepet játszott. 1926-os halála után nyilvánosságra került naplója, jegyzetei színháztörténeti szempontból is értékesek az utókor számára.

Emléke:

Róla nevezték el a tatabányai Jászai Mari Színházat. Nevét ezen kívül Budapesten számos közterület viseli (tér az V. és a XIII. kerületben. A Vénuszon egy krátert neveztek el róla. Az ő nevét viseli egy rangos színművészeti kitüntetés is, a Jászai Mari-díj.

Fő művei:

- Tükröm (Budapest 1909)
- Színész és közönség (1918)

Róla:

- Jászai Mari emlékiratai. Sajtó alá rendezte Lehel István. (1927)
- Jászai Mari írásai. Emlékezések. – Napló. – Tanulmányok. Válogatta és bevezette: Debreczeni Ferenc. (1955)
- Tükör-játék. Válogatott írások, levelek. Szerkesztette: Balatoni Mónika (2002)²

3. Pedagógiai hitvallásunk, nevelésielveink

Alapcélunk egy olyan gyermekközpontú iskola megteremtése, ahol a legfőbb **érték:**

- a korszerű, megalapozott, kompetens tudással rendelkező tanuló oktatása-nevelése,
- a megújult igényekhez való alkalmazkodás a nyelvoktatás területén,
- nyitott személyiségű, kreatív tanulók nevelése, akik testileg, lelkileg edzettek, s rendelkeznek a megfelelő önismerettel és általános erkölcsi, közösségi normákkal,
- a környezetünk megóvásáért, esztétikusabbá tételéért vállalt felelősségű tanulók kerüljenek ki iskolánkból,
- szűkebb és tágabb környezetünk hagyományainak tisztelete, ápolása fontos érték legyen számukra,
- segítségünkkel tanulóink megalapozott, biztos tudással - a későbbi életük során a legkülönbözőbb helyzetekben - önmagukat boldog, kiegyensúlyozott, önbizalommal rendelkező, magabiztos személyiséggé tudják fejleszteni.

A tanulás olyan folyamat, amely végig kíséri az ember egész életét. A kisgyermeknek nem csupán látni, járni, tevékenykedni, olvasni és írni kell megtanulnia, de környezetéhez alkalmazkodnia is szükséges, intellektuális és érzelmi vonatkozásban egyaránt.

Ily módon a tanulás az egész személyiséget mozgósítja. A gyermek személyisége életkorától függően is sajátos, s nem kevésbé egyedi. Adottságai csak részben határozzák meg fejlődését, minden egyebet a körülötte lévő személyek, tárgyak, eszközök befolyásolnak. Így van ez az oktatás és nevelés területén is. A tanítás tárgya tehát nem lehet csupán ismeretek elsajátíttatása. Akarjuk vagy sem, az oktatás során értékeket, magatartásmintákat is közvetítünk. Tudatosan vagy sem, akarva - akaratlanul személyiségformáló szerepünk mindenképpen érvényesül.

Az ismeretek elsajátíttatása mellett tehát azt is el kell döntenünk, hogy milyen személyiségvonásokat, milyen magatartást kívánunk kialakítani tanítványainkban.

Az oktatói - nevelői munkának tehát tudatosnak kell lennie. Minden pedagógusnak el kell gondolkodnia azon, hogy tantárgyának oktatása során mit tehet még? A válasz látszólag egyszerű, a pedagógusnak önmagát kell adnia. De a „Milyen vagyok én?“, s hasonló dolgok tisztázása nem is olyan egyszerű. Milyen önismerettel rendelkezünk, milyen az önértékelésünk, kerüljük-e a kudarccokat vagy éppen jól toleráljuk-e a frusztrációs helyzeteket? Elkerüljük az akadályokat, vagy megoldásokat keresünk?

Azt is be kell látnunk, hogy a gyermek nem kis felnőtt, szabálytudata és felelősségérzete a szocializáció folyamatában állandóan alakul, változik. Korábbi értékek elvesznek, újak keletkeznek; új normák elsajátítása kerül előtérbe, baráti és közösségi kapcsolatok változhatnak.

A pedagógusnak persze nem lehet feladata, hogy mindent követni tudjon. Tudnia, éreznie, értékelnie, átgondolnia, mérlegelnie kell viszont, hogy vajon a reá bízott gyermekek milyen kvalitásokkal rendelkeznek. Ahol ez szükséges, az elmaradást pótolni kell, de a kreativitás, speciális érdeklődés fölismerése is elengedhetetlen feladat. A fölzárkóztatás és tehetség gondozás nem egymást kizáró alternatíva.

Amellett tehát, hogy ismereteket nyújtunk, kötelezettségeket írunk elő, szigorú szabályokat alkotunk, a legfontosabb cél - úgy ítéljük meg - a gyermek személyiségének formálása, a mintaadás, az általános normák és értékek közvetítése, a szocializáció folyamatának segítése, s nem utolsósorban a „pozitív deviancia” megértése és kezelése. Úgy gondoljuk, az a jó pedagógus, aki mindig kételkedik: amit tettem, jól tettem-e, variációkban gondolkodik, önmagát szakmailag szüntelenül képezi, személyiségét mindig a feladathoz igazítja, érzi azt, hogy önmagát kell adnia, elismeri a különbözőséget, valamint azt, hogy nem a gyermek van érte, s hogy munkája szolgálat a szó legnemesebb értelmében.

Iskolánk hitvallása, hogy tanulóink adottságaikkal, fejlődésükkel, iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb tevékenységükkel, szervezett és spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket. A különféle közösségekben jól érzékelik magukat. A biztos alapkészségek elérését minden tanulónk számára célként tűzzük ki. Felkészítjük tanulóinkat az önálló ismeretszerzésre – hogy használható, korszerű tudást kapjanak, hogy képesek legyenek egész életük folyamán új ismereteket elsajátítani.

A családi házzal együttműködve törekszünk felkészíteni őket a demokratikus életvitelre. Kiemelten próbálunk foglalkozni a tehetséges tanulókkal, valamint a műveltség béli egyenlőtlenségek enyhítésével járulunk hozzá, hogy minden tanulónknak legyen esélye boldogulni az életben.

Fontosnak tartjuk, hogy az iskolánkban folyó oktató-nevelő munkánk járuljon hozzá a sajátos nevelési igényű és a tanulási zavarokkal küszködő tanulók integrációjához.

Információs hálózatunk, a szülőkkel való kapcsolattartásunk szervezett és rendszeres.

A tanulók sportolási lehetőségei biztosítottak.

Őrizzük hagyományainkat. Megtartjuk ünnepeinket.

Követjük tanulóink egészségi állapotát, testi- lelki egészségüket, szellemi fejlődésüket. Tudjuk, a nevelés-oktatás akkor bizonyít, ha mindannyian felismerjük, hogy a szellemet, a műveltséget az oktatás biztosítja, a szépségről alkotott véleményt a természettől és a művésztől tanulhatjuk el, az értelmi tudást a munka világából meríthetjük.

Úgy ítéljük meg, hogy iskolánk akkor hatékony, akkor sikeres, ha a tanulóifjúságot konstruktív életvezetésre készíti fel úgy, hogy az iskolából kikerülve képesek legyenek megtalálni helyüket a társadalomban és önmaguk is boldoguljanak.

Ennek érdekében előtérbe helyezzük az értékálló tudást, az önmegvalósítás lehetőségét, a megmérettetések sikereinek, kudarcainak elviselését, a pozitív gondolkodást, a testi és lelki összhangot.

Küldetésnyilatkozatunk:

„ Véleményem szerint az országnak, a hazának egyik legfontosabb kérdése az, hogy ki neveli és hogy neveli eljövendő generációit.” Füst Milán

Szeretnénk olyan tanulókat nevelni, akik nyitottak, tisztelik a közös nemzeti értékeket, környezetüket, amiben élnek.

Mind ehhez gyermekközpontú, objektív és következetes munkánkkal járulunk hozzá.

IV. 2020 NAT VÁLTOZÁSOK

A választott kerettanterv megnevezése: NAT 2020

2020. január 1-jén a Magyar Közlöny 17. számában megjelent a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló az 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet, amely a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításaként került bevezetésre.

1. Monori Jászai Mari Általános Iskola Helyi tanterv módosítása.

A pedagógiai programunk mellékleteként csatoljuk 1-8. évfolyam átdogozott helyi tantervét.

Így ezek az elvek, célok, feladatok, kulcskompetenciák továbbra is a pedagógiai programunk tartalmát képezik.

A módosított alaptantervre épülő kötelező változásokat beépítettük az intézményünk a pedagógiai programjába, oktató-nevelő munkájába 2020.szeptember 1-től.

2. 2020 NAT

2.1. A nevelés-oktatás alapvető értékei és emberképe

A Nemzeti alaptantervben fontosnak tartott értékek a Magyarország Alaptörvényében meghatározott etikai elvekre, az ENSZ Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatában, A Gyermekek Jogairól Szóló Egyezményben, valamint a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményben megfogalmazott értékekre támaszkodnak.

Az alapvető emberi értékek (becsületesség, igazságosság, empátia, önbecsülés, továbbá az élet, az emberi méltóság, az emberi teljesítmény és munka tisztelete), a társadalmi értékek (szabadság, demokrácia; a család mint közösség; az anyanyelv és a nemzeti kultúra; a nemzeti hagyományok és identitás ápolása; a társadalmat alkotó csoportok nyelve, kultúrája, identitása;

a kulturális tolerancia, a szolidaritás, a felelősségvállalás és az emberi jogok) és a környezeti fenntarthatóság az egyén integritásának és a közösség kohéziójának alapját alkotják.

A nemzeti köznevelés egyenlő mértékben támogatja minden tanuló értelmi, szocio-emocionális, erkölcsi és fizikai fejlődését. Az iskolának alapvető feladata, hogy megteremtse a fejlődés megfelelő feltételeit minden tanuló számára.

Az iskola olyan értékrend kialakításához járul hozzá, amely megalapozza, hogy az egyén személyes boldogsága mellett értékesnek tekintse a társadalmi együttéléshez szükséges kötelezettségek teljesítését és a különböző társadalmi szerepek betöltését. A köznevelés célja és feladata az, hogy támogassa a fejlődőkibontakozó egyént a harmonikus egyensúly megtalálásában az alábbi területeken:

- önmaga és mások elfogadása;
- autonómia megélése és közösségi felelősségvállalás;
- újító kezdeményezésre való nyitottság és bevált megoldások belátásra épülő alkalmazása;
- reflektív mérlegelés és aktív, cselekvő részvétel a különböző tevékenységekben.

Az iskolába lépő nemzedékek szocializációját a magyar, az európai és az emberiség kulturális hagyományainak együttes elfogadása alapozza meg. Az értékek széles spektrumát befogadó, ugyanakkor kritikus gondolkodású gyermekek és fiatalok úgy integrálódnak sikeresen a társadalomba, hogy újraértékelő és egyben értékteremtő egyénként hozzájárulnak társadalmi közösségük fenntartható kulturális és gazdasági fejlődéséhez.

A megfogalmazott nevelési célok irányt mutatnak a változásokat megvalósító cselekvési programok kidolgozásához a következő alapelvek figyelembevételével:

- a méltányosság elvének érvényesítése;
- a kiválóságra törekvés támogatása;
- a sikeres, autonóm tanulói szerep ösztönzése;
- a személyes integritás és kreativitás kibontakoztatása;
- a társadalomban szerepet vállaló aktív és tájékozott magatartás kialakulásának ösztönzése.

2.2. Tanulási és nevelési célok / Kormány rendelet alapján: 5/2020.(I.31.) /

A köznevelési intézmények kiemelt szerepet játszanak a felnövekvő nemzedékek fizikai, érzelmi, társas, erkölcsi, szellemi fejlődésének előmozdításában, esztétikai érzékének fejlesztésében, valamint az ország kulturális, gazdasági fejlődésének és társadalmi kohéziójának biztosításában. Az iskolák ennek a felelősségnek a terhét a tanulókkal, a szülőkkel, a családokkal és a társadalmat alkotó más közösségekkel együtt hordozzák.

A társadalmi és a technológiai fejlődés gyors változása előre nehezen jósolható követelményeket támaszt a nevelés és oktatás területén. A munkakörök egyre gyorsabb ütemben változnak, valamint növekszik a magasabb szintű tudást, szakképesítést igénylő feladatok köre. Annak érdekében, hogy a tanulók képességeiknek megfelelően, a képességtartomány felső határát közelítően teljesítsenek, illetve munkaerőpiaci esélyeik növekedjenek, ösztönzést és támogatást kell kapniuk ahhoz, hogy középfokú tanulmányaikat sikeresen befejezzék. Fontos felismerniük azt, hogy egyéni céljaik megvalósítása során elengedhetetlen azoknak a társadalom szükségleteivel való összehangolása.

A Föld egészségét érintő, országhatárokon túlmutató, összetett környezeti változások, mint például a klíma- és éghajlatváltozás, a környezetszennyezés, eddig ismeretlen kihívások elé állítják az emberiség egészségét, és egyben szükségessé teszik, hogy a különböző nemzetek együttműködve találjanak új megoldásokat az ebből fakadó problémák enyhítésére. Az új feladatok megkövetelik, hogy a felnövekvő nemzedékek tagjai megismerjék a megoldások kimunkálásához szükséges tudományos modelleket és technológiákat.

2.3. A tanulás és tanítás alapelvei

Az iskola közösségének feladata olyan nevelési feltételrendszer megteremtése, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló megismerje és iskolai keretek között gyakorolni kezdje azokat az életvezetési szokásokat, amelyek a testi-lelki egészség hosszú távú megőrzésének alapját képezik.

A tanuló támogatást kap abban, hogy:

– az egészséges táplálkozás, a sport, a hobbik és a rekreáció lehetőségei mindennapi életének részeivé váljanak;

- tudatosítsa a prevenció és a korai felismerés fontosságát a betegségek hatékony megelőzése és kezelése érdekében;
- a lelki egészség területén olyan életre szóló szokásokat alakítson ki, amelyek elősegítik, hogy vállalni és kommunikálni tudja szükségleteit, olyan értékek és megküzdési készségek/képességek birtokában legyen, amelyekre támaszkodva tartózkodik a káros szenvedélyektől;
- képes legyen szeretetet adni és elfogadni, valamint nyitott legyen mások érzéseinek megértésére és figyelembevételére.

Cél, hogy a tanuló a konfliktushelyzetekben különféle megoldásokat tudjon mérlegelni, elsajátítsa a konfliktusok asszertív megoldási módjait és a krízishelyzetekre adható konstruktív válaszokat. A tanulóknak az egyes nevelési-oktatási szakaszokban olyan készségeket kell elsajátítaniuk, amelyek segítséget jelentenek számukra a nehéz élethelyzetekkel való megküzdés során.

A nevelési célok iránti elköteleződés hitelességének alapját képezi, ha a pedagógusok saját életvezetésükben is gondot fordítanak a fenti célok teljesülésére.

A pedagógusok feladata, hogy a tanulók életkori fejlődését figyelembe véve minél több olyan alkalmat teremtsenek, amely teret és időt biztosít a szabad mozgásra, az önismereti és társas készségek fejlesztésére, valamint a kreativitás kibontakozására. A pedagógiai eszköztár elengedhetetlen eleme legyen a fejlesztő értékelés kontextusában megvalósított ösztönzés, illetve a folyamatos, fejlődést segítő visszajelzés.

Az elköteleződés és a motiváció szintjét növeli, ha a pedagógusok lehetőséget keresnek és teremtenek a családokkal történő együttműködésre, valamint a szülőkre, illetve a tanulót körülvevő családra is nagymértékben támaszkodnak a nevelési célok megvalósítása során.

2.4. Elvi és módszertani változások a módosított Nemzeti alaptantervben

„Fejlesztési területek nevelési célok” című részében az állampolgárságra és a demokráciára történő nevelésről szóló alcímben, a „mérlegelő gondolkodás” kifejezés szerepel.

Az egységességről és a differenciálásról, valamint a módszertani alapelvekről szóló korszerű pedagógiai módszerek találhatóak:

- az aktív tanulás, a tanulói kompetenciafejlesztés, az egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosítási kötelezettsége,

- megjelenik a tanulói együttműködésen alapuló tanulás, az eddigénél nagyobb hangsúlyt kapnak a differenciált tanulásszervezési eljárások,
- az alaptanterv minden tanévben ajánlja több multidiszciplináris óra megszervezését, azaz olyan foglalkozások szervezését, amelyek megvalósításakor a tanulók egyszerre több tudományterülettel foglalkoznak, a tudnivalók integrálásával ismerkednek meg,
- a módosított pedagógiai programban egyértelműen meg kell határozni és nyilvánossá kell tenni az értékelés minden formájának szempontjait, valamint az ehhez kapcsolódó eljárásokat,
- előremutató folyamatként jelenik meg a teamtanításnak olyan alkalmazása, amely a több tantárgy ismereteit integráló témákat feldolgozó foglalkozásokat közös tanítás keretében valósítja meg, tehát arra is van elvi lehetőség, hogy egy-egy órát több pedagógus egyidejűleg tarthasson,
- nyomatékosan jelenik meg a digitális technológiával támogatott oktatási módszerek rendszeres alkalmazása iránti igény,
- a korábban 10%-ban deklarált szabad időkeret már csak „szabad időkeret” -ként jelenik meg,
- az óraszámok 80%-át a kerettantervben foglaltak megtanítására kell fordítani, de szükség esetén az óraszámok 100%-a is felhasználható a törzsanyag elsajátítására,
- a törzsanyag megtanítását követően az órakeret megmaradó 20%-a szabadon választott témák feldolgozására használható föl (ha marad erre idő).

2.5. A tantárgyak oktatásával kapcsolatos preferenciák

2020-as nemzeti alaptanterv meghatározza az iskolákban tanítandó tantárgyakat, és rendelkezéseket tartalmaz az oktatási tevékenység szervezéséről.

Az alapóraszámok továbbra is kétéves bontásban jelennek meg.

A magyar nyelv és irodalom tanítására fordított heti összes óraszám az 1-12. évfolyamokon kismértékben csökken, 56 óráról 53 órára, a heti egy-egy óras csökkenés a 3., 4. és a 9. évfolyamokon történik.

A történelem tanítására biztosított heti óraszám nem változik, az 5-10. évfolyamokon heti 2-2 óra, a 11-12. évfolyamokon heti 3-3 óra.

A 6. évfolyam végére a tanulóknak idegen nyelvből a KER (Közös Európai Referenciakeret) szerinti A1, a 8. évfolyam végére pedig az A2 nyelvi szintet kell elérniük.

A középiskolás tanulóknak az általuk tanult első idegen nyelvből tanulmányaik végére el kell érniük a középszintű nyelvi érettségi szintjét jelentő KER szerinti B1 szintet, de a Nat a középfokú idegen nyelvi oktatás célját a B2 szint elérésében jelöli meg.

Az (első) idegen nyelv tanulására biztosított óraszám a 4-8. évfolyamokon változatlan mértékű, a 9-12. évfolyamokon az eddigi heti 3 órától 3-3-4-4-re növekszik. Megítélésem szerint még a kismértékben megemelt óraszám sem biztosít elegendő lehetőséget a középfokú nyelvvizsga eléréséhez.

A középiskolákban a második idegen nyelv oktatására továbbra is négy évfolyamon heti 3-3 óra áll rendelkezésre.

A 7-8. évfolyamon az oktatás a biológia, a kémia és a fizika, földrajz tantárgyak keretében valósul meg, de a diszciplináris tartalmak egy integrált természettudományos tantárgy részeként is oktathatók évfolyamonként heti két órában.

A 7-8. évfolyamokon összesen továbbra is heti 3 óra (1+2, illetve 2+1) jut a biológia, fizika, kémia és földrajz tanítására, a középiskolai évfolyamokon a biológia és fizika tanítására biztosított összes heti óraszám 6-ról 5-re, a kémia és földrajz esetében pedig 4-ről 3-ra csökken.

Az általános iskolák 1-2. évfolyamán megszűnik a környezetismeret tantárgy oktatása, amely csak a továbbiakban csak a 3-4. évfolyamokon történik.

A dráma és színház tantárgy a felső tagozat valamely évfolyamán kötelezően választandó

Az 5-8. évfolyamok esetében a hon- és népismeret, illetve a dráma és színház tantárgyak közül egy évfolyamra egyszerre csak az egyik tervezhető.

A 3-11. évfolyamokon a digitális kultúra tantárgy, amely tartalmazza az eddigi informatika tantárgy tananyagát, de azt jelentősen kiszélesíti és bővíti a digitális információszerzés és kommunikáció témaköreivel. A digitális kultúra/informatika oktatására a 3-12. évfolyamon rendelkezésre álló összes heti óraszám 5 órától 14 órára növekszik.

Az 1-7. évfolyamokon a technika és tervezés nevű tantárgy, amely az eddigi technika ismeretkörének kiszélesítését jelenti, a tantárgy sok különböző bonyolultsági szintű feladat segítségével közvetíti a környezet-átalakítás eljárásainak, folyamatainak, technológiáinak összefüggéseit.

A tanórai foglalkozások megszervezhetőek a hagyományos, tantermi szervezési formáktól eltérő módon, így különösen projektoktatás, erdei iskola, múzeumi foglalkozás, könyvtári

foglalkozás, művészeti előadáshoz vagy kiállításához kapcsolódó foglalkozás formájában is, amennyiben biztosított az előírt tananyag átadása, a követelmények teljesítése, a tanítási órák ingyenessége, a tanulói terhelés korlátozására vonatkozó rendelkezések megtartása.

2.6. Fejlesztési célként megjelenő tanulói kompetenciák / 2020

Fejlesztési célú tanulói kompetenciák:

A nemzeti alaptanterv az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, azokra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat.

Kompetenciák, 2020

- A tanulás kompetenciái
- Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi
- Digitális kompetenciák
- Matematikai gondolkodási kompetencia
- Személyes és társas kapcsolati kompetencia
- Kreativitás, önkifejezés, kult. tudatosság
- Munkavállalói, vállalkozói kompetencia

2.7. A Nemzeti alaptanterv tantárgyai és kötelező óraszámai

A tanulók heti és napi óraszámával kapcsolatos rendelkezések.

Csökkent a tanulók számára kötelező, valamint a kötelező és választható órák összeadott heti óraszám, valamint az egy tanítási napon megtartható tanórák száma.

A következő táblázatban évfolyamonként megtalálhatjuk a módosított NAT rendelkezései alapján a tanulók heti kötelező óraszámát, a szabadon tervezhető órák számát, valamint a maximális heti óraszámot.

A tantárgyi struktúra átalakítása és az egyes tantárgyak számára biztosított óraszámok:

2.8. A Nemzeti alaptanterv tantárgyai és kötelező óraszámai

Csökkent a tanulók számára kötelező, valamint a kötelező és választható órák összeadott heti óraszám, valamint az egy tanítási napon megtartható tanórák száma.

A következő táblázatban évfolyamonként megtalálhatjuk a módosított NAT rendelkezései alapján a tanulók heti kötelező óraszámát, a szabadon tervezhető órák számát, valamint a maximális heti óraszámot.

A tantárgyi struktúra átalakítása és az egyes tantárgyak számára biztosított óraszámok:

2.9. A Nemzeti alaptanterv kötelező és maximális óraszámai 2020. 09.01-től.

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, 2020								
Heti óraszám/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5	4	4	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Etika/hit és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Első élő idegen nyelv				2	3	3	3	3
Fizika							1	2
Kémia							1	2
Biológia							2	1
Földrajz							2	1
Természettudomány					2	2	4	5
Környezetismeret			1	1				
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Hon- és népismeret							1	
Dráma és színház							1	
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Összesen:	22	22	22	23	27	26	30	31
Kötelező óraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető óra	2	2	2	2	1	2	2	2
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30
A régi maximális órakeret	26	26	26	27	29	30	32	32
Heti óraszám csökkenése	2	2	2	2	1	2	2	2

2.10. Monori Jászai Mari Általános Iskola / Óratervi háló

Intézményünkben, a Monori Jászai Mari Általános Iskolában a tanulók heti és napi óraszámjai

TANTÁRGYAK	1. o.	2.o.	3.o.	4.o.	5.o.	6.o.	7.o.	8.o.
magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5	4	4	4 (3+1)	3,5 (3+0,5)
matematika	4	4	4	4	4	4	4 (3+1)	3,5 (3+0,5)
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
környezetismeret	0	0	1	1	0	0	0	0
természettudomány	0	0	0	0	2	2	0	0
fizika	0	0	0	0	0	0	1,5	1,5
kémia	0	0	0	0	0	0	1,5	1,5
biológia	0	0	0	0	0	0	1,5	1,5
földrajz	0	0	0	0	0	0	1,5	1,5
történelem	0	0	0	0	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek	0	0	0	0	0	0	0	1
ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	0
Élő idegen nyelv: angol	0	0	0	3 (2+1)	3	3	3	3
Étika/Hit és-erkölestan	1	1	1	1	1	1	1	1
digitális kultúra	0	0	1	1	1	1	1	1
hon-és népismeret	0	0	0	0	---	1	0	0
oszt.f.	0	0	0	0	1	1	1	1
dráma és színház	0	0	0	0	0	0	0	1
ÖSSZESEN	22	22	22	24 (23+1)	27	27 (26+1)	30 (28+2)	30 (29+0,5+0,5)

V. NEVELÉSI PROGRAM

1. Jövőképünk

Nevelőtestületünk alapvető célja a jövőben is, hogy tevékenységei eredményeként az iskola diákjai adottságaikkal, fejlődésükkel, iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb tevékenységükkel, szervezett és spontán tapasztalataikkal összhangban – minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

A biztos alapkészségek elérését minden gyermek számára célként tűzzük ki.

Szem előtt tarjuk Tari Annamária gondolatait:

„A gyereknevelés és tanítás során az a legfontosabb, hogy egy gyerek mindig tudja, akkor is szeretik őt, ha nem tökéletes, és hogy ezen képes javítani. Ez olyan bizalom a felnőtt részéről, amit minden korú gyerek megérez. Hogy hisznek benne. Tévedhet és hibázhat. Nem kell tökéletesnek lennie. A világ sem az.”

Lehetőségeinkhez mérten folyamatosan fejlesztjük, modernizáljuk nyelvoktatásunkat.

Kiemelten foglalkozunk a tehetséges tanulókkal. A különféle zavarokkal küszködőket egyéni fejlesztésben részesítjük.

A jövőben szeretnénk továbbra is biztosítani a tanulók sportolási lehetőségeit, őrizni hagyományainkat, figyelemmel kísérni tanulóink egészségi állapotát, testi-lelki egészségét, szellemi fejlődését.

Úgy véljük, iskolánk akkor hatékony, akkor sikeres, ha tanulóit konstruktív életvezetésre készíti fel. Ennek érdekében előtérbe helyezzük az értékálló tudást, az önmegvalósítás lehetőségét, a megmérettetések sikereinek, kudarcainak elviselését, a pozitív gondolkodást, a testi és lelki összhangot.

Mindannyian arra törekszünk, hogy a gyerekek szeressenek iskolába járni, büszkék legyenek iskolájukra, különféle közösségeikben jól érezzék magukat, s azok működésének tevékeny részesei legyenek.

Olyan tanulókat kívánunk nevelni, akik nyitottak, tisztelik a nemzeti értékeket és környezetüket, amiben élnek, és hogy megállják a helyüket a világban felnőttként.

„Ha azt szeretnénk, hogy a gyereknek megerősödjön az önbizalma, kérlek benneteket, ne alázzátok meg őt, ne nevezzétek tudatlannak, butának, szerencsétlennek, ügyetlennek, ne hasonlítgassátok össze a kárára másokkal. Inkább azt mondjátok el neki, hogy az ő korában ti is ugyanígy küszködtetek azokkal a dolgokkal, amikkel ő, álljatok mellé, erősítsétek meg abban, amiben jó! A modern pszichológia és pedagógia üzenete, hogy sugározz bizalmat! Nézz a gyerek szemébe, és mondd neki azt: tudom, hogy te ezt meg fogod tudni csinálni! Tudom, hogy képes vagy rá! Tudjátok, micsoda varázsmondat ez? Képzeljétek el, hogy nektek mondja ezt valaki teljes bizalommal és szeretettel! Ez olyan gyógyír a szívnek és olyan töltőerő, hogy a felnőtt kapcsolatokban is nagyon érdemes használni.” Bagdy Emőke

2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

2.1. Nevelési alapelvek:

- A gyermek mindenek felett álló érdeke
- Motiváció elve
- Koncentráció
- Egyenrangúság elve
- Tapasztalatszerzés elve
- Komplexitás elve
- Következetesség elve
- Felelősség elve
- Erkölcösség, lelkiismereti és vallási szabadság elve
- Hátrányos megkülönböztetés tilalmának elve

2.2. Didaktikai alapelvek:

- Tudatosság és szakszerűség elve
- Életkori sajátosságok figyelembevételének elve
- Személyes tapasztalatszerzés és tanulói öntevékenység elve
- Rendszeresség és fokozatosság elve
- Az azonos életkorú gyermekek különbözőségének az elve
- Konkrétumok és absztrakciók egységének az elve

2.3. Komplex Alapprogram alapelvei

A Komplex Alapprogram (továbbiakban KAP) megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevágható alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét. A program legfontosabb alapelvei: 1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

Az eredményes tanulás segítésének elvei

Minden tanköteles korú tanulónak törvényben biztosított joga, hogy a neki megfelelő nevelésben-oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez iskolánk – a fenntartóval, a családdal, a szülővel, szakmai és civilszervezetekkel együttműködve – az alábbi elvek szerint biztosítja a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a képességek megismerése és fejlesztése, a készségek, ismeretek, tudástartalmak megalapozása, az attitűdök alakítása az 1-4. évfolyamon,
- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, a tudás bővítése, megszilárdítása az 5-8. évfolyamon,
- az eredményes szocializáció akadályainak korai felismerése és kezelése pedagógiai eszközökkel,
- a tanulási nehézségek feltárása, megoldásuk segítése a nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén,
- a tanulást érintő lemaradás, a leszakadás megakadályozásának érdekében a tanuló személyiségének, szociokulturális háttérének megismerése, a tanulás eredményességét növelő pedagógiai módszerek alkalmazása,

- a tanuló önmagához és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon, és e tevékenység támogatása az iskolán kívül is,
- motiváló és hatékony tanulásszervezési eljárások alkalmazása,
- egységes alapokon nyugvó tanulási követelmények és ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása,
- a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók elfogadása, beilleszkedésük feltételeinek kölcsönös alkalmazkodáson alapuló megteremtése, a képességprofilhoz viszonyított haladás elismerése, a tanulásban meghatározó képességeik feltárása és fejlesztése.

KAP:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkészség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszóval: az eredményes tanulásra.

2.4. Az intézmény nevelés-oktatás közös értékei

Értékrend:

- Az **emberi és kulturális** értékek közül: humanizmus, szeretet, igazság, jóság, szépség, harmónia, tolerancia, nemzetünkhöz való kötődés, az élet és a természet védelme egészség és környezetvédelem.

- Az **én harmóniájára** vonatkozó értékek közül: önismeret, felelősségvállalás, alkalmazkodni tudás, szerénység, alázat, nyitottság.
- A **társas kapcsolatokra** vonatkozó értékek közül: tisztelet a szülők, nagyszülők, embertársaink iránt, a családi iskolai és egyéb hagyományok ápolása, barátság, együttműködés, hűség, gyermek-és ifjúságvédelem, integráció.
- A **mindennapokra vonatkozó** értékek közül: kulturált viselkedésforma az élet minden területén, segítőkészség, demokratizmus, lelkiismereti-és vallásszabadság.
- A **tudással és műveltséggel** kapcsolatos értékek közül: a tudás, mint érték, tanulói –tanári motiváltság, igény az önművelésre, esélyegyenlőség, differenciált tanulói fejlesztés, egész életen át való tanulás, fogékonyság a szépre, jóra.
- A **munkával kapcsolatos** értékek közül: szorgalom, figyelem, kötelességtudat, rendszeresség, pontosság, ésszerűség partnerközpontúság.
- **Környezeti nevelés:** természet tisztelete, pozitív gondolkodásmód, esztétikai érzék, tisztaságszeretet, rendszeresség, igény a fejlesztésre, takarékoság.

Az intézményben a nevelőtestület az elfogadott értékek alapján deklarálja alapelveit, értékrendjéből vezeti le céljait, feladatait és a feladatokhoz rendelt sikerkritériumait. A nevelés eszközei, eljárásai a nevelési-oktatási folyamatban, egymással összefüggő, egymást feltételező, nagyon fontos elemi tényezők.

A nevelés eszközei mindig kapcsolatban vannak a nevelés módszerével. Az eljárást a kitűzött nevelési cél elérése érdekében alkalmazzuk. A módszerek eljárások kombinációi.

2.5. Cél- és feladatrendszerünk

Nevelőtestületünk az alapelvek és értékek alapján határozza meg az iskola cél- és feladatrendszerét, rendeli a feladatokhoz a sikerkritériumokat.

A köznevelés kiemelt célja és feladata – így a mi nevelő-oktató munkánkban is alapvető – a nemzeti műveltség, a hazai nemzetiségek kultúrájának átadása, megőrzése, az egyetemes kultúra közvetítése, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítése.

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag.

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot az iskola az irodalom, hon-és népismeret, történelem, etika tantárgyak helyi tantervébe építette be.

Nem kevésbé fontos feladatunk a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése.

Cél továbbá, hogy a családdal együttműködve cselekvő elkötelezettségre neveljen az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlessze a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket.

Ezáltal hozzájárulunk ahhoz, hogy a tanítványaink:

- a haza felelős polgárává váljanak, kifejlődjék bennük a hazafiság érzelmvilága,
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyenek szert,
- megtalálják helyüket a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában,
- törekedjenek tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására,
- legyenek képesek felelős döntések meghozatalára önön sorsukat illetően és a gondjaikra bízottak sorsát illetően egyaránt,
- váljanak képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre,
- ismerjék és értsék a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat,
- tartsák értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

Célunk az is, hogy szükség esetén pedagógiai segítséget nyújtsunk a szülőknek gyermekük neveléséhez. A hatékony nevelés-oktatás nélkülözhetetlen feltétele a szülőkkel való együttműködés, a szülői vélemények, javaslatok befogadása és hasznosítása, ezért az iskola megteremteni azokat a fórumokat, ahol a szülők és a pedagógusok közötti tapasztalatcsere kölcsönössé, az együttműködés eredményessé válhat.

Szándékunk, hogy tanítványainkat mind jobb teljesítmény elérésére sarkalljuk, s hogy értékálló, a kor igényeinek megfelelő tudást szerezzenek.

Az alsó tagozat első két évében törekszünk a tanulók között tapasztalható jelentős egyéni fejlődés béli különbségek pedagógiai kezelésére. A harmadik évfolyamon erőteljesebbé, a negyedik évfolyam végére pedig már meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozása, a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az egész életen át tartó tanulás megalapozása.

KAP:

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak.
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építsük a pozitív énképét, erősítsük, a belső kontrollos beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!

2.4 Kulcskompetenciák

„Az Európai Unióban kulcskompetenciákon azokat az ismereteket, készségeket és az ezek alapját alkotó képességeket és attitűdöket értjük, amelyek birtokában az Unió polgárai egyrészt gyorsan alkalmazkodhatnak a modern világ felgyorsult változásaihoz, másrészt a változások irányát és tartalmát cselekvően befolyásolhatják. A tudásalapú társadalomban felértékelődik az egyén tanulási képessége, mert az emberi cselekvőképesség az élethosszig tartó tanulás folyamatában formálódik.”

(A Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet)

Anyanyelvi kommunikáció

- fogalmak, gondolatok, érzések, tények, vélemények
- kifejezése,
- értelmezése,
- megőrzése,
- közvetítése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás szóban és

írásban),

– **helyes, öntudatos és alkotó nyelvhasználat**

- az oktatásban és képzésben,
- a társadalmi és kulturális tevékenységek során,
- a családi és a társas életben,
- a munkában,
- a szabadidős tevékenységekben,
- a társas valóság formálásában.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök:

Az anyanyelvi kommunikáció az anyanyelv elsajátításának folyamata és eredménye, amely természeténél fogva kapcsolódik az egyén kognitív képességeinek fejlődéséhez.

Az anyanyelvi kommunikáció feltétele a megfelelő szókincs, valamint a nyelvtan és az egyes nyelvi funkciók ismerete. Ez a tudásanyag felöleli a szóbeli és írásbeli kapcsolattartás fő típusainak, az irodalmi és nem irodalmi szövegek egész sorának, a különböző nyelvi stílusok sajátosságainak, valamint a különféle helyzetekben a nyelv és a kommunikáció változásainak ismeretét.

Az ember rendelkezik azzal a képességgel, hogy változatos helyzetekben, szóban és írásban képes másokkal érintkezni, kommunikációját figyelemmel tudja kísérni, és a helyzetnek megfelelően tudja alakítani. Képes nyelvileg megalkotni és kifejezni saját valóságát és valóságértelmezését, a nyelvhasználaton keresztül mások valóságértelmezését megismerni és a sajátjával összevetni, összehangolni, vagy ütköztetni. Képes a nyelvhasználat útján ismereteket szerezni és ismereteit gazdagítani, illetve új ismereteket, tudást létrehozni. Képes megkülönböztetni és felhasználni különböző típusú szövegeket, továbbá információkat keresni, gyűjteni, feldolgozni és közvetíteni. Tud segédeszközöket használni, saját szóbeli és írásbeli érveit a helyzetnek megfelelően, etikusan és meggyőzően kifejezni.

A pozitív attitűd magában foglalja a társas viszonyokra érzékeny, tudatos, érdeklődő és önkritikus magatartást, a törekvést az építő jellegű párbeszédre, az igényes megnyilvánulás értékének felismerését, az esztétikai minőség tiszteletét, mások megismerésének igényét és az anyanyelv iránti felelősség vállalását. Ehhez ismerni kell az anyanyelv és a nemzeti kultúra, a nyelv és a valóság, a kommunikáció és a társas világ közötti összetett kapcsolatot, a nyelv változó-változtató természetét, másokra gyakorolt hatását, a társadalmilag felelős nyelvhasználat jelentőségét.

Idegen nyelvi kommunikáció

- Alapvető nyelvi készségekre épül: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények
  - megértése,
  - kifejezése,
  - értelmezése idegen nyelven különböző tevékenységi formákban,
    - ilyenek
      - a hallott és olvasott szöveg értése,
      - a szövegalkotás,
      - az interakció szóban és írásban.
  - Ezek a tevékenységek az élet különböző területein – oktatás és képzés, munka, családi és társas élet, szabadidős tevékenységek – az egyén szükségleteinek megfelelően folynak.
  - Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességekre és készségekre is támaszkodik, mint
    - a közvetítés az anyanyelv és az idegen nyelv között, valamint
    - más kultúrák megértése.
  - A nyelvhasználó tudásszintje változhat
    - a különböző nyelvek, nyelvi tevékenységek
      - hallott szöveg értése,
      - beszédképesség,
      - olvasott szöveg értése,
      - írásképesség,
      - közvetítő képesség,
    - az idegen nyelvet használó
      - társadalmi-kulturális háttere,
      - igényei és érdeklődése szerint.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök:

A kommunikatív nyelvi kompetencia lexikális, funkcionális, grammatikai és szövegalkotási ismereteket, valamint szociokulturális és interkulturális készségeket feltételez. Az élethosszig tartó tanuláshoz a nyelvhasználónak el kell sajátítania az önálló tanulás stratégiáit és az ehhez szükséges eszközök használatát.

A pozitív attitűd magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődést és kíváncsiságot.

Matematikai kompetencia

- kialakításához elengedhetetlen meghatározó bázisképességek fejlesztése, mint
  - matematikai gondolkodás,
  - elvonatkoztatás,
  - logikus következtetés,
- összetevői azok a készségek is, amelyekre támaszkodva a mindennapi problémák megoldása során a matematikai ismereteket és módszereket alkalmazzunk.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

A matematikai ismeretek magukban foglalják a számok, mértékek, struktúrák, az alpműveletek és az alapvető matematikai fogalmak, jelölések és összefüggések készség szinten alkalmazható tudását.

A matematikai kompetencia azt jelenti, hogy felismerjük az alapvető matematikai elveket és törvényszerűségeket a hétköznapi helyzetekben, elősegítve a problémák megoldását a mindennapokban, otthon és a munkahelyen. E kompetencia teszi lehetővé a törvényszerűségek felismerését a természetben, és alkalmassá tesz az érvek láncolatának követésére, a matematika nyelvén megfogalmazott törvények megértésére.

A matematikai műveltséghez való pozitív hozzáállás annak az igazságnak a tiszteletén alapul, hogy a világ rendje megismerhető, megérthető és leírható.

Természettudományos és technikai kompetencia

- Az ismereteknek és készségeknek az a rendszere, amelynek megfelelő szintje lehetővé teszi, hogy
  - megfelelő ismeretek és módszerek felhasználásával leírjuk és
  - magyarázzuk a természet jelenségeit és folyamatait,
  - bizonyos feltételek mellett előre jelezve azok várható kimenetelét is.
- Segít abban, hogy megismerjük, illetve megértsük természetes és mesterséges környezetünket, és ennek megfelelően irányítsuk cselekedeteinket.

- A technikai kompetencia ennek a tudásnak az alkotó alkalmazása az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében.
- A természettudományos és technikai kompetencia magában foglalja
  - a fenntarthatóság, azaz a természettel hosszú távon is összhangban álló társadalom feltételeinek ismeretét,
  - és az annak formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősség elfogadását.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök:

A természettudományok esetében elengedhetetlen a természet működési alapelveinek, az alapvető tudományos fogalmaknak, módszereknek és technológiai folyamatoknak az ismerete, de ismerni kell az emberi tevékenységeknek a természetre gyakorolt hatásait is. Így megértjük a tudományos elméletek szerepét a társadalmi folyamatok alakulásában, valamint az alkalmazások és a technológiák előnyeit, korlátait és kockázatait a társadalomra nézve.

A természettudományos és technikai kompetencia birtokában mozgósítani tudjuk természettudományos és műszaki műveltségünket a munkában és a hétköznapi életben: amikor új technológiákat, eszközöket, berendezéseket ismerünk meg és működtetünk, amikor a tudományos eredményeket a hétköznapi életben alkalmazzuk egyéni és közösségi célok érdekében, vagy természettudományos és műszaki műveltséget igénylő döntések meghozatalakor. Az ilyen kompetenciával felvértezett ember egyaránt kritikus az áltudományos, az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes, illetve a technikát, a termelést az emberi szempontok és a környezeti fenntarthatóság fölé helyező megnyilvánulásokkal szemben.

A természettudományos és technikai kompetencia kritikus és kíváncsi attitűdöt alakít ki az emberben, aki ezért igyekszik megismerni és megérteni a természeti jelenségeket, a műszaki megoldásokat és eredményeket, nyitott ezek etikai vonatkozásai iránt, továbbá tiszteli a biztonságot és a fenntarthatóságot.

Digitális kompetencia

- felöleli az információs társadalom technológiáinak (információs és kommunikációs technológia, a továbbiakban IKT),
- a technológiák által hozzáférhetővé tett, közvetített tartalmaknak a magabiztos, kritikus és etikus használatát

- a társas kapcsolatok,
- a munka,
- a kommunikáció és
- a szabadidő terén.
- Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul:
  - az információ
  - felismerése (azonosítása),
  - visszakeresése,
  - értékelése,
  - tárolása,
  - előállítás,
  - bemutatása,
  - cseréje,
- digitális tartalomalkotás és -megosztás, kommunikációs együttműködés az interneten keresztül.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök.

A digitális kompetencia az IKT természetének, szerepének és lehetőségeinek megértését, alapos ismeretét, illetve ennek alkalmazását jelenti a személyes és társadalmi életben, a tanulásban és a munkában. Magába foglalja a főbb számítógépes alkalmazásokat – szövegszerkesztés, adattáblázatok, adatbázisok, információtárolás és -kezelés, az internet által kínált lehetőségek és az elektronikus média útján történő kommunikáció (e-mail, hálózati eszközök) – a szabadidő, az információ-megosztás, az együttműködő hálózatépítés, a tanulás, a művészetek és a kutatás terén. A tanulónak értenie kell, miként segíti az IKT a kreativitást és az innovációt, ismernie kell az elérhető információ hitelessége és megbízhatósága körüli problémákat, valamint az ezek kiszűrésére használatos alapvető technikákat, továbbá az IKT interaktív használatához kapcsolódó veszélyeket és etikai elveket, valamint a szerzői jogból és a szoftver-tulajdonjogból a felhasználókra vonatkozó jogi kereteket.

A szükséges készségek magukba foglalják az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a kritikus alkalmazást, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését. Ide tartozik a komplex információ előállítását, bemutatását és megértését elősegítő eszközök használata, valamint az internet alapú szolgáltatások elérése, az ezek segítségével történő keresés, az IKT alkalmazása a kritikai gondolkodás, a kreativitás és az innováció területén.

Az IKT használata kritikus és megfontolt attitűdöket igényel az elérhető információ és az interaktív média felelősségteljes alkalmazása érdekében. A digitális kompetencia fejlődését segítheti továbbá az aktív részvétel a kulturális, társadalmi és/vagy szakmai célokat szolgáló közösségekben és hálózatokban.

– **Szociális és állampolgári kompetencia**

- A személyes, értékalapú, személyek és kultúrák közötti párbeszédre nyitott szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel, valamint a közösségi beilleszkedés feltételei.
- A közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amelynek révén az ember hatékony és építő módon vehet részt az egyre sokszínűbb társadalmi és szakmai életben, továbbá – ha szükséges – képes a konfliktusok megoldására.
- Az állampolgári kompetencia lehetővé teszi, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudást felhasználva aktívan vegyünk részt a közügyekben.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök:

Az állampolgári kompetencia a demokrácia, az állampolgárság fogalmának és az állampolgári jogoknak az ismeretén alapul, ahogyan ezek az Európai Unió Alapjogi Chartájában és a nemzetközi nyilatkozatokban szerepelnek, és ahogyan ezeket helyi, regionális, nemzeti, európai és nemzetközi szinten alkalmazzák. A kompetencia magába foglalja az aktuális események, valamint a nemzeti, az európai és a világtörténelem főbb eseményeinek és tendenciáinak, továbbá a társadalmi és politikai mozgalmak valós céljainak, értékeinek és törekvéseinek az ismeretét. Idetartozik az európai integráció és az EU struktúráinak, főbb célkitűzéseinek és értékeinek az ismerete, valamint az európai sokféleség és a kulturális azonosságtudat fontosságának tudatosítása egyaránt.

Az állampolgári kompetencia kialakítása során olyan képességekre és készségekre is támaszkodni kell, mint a közügyekben kifejtett hatékony együttműködés, a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránti érdeklődés, valamint a megoldásuk során tanúsított szolidaritás. Ez a kompetencia magában foglalja a közösségi tevékenységek és a különböző –

helyi, nemzeti és európai – szinteken hozott döntések kritikus és kreatív elemzését, továbbá a részvételt a döntéshozatalban (elsősorban szavazás útján).

A pozitív attitűdök az emberi jogok teljes körű tiszteletén alapulnak, ideértve az egyenlőség, a demokrácia, a vallási és etnikai sokszínűség tiszteletben tartását. Pozitív attitűd a településhez, az országhoz, a nemzethez, az EU-hoz és általában az Európához való tartozás tudata, a részvétel iránti nyitottság a demokratikus döntéshozatal valamennyi szintjén, valamint a felelősségérzetnek és a közösségi összetartozást megalapozó közös értékek, demokratikus elvek elfogadásának és tiszteletben tartásának kinyilvánítása. Az alkotó részvétel az állampolgári tevékenységeket, a társadalmi sokféleség és kohézió, valamint a fenntarthatóság támogatását és mások értékeinek, magánéletének tiszteletét is jelenti.

A személyes és szociális jólét megköveteli, hogy az egyén rendelkezzen a saját fizikai és mentális egészségére vonatkozó ismeretekkel és alkalmazza is őket. A kiegyensúlyozott kapcsolatok és a társadalmi életben való aktív, sikeres részvétel érdekében elengedhetetlen a normatudat és az általánosan elfogadott magatartási szabályok elsajátítása. Fontos az egyénnel, a csoporttal, a munkaszervezettel, a nemek közti egyenlőséggel, a megkülönböztetésmentességgel, a társadalommal és a kultúrával kapcsolatos alapvető fogalmak ismerete. Kívánatos a tájékozódás az európai társadalmak kulturális és társadalmi-gazdasági viszonyaiban, továbbá a nemzeti és az európai identitás kapcsolatának a megértése is.

E kompetencia alapja az a sokféle képességre épülő készség, hogy az ember különféle területeken tud hatékonyan kommunikálni, figyelembe veszi és megérti a különböző nézőpontokat, tárgyalópartnereiben bizalmat kelt, és empátiával fordul feléjük.

Az attitűdök vonatkozásában az együttműködés, a magabiztosság és az integritás a legfontosabb. Nélkülözhetetlen még a társadalmi-gazdasági fejlődés, az interkulturális kommunikáció iránti érdeklődés. Az attitűd fontos része a személyes előítéletek leküzdése és a törekvés a kompromisszumra. Ide tartozik még a stressz és a frusztráció megfelelő kezelése, valamint a változások iránti fogékonyság.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

- segíti az embert, hogy igyekezzék megismerni tágabb környezetét,
- ismeretei birtokában képes legyen a kínáló lehetőségek megragadására.
- Ez tudást, kreativitást, újításra való törekvést és kockázatvállalást jelent, valamint azt, hogy az egyén céljai érdekében terveket készít és valósít meg.
- Alapját képezi azoknak

- a speciális ismereteknek,
- készségeknek
- és magatartásformáknak,
- amelyekre
  - a mindennapi életben,
  - a társadalomban
  - és a munkahelyen szükség van.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök:

A szükséges ismeretek egyrészt az ember személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek, kihívások felismerését, értelmezését, másrészt a gazdaság működésének átfogóbb megértését és a pénz világát érintő magabiztos tájékozódást foglalják magukban. Az egyénnek tudatában kell lennie a vállalkozások működésének pénzügyi és jogi feltételeivel is.

Olyan készségek, képességek tartoznak ide, mint a tervezés, a szervezés, az irányítás, a vezetés, a feladatok megosztása, az elemzés, a kommunikáció, a jó ítélőképesség, a tapasztalatok értékelése, a kockázatfelmérés és -vállalás, a munkavégzés egyénileg és csapatban, valamint az etikus magatartás.

A pozitív attitűdöt a függetlenség, az alkotó- és újtókészség, a célok elérésére irányuló motiváció és eltökéltség jellemzi a személyes és társadalmi életben, valamint a munkában.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

- az esztétikai megismerést,
- az elképzelések, képzetek, élmények és érzések kreatív kifejezésének elismerését, befogadását
  - mind a hagyományos művészetek nyelvén,
  - mind a média segítségével,
- különösen
  - az irodalomban,
  - a zenében,
  - a táncban,
  - a drámában,

- a bábjátékban,
- a vizuális művészetekben,
- a tárgyak, épületek, terek kultúrájában,
- a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó és a mozgókép segítségével.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök:

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség feltételezi a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökség tudatosítását, a főbb művészeti alkotások értő és beleérző ismeretét a népszerű kortárs kultúra és kifejezőmódok vonatkozásában is. Ide tartozik az európai országok, nemzetek és a kisebbségek kulturális és nyelvi sokfélesége megőrzésére irányuló igénynek, a közízlés fejlődésének, valamint az esztétikum mindennapokban betöltött szerepének a megértése is.

Olyan képességek és készségek értendők ide, mint a művészi önkifejezés, a művészi érzék, a műalkotások és előadások értelmezése és elemzése, a saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása, s ez által az általános életminőség javítása.

A pozitív attitűdök alapját a művészet szeretete, a művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság és az esztétikai érzék fejlesztésére való hajlandóság képezi. A nyitottság, az érdeklődés, a fogékonyság fejleszti a kreativitást és az azt támogató készséget, hogy a művészi önkifejezés és a kulturális életben való részvétel révén gazdagodjon az állampolgárok önismerete, emberi kapcsolatrendszere és eligazodó képessége a világban.

A hatékony, önálló tanulás

- az ember képes kitartóan tanulni,
- saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt,
  - ideértve a hatékony gazdálkodást az idővel és az információval.
- Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát.
- Ez egyrészt
  - új ismeretek szerzését,
  - feldolgozását
  - és beépülését,
- másrészt

- útmutatások keresését
- és alkalmazását jelenti.
- Arra készíti a tanulót, hogy
  - előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását,
  - a képességek együttesére támaszkodó készségeit a legkülönbözőbb helyzetekben alkalmazza:
    - tanulási és képzési folyamataiban,
    - otthon,
    - valamint a munkában egyaránt.
- A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök:

Az életben jól hasznosítható, a munka- vagy karriercélok elérését szolgáló tanuláshoz az embernek megfelelő ismeretekkel kell rendelkeznie saját képességeiről, a szükséges kompetenciákról, tudástartalmakról és szakképzésekről. A hatékony és önálló tanulás feltétele, hogy ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, készségeinek és szaktudásának erős és gyenge pontjait, valamint képes legyen megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatásokat, támogatásokat.

A hatékony és önálló tanulás olyan alapvető készségek meglétét igényli, mint az írás, olvasás, számolás, valamint az IKT-eszközök használata. Ezekre épül az új ismeretek elsajátítása, feldolgozása és beépítése. A hatékony és önálló tanulás további feltétele a saját tanulási stratégia kialakítása, a motiváció folyamatos fenntartása, a figyelem összpontosítása, valamint a tanulás szándékának és céljának kritikus mérlegelése. A tanulónak képesnek kell lennie a közös munkára és arra, hogy tudását másokkal megossza, saját munkáját tárgyilagosan értékelje, és szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen.

A pozitív attitűd tanulás iránti belső motivációt feltételez, amelynek folyamatos fenntartásához elengedhetetlen, hogy az ember korábbi tanulási és élettapasztalatait felhasználja, új tanulási lehetőségeket kutasson fel, és a tanultakat az élet minden területén széles körben alkalmazza.

2.6. Fejlesztési területek – nevelési céljaink

Nevelési céljaink áthatják a pedagógiai folyamat egészét, valamint egyesítik a hagyományos értékeket és a 21. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

Komplex Alaprogram: Nevelési céljaink megvalósítása érdekében további feladataink a Komplex Alaprogram tükrében:

Minden tanár legyen tudatában annak, hogy elsősorban saját élete példájával nevel.

- A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.
- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a tevékenység-központú tanítási gyakorlatot honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- Növeljük a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- A pedagógusok feladata kiegészül a DFHT órák megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.
- A választott alprogramokhoz kapcsolódó foglalkozások megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése.
- Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, tapasztalatok megosztása a kollégákkal.
- Programhoz kapcsolódó további oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.
- Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal, illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.

A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.

- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Emberléptékű következetes követelés.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.

Az erkölcsi nevelés

Alapvető célunk a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése.

Feladatunk, hogy életszerű módon felkészítsük tanulóinkat az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsünk választ találni erkölcsi és életvezetési problémáikra.

Lehetőséget nyújtunk az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokon való megértésére, megvitatására.

Aktív iskolai közösség élet működtetésével és tanári példamutatással is támogatjuk az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet, a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás.

A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Célunk, hogy a tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait.

Feladatunk, hogy tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát.

Gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg Európa történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Célunk, hogy aktív, cselekvő állampolgárokat neveljünk, akikben kialakul az összhang egyéni céljaik és a közjó között.

Ennek érdekében megteremtjük annak a lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. Felkeltjük és erősítjük bennük a törvény tisztelete, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság iránti igényt.

Fejlesztjük kreatív, kritikai gondolkodásukat, elemzőképességüket és vitakultúrájukat, mert a közügyekben való részvétel megkívánja ezeket a képességeket. A tanulók tevékeny részvételére építő tanulásszervezési eljárások (kooperatív technikák) alkalmazásával támogatjuk olyan jellemvonások, tulajdonságok megjelenését, mint a felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Célunk, hogy diákjaink ismerjék és megfelelően értékeljék önmagukat, továbbá, hogy társas kapcsolataikban kulturáltan viselkedjenek.

Ezért hozzásegítjük őket ahhoz, hogy érzelmeiket hitelesen fejezzék ki, hogy mások helyzetébe képesek legyenek beleélni magukat, kölcsönösen fogadják el egymást. Törekszünk arra, hogy a kialakított készségekre és a megszerzett tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, és reálisan értékeljék saját személyiségüket, tetteiket. Tudatosítjuk, hogy a saját fejlődését, sorsát és életpályáját az ember maga tudja alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a

kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

Célunk, hogy tanulóinkban megerősítsük család kiemelkedő jelentőségét, erősítsük bennük a harmonikus családi életre való igényt.

A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok erősítik azt az igényt, hogy kitüntetett feladatként foglalkozzunk a családi életre neveléssel. ennek keretében közvetítjük a harmonikus családi mintákat, a családi közösségek megbecsülését hangsúlyozzuk. Felkészítjük a gyerekeket a családi életre, erősítjük a felelős párkapcsolatok kialakításának igényét, ismereteket közvetítünk a családi életben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Tanítványaink életkorához illő mértékben és módon foglalkozunk a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Célunk, hogy a gyerekek az egészséges testi és lelki állapotot örömteli módon éljék meg.

Ennek érdekében ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére.

A családdal együttműködve felkészítjük a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Motiváljuk és segítjük a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Célunk a tanulóknál a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása.

Ezért – lehetőség szerint – saját élményű tanuláson keresztül megismertetjük ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. Fejlesztjük a tudatos, felelős állampolgári léthez elengedhetetlen képességeket, amelyek a segítő magatartás gyakorlásához is szükségesek. Számos képességet is fejleszt egyúttal (pl.: együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és –megvalósítás).

Fenntarthatóság, környezettudatosság

Célunk, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára.

Feladatunk, hogy a tanulók megtanulják, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel kell használni. Felkészítjük őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekszünk arra, hogy megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő. Felkeltjük az igényt arra, hogy bekapcsolódjanak közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

Célunk a későbbi tudatos pályaválasztás előkészítése.

Ennek érdekében – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – betekintést nyújtunk a munka világába. Alkalmat teremtünk olyan tevékenységekre, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, s ehhez megtehetik a szükséges erőfeszítéseket.

Fejlesztjük bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

Célunk, hogy a tanulók – életkori sajátosságaikhoz igazodó mértékben és formában – ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az

erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. A felnövekvő nemzedéknek ugyanis hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról.

Ezért – a 8. évfolyamon önálló tantárgyi keretek között is – biztosítjuk a pénzügyi rendszerre és szabályokra, a banki tranzakciókra és a fogyasztóvédelmi jogokra vonatkozó alapismereteket.

Médiatudatosságra nevelés

Célunk, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét.

Feladtunk a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására való igény felkeltése, a médiára vonatkozóan értelmező, kritikai beállítódás kialakítása.

A tanulókat megismertetjük a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Célunk, hogy minden tanulónk elsajátítson számára hasznos és hatékony egyéni tanulási technikákat.

Feladatunk, hogy felkeltsük az érdeklődést az iránt, amit tanítunk, és útbaigazítást adjunk a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban.

Megtanítjuk,

- hogyan alkalmazható a megfigyelés és a kísérlet módszere,
- hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások,
- hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok,
- melyek az egyénre szabott tanulási módszerek,
- miként működhetnek együtt a tanulók csoportban,

hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek.

Olyan tudást kell kialakítunk, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

2.7. Alkalmazandó eljárások, módszerek

A meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás módszerei: az oktatás valamennyi módszere, meggyőzés, minta, példa, példakép példakövetés, önbírálat, beszélgetés, tudatosítás, előadás, vita.

A tevékenység megszervezésének módszerei: követelés, megbízás, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, gyakorlás.

A magatartásra ható módszerek:

Ösztönző: ígéret, helyeslés, biztatás, elismerés, dicséret.

Gátlást kiváltó módszerek: a nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célozzák, a negatív viselkedés kialakulását akadályozhatják meg: *felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, intés, fenyegetés, tilalom, átterelés, elmarasztalás.*

• Egyéb eszközök, módszerek:

Nyelvi verbális eszközök. Beszéd, beszélgetés - irányított, spontán, egyéni, csoportos.

Non verbális eszközök: szemmozgás, tekintet, testközelség, testtartás, gesztusok, kulturális jelzések.

Szociális technikák:

Ön –és emberismeret fejlesztéséhez: fejlesztő interjú és beszélgetés.

Szociális készségfejlesztő technikák: a tanulók problémamegoldó és konfliktuskezelő készségeinek fejlesztése. Minta és modellnyújtás, megerősítés – buzdítás dicséret, jutalmazás.

Énkép, önismeret

• Cél: motiváló környezet biztosítása.

Feladat: a tanuló önismerete gazdagodjék, énje igényessé váljék. Szeressen az iskolánkba járni.

Sikerkritérium: igényesség a harmóniára, a humanizmusra. Fogékonyság a jóra.

Eszköz: tanár, tanulói példamutatás, követelés, dicséret.

- Cél: erkölcsi, etikai normák iránti fogékonyság.

Feladat: igény az önművelésre. A tanulói akarat fejlesztése. A nevelésben érvényesüljön a következetesség, egymás iránti tolerancia, nyitottság.

Sikerkritérium: A tanuló elégedett, érzelmileg kiegyensúlyozott. Nem szorong. Önkontrol kialakítása.

Eszköz: meggyőzés, érzelmi ráhatás, következetesség.

- Cél: a tanuló sorsának és életpályájának kialakítása.

Feladat: Tanulói aktivitás, az új ismeretek során. Életpályája alatt legyen kompetens.

Sikerkritérium: becsületesség, igényesség helyes ítélőképesség, együttműködés, realitás, önismeret, kulturált viselkedésforma.

Eszköz: meggyőzés, gyakorlás, ellenőrzés, értékelés, dicséret, büntetés.

Feladat: ismerje meg a lakóhelyét, a tananyaghoz kapcsolódva kitekintés a szűkebb környezetből.

- Cél: nemzettudat megalapozása.

Feladat: ismerje meg nemzeti jelképeinket, értékeinket, hagyományainkat, kulturális és vallási szokásainkat. Magyarország történetét.

Sikerkritérium: A nemzeti jelképeket 100 %-ban ismerje meg. Európában érezze magát magyarnak.

Eszköz: meggyőzés, példamutatás, gyakorlás, érzelmi ráhatás, dicséret, értékelés.

Európai azonosságtudat- egyetemes kultúra

Cél: az európai identitás kialakítása.

Feladat: „Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan.”

Sikerkritérium: az európai kultúra, és az ott élők szokásainak, hagyományainak ismerete. Eszköz: nemzetközi kapcsolatok ápolása, - pályázatok. Oktató – nevelő munka.

Környezeti nevelés

- Cél: a környezettudatos magatartás.

Feladat. a tananyaghoz kapcsolódva a természettudományos gondolkodásmód fejlesztése. Az ember és a természet egymásra utaltságának elemzése.

Sikerkritérium: minél több tanuló kapcsolódjon be az iskolai szűkebb és tágabb környezetében a környezetvédelmi munkába.

Eszköz: tankönyvek használata, oktatófilmek, előadások, vetélkedők, táboroztatás, hulladékgyűjtés megszervezése, vita, beszélgetés, felvilágosítás.

- Cél: környezetünk értékeinek megőrzése, gyarapítása.

Feladat: az iskola és a lakókörnyezet megóvása. A tanulók életmódjában alakuljon ki a tisztelet és védelem. Tudatosan óvja és alakítsa környezetét.

Eszköz: a szabadidő szervező által tervezett közös munka végzése. Meggyőzés, könyvek, folyóiratok, kiállítások.

Információs és kommunikációs kultúra

- Cél: az elektronikus média szelektív használata.

Feladat: az információk megtalálása, megértése. A célszerű válogatás megtanítása.

Sikerkritérium: a keresett információ feldolgozása.

Eszköz: rádió, televízió, számítástechnikai eszközök, könyvtár, szakkör.

- Cél: az anyanyelv tudatos és igényes használata.

Feladat: a kritikus és kreatív olvasás fejlesztése.

Sikerkritérium: a helyes értelmezés és megválaszolás kialakítása.

Eszköz: nyelvi játékok, CD-k használata, szakkör, könyvtár.

- Cél: az élethosszig tartó tanulás előkészítése.

Feladat: az információs háló lehetőségeinek és eszközeinek megismerése.

Sikerkritérium: minden tanuló tanulja meg a számítógép használatát.

Eszköz: a tanítási óra tananyaga, szakkör, internet, CD.

Tanulás

- Cél: Tanulás – tanítása.

Feladat: eredményes tanulási módszerek, technikák elsajátítása.

Sikerkritérium: a tanuló életkorához és képességeinek megfelelően önálló tanulási tevékenységet folytasson.

Eszköz: egyénre szabott tanulási módszerek elsajátításának kiépítése, célszerű rögzítési módszerek kialakítása.

- Cél: szilárd alapkészségek kialakítása.

Feladat: hatékony tanítási, tanulási eljárások alkalmazása.

Sikerkritérium: az évisméltó tanulók számának csökkentése

Eszköz: követelés, dicséret, felzárkóztatás.

Kiemelkedő képességű tanulók kibontakoztatása.

Feladat: tehetséggondozó szakkörök, versenyek szervezése.

Sikerkritérium: megyei szaktárgyi versenyeken tanulóink legyenek az első 10 helyezett között.

Eszköz: biztatás, anyagi támogatás.

- Cél: felzárkóztatásra szoruló tanulók segítése.

Feladat: egyéni fejlesztésen felzárkóztató foglalkozáson való részvétel.

Sikerkritérium: minden tanuló bevonása a felzárkóztatási rendszerbe. A tanuló az otthoni és a napközis feladatok elvégzése során képességeihez mértén zárkózzon fel.

Eszköz: a napközibe és a tanulószobába való felvétel, egyéni tanulási módszer kialakítása.

- Cél: sajátos nevelési igényű, tartósan akadályozott tanulók felzárkóztatása.

Feladat: Egyéni fejlesztés: Tanulási akadályoztatottság esetén (pl.: dyslexia, dysgráfia, dyskalkulia, stb).

Sikerkritérium: a tanulók pontos kiszűrése, önmagukhoz viszonyított fejlődés és értékelés. Eszköz: a nevelési tanácsadói szolgálat igénybevétele, intézményi egyéni foglalkozások igénybe vétele.

- Cél: egy idegen nyelv elsajátítása.

Feladat: a haladó és a felzárkóztató csoportok további működtetése.

Sikerkritérium: a 6. évfolyam végére a tanulók 50%-a A1, a 8. évfolyam végére a haladó csoportokban tanulók 50%-a A2 típusú nyelvi minimum szintjének kell, hogy megfeleljen.

Eszköz: nyelvoktató CD-k beszerzése, interaktív tananyagok, a tehetséggondozás működtetése, levelezős versenyek

- Cél: Informatikai eszközök és elektronikus segédanyagok használata.

Feladat: Egyéni tanulás lehetőségei, ismeretszerzés, motiválás

Sikerkritérium: számítógép, internet használatával erősítse az egyéni és európai értékrendjét, kialakuljon a hasznosítható tudás.

Eszköz: oktató anyagok, CD-k beszerzése, a számítástechnikai eszközök korszerűsítése.

- Cél: Sikeres pályaválasztás a 8. évfolyam végén.

Feladat: az oktatás során minden tanuló értelmi képességeinek megfelelően sajátítsa el a tananyagot.

Sikerkritérium: A tanulók egyre nagyobb számban tanuljanak tovább érettségit adó középiskolákban!

Eszköz: az elért tanulmányi eredmények, és a szülői igények döntéshozatalának összhangja.

Testi és lelki nevelés

- Cél: konstruktív életvitel, egészséges életmód.

Feladat: szerezzenek tanulóink ismereteket az egészség megőrzésére. Tanuljanak meg helyes döntést hozni az életmód megváltoztatására, a konfliktusok kezelésére.

Sikerkritérium: tanulóink legyenek képesek a pozitív szokások és beállítódások kialakítására, törekedjenek a szorongásmentes életre, tanulják meg elviselni a kudarcokat és a bírálatokat, egyben használják ki ezek motiváló hatását.

- Cél: a közlekedési ismeretek elsajátítása.

Feladat: a gyalogos, kerékpáros és a tömegközlekedés szabályainak az elsajátítása.

Sikerkritérium: a tanulók 100%-a ismerje az alapfokú KRESZ vizsga anyagát.

Eszköz: előadás, gyakorlás, teszt, játékos versenyek.

- Cél: a káros függőségek prevenciója.

Feladat: osztályközösségenkénti preventív szűrés.

Sikerkritérium: ismerjék fel a tanulók a káros szenvedélyek veszélyét. Azon tanulók számának csökkentése, aki az intézményen kívül mégis dohányoznak.

Eszköz: meggyőzés, előadás, védőnői, osztályfőnöki felvilágosítás, életvezetési ismeretek tantárgy tanítása.

- Cél: tanulóink felkészítése a családi életre.

Feladat: tudatos értelmi és érzelmi nevelés. A tanulók tudatosan formálják saját életüket.

Neveljük tanulóinkat az emberi tartásra, a szexuális kultúra elsajátítására.

Felkészülés a felnőtt lét szerepeire:

- Cél: optimális pályaválasztás.

Feladat: önismeret fejlesztése, egyéni adottságok figyelembe vétele.

Sikerkritérium: a tanulók vágyainak és a realitások összehangolása.

Eszköz: önismereti gyakorlatok, beszélgetés, meggyőzés, tájékozódás.

- Cél: a társadalom igényeihez való alkalmazkodás /pályamódosítás/

Feladat: rugalmasságra és együttműködő képességre való nevelés. Az ismeretek mobil használatának begyakoroltatása.

Sikerkritérium: a bizonytalanság és a változtatás kényszerét a személyiség sérülése nélkül tudja elviselni.

Eszköz: élethosszig tartó tanulás, szituációk feldolgozása játékos formában, beszélgetés, tájékoztatás, helyzetelemzés.

- Cél: társadalmi, állampolgári kompetenciák kialakítása.

Feladat: ismerjék meg lakóhelyük képviselőit, azok munkáját.

Sikerkritérium: alsó tagozatban ismerjék meg a város vezetőinek nevét, és működési területeit. Felső tagozatban ismerjék az ország közéleti vezetőit és feladatait. Felnőttként váljanak a közélet aktív résztvevőivé.

Eszköz: beszélgetés, tájékoztatás, céltudatos médiafigyelés, ünnepeken való részvétel, könyvtár.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének és oktatásának elvei

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a NAT-ban megfogalmazott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni. Az intézmény hosszú távon tervezi e tanulók integrálását. Lehetőségeinktől függően biztosítjuk a sajátos nevelési igényű neveléséhez és oktatásához szükséges feltételek megteremtését.

Az alapelveket, célokat, feladatokat, sikerkritériumokat azok ellenőrzését az intézményben a Nemzeti Alaptanterv tartalmi szabályozásának vonatkozásában valósítjuk meg, tanórákon és tanórán kívül a leírt eljárások, eszközök módszereivel.

3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A pedagóguspálya szépsége abban rejlik, hogy nap, mint nap gyerekek között lehetünk, s részesei lehetünk személyiségük ezerféle megnyilvánulásának, testük, lelkük, értelmük fejlődésének, rövidebb-hosszabb ideig végig kísérhetjük őket azon az úton, amelynek a neve: élet. Feladatunknak tartjuk személyiségük formálását az alábbiak szerint:

Azt szeretnénk, hogy minden tanulónk legyen

- nyitott,
  - de ha zárkózott természetű, akkor igyekszünk nyitottabbá tenni.
- eleven,
  - de ha csendes, akkor majd bátorítjuk.
- magabiztos,
  - de ha bizonytalan önmagában, akkor segítünk önbizalmat ébreszteni benne.
- kedves,
  - de ha morcos, akkor kedvességgel közeledünk hozzá.

- barátkozó természetű,
  - de ha magányos, próbáljuk a magányát oldani.
- szorgalmas,
  - de ha lusta, igyekszünk kedvet ébreszteni benne a tanulás iránt.
- okos,
  - de ha tanulásában akadályokkal küzd, megkeressük benne az egyéb értékeit.
- tisztelettudó,
- kitartó,
  - de ne legyen önfejű,
- ambiciózus,
  - de ne legyen törtető,
- együttműködő,
  - de ne legyen konformista,
- szeressen iskolába járni,
  - szeresse iskoláját

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákja a nyolcadik évfolyam végén:

- Képes a testileg, szellemileg, érzelmileg és erkölcsileg egészséges életvitelre.
- Szellemileg fogékony, érzelmileg gazdag, erkölcsös.
- Van akaratereje és fegyelmezettsége, képes a kudarcok leküzdésére. Rendelkezik a megújulás és alkalmazkodás képességével.
- Rendelkezik a társas emberi léthez nélkülözhetetlen szokások és magatartásmódok ismeretével és gyakorlatával.
- Jellemzi a tágabb és szűkebb haza szeretete.
- Érez és vállal felelősséget önmagáért és másokért, közösségéért.
- Határozott, de toleráns, következetes, de változásokra, változtatásokra is képes.
- Tud a helyzethez illően viselkedni.
- Képes a társadalmi munkamegosztásba való későbbi bekapcsolódásra (továbbtanulás és munkavállalás).
- Rendelkezik a korszerű társadalom- és természettudományi, esztétikai, szomatikus és technikai általános műveltség alapjaival.
- Tanulni vágyó és tanulni tudó.
- Van a világról és önmagáról reális képe.

- Tud rövidebb és hosszabb távra tervezni, reális mérlegelés alapján dönteni.

3.1. Személyiségfejlesztés fejlődési szakaszai

A személyiségfejlesztés során figyelembe vesszük tanulóink életkori sajátosságait, különös tekintettel a fejlődési szakaszokra.

- **Kisiskolás kor (6-8. év) – általános iskolában alapvetően az 1-2. évfolyam**

A gyerekek nagy része iskolaéretten kerül az első osztályba, hatalmas tudásvágygal, ismeret- és teljesítményigénnyel. Interperszonális kapcsolataikat erősen meghatározza a számukra fontos személyekhez – szülőkhöz, pedagógusokhoz – való kötődés. Az új követelményeknek való megfelelés számos képesség béli és személyiségbeli tényezőt igényel, ezért a jelentkező problémák nagy része beilleszkedési nehézségekben, tanulási nehézségekben és magatartásproblémákban fejeződik ki.

Feladataink:

- Az iskolai életbe való beilleszkedés megkönnyítése. Kapcsolat az óvodával. A tanulók megismerése.
- A különbségek mielőbbi feltérképezése, a különleges bánásmódot igénylő tanulók részére egyénre szabott fejlesztési terv készítése.
- Differenciált egyéni fejlesztéssel a bármilyen tekintetben lemaradók felzárkóztatása, a bármilyen tekintetben tehetségesek továbbfejlesztése.
- A sajátos nevelési igény felismerése, diagnosztizálása, különös tekintettel a dyslexiára, a dysgraphiára és a dyscalculiára, együttműködve fejlesztő pedagógussal, gyógypedagógussal és pszichológussal és az érintett szakintézményekkel.
- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése, együttműködve fejlesztő pedagógussal, gyógypedagógussal és pszichológussal és az érintett szakintézményekkel.
- A szülő megnyerése személyes konzultáció vagy esetmegbeszélés során a preventív vagy korrekciós feladatokhoz szükséges nevelési módszerek alkalmazására és új nevelési stratégiák kidolgozására.

- **Pre pubertás kor (9-11. év) – általános iskolában alapvetően a 3-5. évfolyam**

Az ebben a korban lévő gyerekek viselkedésére jellemzőek még továbbra is a kisiskolás jegyek, de a korszak végén elkezdődik egy önállósulási törekvés, a felnőtt-kapcsolatok

helyét a társkapcsolatok fontossága veszi át. A személyiség és önismeret alakulásában egyre nagyobb szerepet játszanak a kortárs csoportok, az ebben a korszakban megfigyelhető érzelmi-hangulati labilitás már a serdülőkor előfutára. Ebben az időszakban is jelentkezhetnek magatartásproblémák.

Feladataink:

- Szerepvállalás motiválása különböző iskolai közösségekben. A kortárs csoportok pozitív befolyásoló hatásának erősítése.
- A tanulás iránti kedv fenntartása változatos óraszervezéssel és egyéb ösztönzők alkalmazásával.
- A tanulás tanítása. Tanórán kívüli foglalkozások szervezése az egyéni tanulási technikák megismerésére és elsajátítására.
- Az érzelmi-hangulati labilitás mélyebb hátterének diszkrét felkutatása, a problémák kezelése.
- Az önállósodási törekvések támogatása, és reális alapokon tartása: a bátortalanok biztatása, a túlzó megnyilvánulások gyengítése.
- A kortárs csoportok rossz irányú befolyásának gyengítése.

- Pubertás kor (12-14. év) – általános iskolában alapvetően a 6-8. évfolyam

A gyermek szervezetében – a termelő nemi hormonok miatt – a felnőtté válás felé mutató fizikai átalakulások indulnak be, amelyeket érzelmi változások is kísérnek. Fokozódik a másik nem iránti érdeklődés, a nemiség, a szexualitás előtérbe kerül. Jellegzetes viselkedéssé válik a fiúk körében az agresszivitás és a vakmerőség. A káros szenvedélyek kipróbálására való „kedv” erősödik, mert ez a kamasz számára a felnőttekhez való tartozást szimbolizálja. Komoly szociális és pszichológiai problémát okozhat a testi fejlődés késése, amihez gyakran az érzelmi élet késése is társul.

Az önmegismerés igénye erősödik, jellemző az identitáskeresés, az önállósulási törekvés, a felnőttektől eltérő véleményalkotás, a kritikai hajlandóság. A pedagógusok ekkor jelzik a legtöbb magatartásproblémát.

Feladataink:

- Önismereti foglalkozások, játékok szervezése lehetőség szerint szakember bevonásával.

- Felvilágosító programok szervezése változatos módszerekkel. Témák: a nemi érés, a szexualitás, a káros szenvedélyek.
- Pályaválasztási tájékoztatás és tanácsadás. Segítségnyújtás a reális választásban és a protokoll lefolytatásában.

3.2. Személyiségfejlesztés pedagógiai feladatai

Pedagógiai feladatainkat az alábbi módon határoztuk meg:

- A NAT-ban leírt egységes, alapvető tartalmak átadása elsajátítása,
- valamint az ezekre épülő differenciálás.

E két feladatunk azt a célt szolgálja, hogy tanulóink:

- Különböző szintű adottságaikkal,
- az eltérő mértékű fejlődésükkel,
- az iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal,
- egyéb /érdeklődési körüket érintő/ tevékenységükkel,
- szerzett ismeretközvetítéssel,
- spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

A különböző ismeretek elsajátítása során törekszünk a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs, egészséges és kulturált életmód iránti, cselekvési motívumainak, képességeinek a kialakításához, fejlesztéséhez.

Képzésünk tartalma az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó kultúra alapvető eredményeit foglalja magába, a tanulók életkori fejlettségi szintjéhez méretezett kiválasztásával, elrendezésével.

A tananyag feldolgozása összefüggéseinek feltárása megalapozza a tanulók műveltségét, világszemléletük, világképük formálódását, társas kapcsolatát, eligazodásukat saját testükön, lelki világukban tájékozódásukat szűkebb és tágabb környezetükben.

A pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont volt a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást.

Éppen ezért nevelési programunk összeállításánál az alábbi feladatoknak adtunk prioritást:

Az iskola nevelési programja, tanítási-tanulási folyamata adjon teret:

- A színes, sokoldalú iskolai életnek, tanulásnak, játéknak, munkának.

- Fejlessze: a tanulók önismeretét, együttműködési készségüket, eddigi akaratukat.
- Járuljon hozzá, életmódjuk motívumaik szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk alapja egy olyan közös gondolkodást kíván az iskola, fenntartó és iskola használója részéről, amelyben:

- A tanulók: tudásának, képességeinek, egész személyiségének,
- figyelembe véve, hogy az oktatás nevelés színtere: nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is.
- Mindezek központjában a tanuló fejlődése és fejlesztése áll.

Az értelem területén elvégzendő feladatok:/ kognitív kompetencia/

TANULÁSI MOTÍVUMOK:

- megismerési vágy felkeltése: különbségképzési, és kapcsolási késztetés fejlesztése, az érdeklődés fejlesztése,
- felfedezési vágy fejlesztése: megfigyelési késztetés, az értelmezési vágy
- játékszeretet és az alkotásvágy fejlesztése
- a tanulási teljesítményvágy optimalizálása: a tanulási sikervágy és kudarcfélelem, a tanulási elismerésvágy, kötődés, mint tanulási motívum, tanulási kötelességtudat, tanulási igény szint, tanulási ambíció
- a tanulási életprogram fejlődésének segítése: a tanulás gyakorlati értéke, mint motívum, továbbtanulási szándék, mint motívum, önfejlesztési igény, mint tanulási motívum.

KOGNITÍV KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSE:

- Kognitív rutinok: felismerés és kivitelezés, gondolatképzés és igazságértékelés, összevonás, összehasonlítás és csúsztatás, azonosítás és besorolás, sorrendfelismerés és sorképzés, belátás /összefüggés, felismerés/elemi kombinálás, tapasztalati következtetés.
- Megismerés: megfigyelés, átkódolás, értékelés, értelmezés, bizonyítás.
- Kognitív kommunikáció: ábraolvasás, ábrázolás, tapasztalati és értelmező nyelvtudás, beszéd és beszédértés, Írás és olvasás, formalizált kommunikáció.
- Gondolkodás: viszonyítás, általánosítás és osztályozás, problémamegoldás, explicit gondolkodás.

- Tanulás: a tanulási módok optimalizálása, tapasztalati és értelmező tanulás, önálló és szociális tanulás.

Kiemelten törekszünk a tanulók olvasás szövegértésének tudatos, tervszerű oktatására az 1-8. évfolyamon.

Konkrét feladataink:

- I. A szabálykövetés kialakítása és fejlesztése,
- II. Az információ visszakeresése és feldolgozása,
- III. Problémamegoldás és lényegkiemelés útján a szövegértelmezés fejlesztése,
- IV. A szövegre való reflektálás és értelmezés,
- V. Kommunikációs képesség-narratív és kritikai készség fejlesztése.

Feladatainkat az alábbi eljárásokkal, eszközökkel és azok módszereivel valósítjuk meg:

1-4. évfolyamon

- I-II. Beszélgetésen alapuló szövegfeldolgozás, felismerő lokalizáló válogatás, kérdések alapján kulcsszavak tételmondatok aláhúzása, adatok kiemelése, feljegyzése, a munkafüzet feladatainak értelemszerinti megoldása.
- III. Szómagyarázat, szóalkotás, szinonimák képes kifejezések gyűjtése, csomópontok fordulópontok jelölése, értelmező válogatás, események sorrendjének megállapítása kulcsszavak kiválasztásával.
- IV. Az olvasmányhoz tartozó előismeret felidézése, összegyűjtése, vázlat készítése segítségével a történet elmondása, a mögöttes tartalmak felfedése tanári irányítással, szöveg kiegészítés.
- V. Érdeklődést felkeltő tanári olvasás, dramatikus játékok, a történet tartalmának elmondása tételmondat vagy kulcsszavak megadásával, folyamatleírás alkalmazása – rövid elbeszélés, jellemzés, leírás készítése, a tanári mintaadás.

5-8. évfolyam.

- I-II. Adatkeresés, adatgyűjtés mennyiségi növeléssel, adatok, információk keresése, amelyek nem szembetűnők, a szöveg bekezdésekre való tagolása, számozása utasítása alapján, kérdések alapján nyitott, hiányos mondatok hiányzó részeinek aláhúzása a szövegben, információk képi megjelenítése.

III. Szómagyarázatok készítése, előzmény – esemény – következmény sor felállítása, kulcsszavak időrendbe állítása, a főszereplő azonosítása, a szereplők jellemének azonosítása, tételmondat kiemelése, tematikus szógyűjtés, hallás utáni elbeszélés írásban újra alkotva, címmeditáció, analógiák keresése, az idézett mű részlete alapján előzmény illetve folytatás írása, az elbeszélő személyének azonosítása, hely, idő azonosítása, egyes fejezetek vázlatának elkészítése - ehhez kapcsolódóan írja le azokat az adatokat, összefüggéseket amit már tudott, két szöveg összekevert mondatainak rendezése tartalmi kapcsolatuk alapján, relációanalízis.

IV. Egy-egy cselekedet megítélése, összevetése, értékelése, írói szándék azonosítása, hipotézis felállítása formális vagy közösségi tudásra támaszkodva, adatok információk keresése az adott témához, ezek összevetése, kiegészítés a szövegben található fogalmakkal, illusztrációk, képek, ábrák értelmezése.

V. Dramatikus formák-némajáték, improvizáció, elméleti háttérnek példákkal való megvilágítása, a tanulók tapasztalatainak figyelembevételével, tanulási stratégiák ajánlata.

VI. Ellenőrzés, értékelés: A tanítás-tanulás folyamatában végzünk. A tanév végén a helyi tantervben elfogadott tudás és képesség mérése következik. Az anyanyelvi és idegen nyelvi kompetenciát tesztekkel mérjük hatodik és nyolcadik évfolyamon. Ezekhez Standardizált Témazáró Teszteket használunk. (Országos Kompetenciamérés)

A tanulók méréseinek eredményeiről, azok elérhetőségéről tájékoztatjuk a szülőket szülői értekezleteken, a tanulókat osztályfőnöki órák keretén belül.

Kiemelten törekszünk a tanulók tervszerű, tudatos matematika oktatására az 1-8. évfolyamon.

Konkrét feladataink:

- I. Térben és időben való tájékozódás.
- II. Megismerés, ismeretek alkalmazása.
- III. Problémakezelés és –megoldás.
- IV. Alkotás és kreativitás: alkotás öntevékenyen, saját tervek szerint; alkotások adott feltételeknek megfelelően; átstrukturálás.

Eljárások, eszközök, módszerek az 1-4. évfolyamon:

- I. Önálló tapasztalatszerzés: darabszám meghatározása (Számoljuk meg!), mérési feladatok (idő, tömeg, hosszúság, űrtartalom). Sorrend kialakítása (idő, hosszúság,

tömeg, űrtartalom szerint). Számegyenes készítése, olvasása. Becslési feladatok. Egyszerűbb átváltási feladatok. Azonos mennyiségek kiválasztása (mértékdominó, számdominó). Labirintus feladatok.

II. Szöveges feladatok feldolgozása: a feladat lényegének megisméltése a következő kérdések megválaszolásával: Mit keresünk? Mely adatokra van szükségünk? — lényeges adatok lejegyzése.

III. Feladatok megoldása több módon. A megoldhatóság kérdésének felvetése.

IV. Szöveges feladatok: hasonló, már megoldott feladatok felelevenítése; majd módszeres próbálgatással, később számításal való feladatmegoldás. Sorozatok szabályainak felismerése, alkalmazása.

Eljárások, eszközök, módszerek az 5-8. évfolyamon:

- a) Sorrend kialakítása (idő, hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, tömeg, szög szerint). Becslési feladatok. Összetett átváltási feladatok, hozzákapcsolva a normálalakot. Eligazodás kicsinyített, nagyított képen, a hasonlóság felismerése. Koordináta-rendszer, számegyenes használata. Szerkesztési feladatok.
- b) Szöveges feladatok feldolgozása: a feladat lényegének megisméltése a következő kérdések megválaszolásával: Mit keresünk, Mely adatokra van szükségünk? — lényeges adatok lejegyzése, ábrakészítés önállóan. Valószínűségi kísérletek végrehajtása, jegyzőkönyv készítése.
- c) Logikai játékok stratégiájának felismerése, alkalmazása. Feladatok megoldása több módon. Kombinatorikai, gráfelméleti problémák felvetése.
- d) Szöveges feladatok: hasonló, már megoldott feladatok felelevenítése; számításal való feladatmegoldás, egyenletek felírása, megoldása. Gyakran ismétlődő jelenségek felismertetése, egyszerűbb tételek megfogalmazása, használata, bizonyítása. Igaz-hamis állítások, példa, ellenpélda keresés. Ellenőrzési formák: ugyanaz, mint a magyar nyelv és irodalom esetében.

Segítő életmódra nevelés: /szociális kompetencia/- szociológia

A nevelés szociális értékrendek megismerésének, a pozitív értékrend elfogadásának és az e szerinti viselkedés, magatartás elsajátításának, a szociális képességek kiépülésének, kreativitás növekedésének elősegítését jelenti. Ebből következik, hogy a nevelés

személyiségfejlesztés feladata a szociális kompetencia komponenskészleteinek gyarapítása, valamint a pozitív egyéni értékrend és a képességrendszer kiépülésének, kreativitás növelésének segítése.

Szociális kompetencia:

- globális értékrendek kialakítása, fejlesztése, (megalapozza az egyéni értékrend kialakulását)
- sajátos egyéni értékrendek kialakítása,

Feladat: megfelelő szociális szokások, minták, attitűdök, meggyőződések, készségek és ismeretek elsajátításának elősegítése, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a szociális viselkedést alapvető szabályait, megértsék a szabálytudat, a döntési szabadság és felelősség szerepét,

- egyéni szociális értékrend fejlesztése:

A szociális hajlamok – kötődés, rangsorképzés, csoportképzés, birtoklás, párképzés, családi lét és utódnevelés - öröklött motívumok, működésük és szerepük a tudattalan és szándéktalan döntésben, viselkedésben nyilvánul meg.

Feladat: Olyan iskolai életrend, légkör kialakítása, amely az iskolai közösség mindennapi életében elősegíti, hogy a tanuló folyamatosan megtapasztalhassa az egyének és csoportok kölcsönös megértésének, együttérzésének, segítőkészségének előnyeit, hiányuk káros következményeit. A tényleges szociális közeg hatása mellett kiemelt szerepet kell juttatni a közvetett hatásoknak, élményeknek is pl. élő és történelmi személyek, irodalmi hősök, csoportok, nemzetek kölcsönhatásainak megismerése.

- Szociális képességrendszer fejlesztése. összetevői:

Szociális szokások:

Hasonló helyzetekben mindig hasonló magatartást, viselkedést váltanak ki.

Feladat: a pozitív szokások kialakításának, gyarapításának segítése. Olyan iskolai értékrend kialakítása, működtetése, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat, mivel a magatartási szabályok átláthatóak, kiszámíthatóak, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvártak.

Szociális minták:

Mások szociális viselkedésének magatartásának vizuális leképezései, amelyek mintegy tervrajzként szolgálják a megfelelő viselkedés megvalósulását.

Feladat: Élményszerű pozitív minták felkínálása, személyes példamutatással magatartásának átélési lehetőségeivel, a negatív, antiszociális minták pusztító hatásának csökkentése, fékezése.

Szociális készségek:

Olyan tanult pszichikus összetevők, amelyek sajátos célú, tartalmú szociális viselkedés megvalósulásával működnek közre.

Feladat: Szociális készségek sokféleségének gyarapítása, különösen: az iskolai élet olyanná alakítása, amelyben a kívánatos szociális készségek szükségszerűen működnek és ez által kialakulásuk lehetővé válik, készségfejlesztő gyakorlatok alkalmazása.

Szociális ismeretek:

Olyan tartalmak, amelyek lehetővé teszik, hogy az újszerű bonyolult helyzeteket előzetesen gondolati szinten, vagyis a tényleges próbálkozások minimalizálásával oldjuk meg.

Feladat: A lehető legtöbb ismeret cselekvésbe, példákba, esetekbe, de legalább szimulatív esetekben ágyazottan való feldolgozása.

Szociális kommunikáció fejlesztése:

Két összetevője van non verbális érzelmi kommunikáció és a szóbeli szociális kommunikáció.

Feladat: Pozitív érzelmi légkör kifejlesztése és fenntartása az osztályokban, a tantestületben, az iskolában, amelyben a pedagógusok és tanulók is biztonságban jól érzik magukat, amelyben a tanulók emocionális karaktere, személyisége optimálisan fejlődhet, másrészt a verbális eszközök tárházának fejlesztése annak érdekében, hogy a tanulók képesek legyenek minél eredményesen érvényesülni a mai bonyolult, nyitott világban.

Szociális érdekérvényesítés fejlesztése:

Négy alapvető módja: a megosztás, osztozkodás, elosztás és a megszerzés.

Feladat: A pedagógusok és a tanulók közötti szociális kölcsönhatások optimalizálása. A tanulók egymás közötti optimális szociális kölcsönhatásainak elvárása.

Segítőképesség fejlesztése:

Nagyon sokféle aktuális helyzetben, sokféle sajátos normát, szabályt, szokást követve valósulhat meg.

Feladat: Az iskola kínálja fel a segítség sokféle lehetőségét, módját, segítő légkört alakítson ki és tartson fel, amelyben a segítség elvárt és elismert viselkedést, tevékenység. A pedagógus feladata, hogy az alkalmas mintákat a tananyagból kiemelje, azokat úgy ossza el az évfolyamok között, hogy a segítség mintáival a tanulók rendszeresen szembesülhessenek.

Együtműködési képesség fejlesztése:

Olyan közös érdeket szolgáló viselkedés, amely önállóan vagy a vezetéssel, a segítséssel összefonódva érvényesül.

Feladat: A pedagógus rendszeresen él a segítő együttműködés formáival – együtt-cselekvés, közös feladatmegoldás, közös kirándulás - az iskola úgy szervezi tevékenységeit, hogy a tanulók minden héten, de legalább havonta vegyenek részt olyan tevékenységben, amely a segítő együttműködés által valósul meg.

A versengés képességének fejlesztése:

Ez azt jelenti, hogy elismerjük, és szigorúan megköveteljük a szabályozottság, az esélyesség és a segítség alapszabályainak megtartását.

Feladat: A tényleges versengési lehetőségek gyarapítása, a szimulatív versengésben rejlő lehetőségek gazdagítása, jobb kihasználása.

A kulturált életmódra nevelés: / személyes kompetencia /

A kulturált életmódra nevelés a személyes szükségletek, a személyes kompetencia fejlesztését, eredményességének és igényességének növelését jelenti. Az iskola feladata a személyes kompetencia fejlődésének segítése.

Önkiszolgáló képességek:

Testi képességek:

Egészségnevelés c. részben

Feladat: kézügyesség fejlesztése különféle tevékenységek során a tanórákon és azon kívül – rajzolás, gyurmázás, batikolás ...során.

Önellátási képesség:

Feladat: önellátó képesség, viselkedés, tevékenységformáinak megismerése, gyakoroltatása, tudatosítása változatos formákban az életkori sajátosságoknak megfelelően/kulturált étkezés, öltözködés, a lakás és osztályterem berendezéseinek rendbetartási igénye, a háztartási és házkörüli munkák, a közlekedés, a vásárlás szokásai, mintái készségei. / Befogadó képességek:

Feladat: a zenei képességek szándékos fejlesztése, az iskolai élet minden arra alkalmas mozzanata során. / tanóra, ünnepélyek, versenyek.../

Minden korosztály jusson hozzá az életkorának megfelelő vizuális esztétikai befogadás és megismerés lehetőségéhez.

Az iskola legyen minden részletében igényes, esztétikus közeg, amiben tanulók jól érzik magukat, ami fejleszti ízlésüket, igényeiket.

Önkifejezési képességek:

Feladat: az önkifejezés gazdag és igényes tárhátának bemutatása, gyakorlása, tudatosítása. /előadói képesség, szövegalkotó, versíró és műértelmező képesség, befogadó képesség, improvizációs képesség. /

Önértékelő képesség:

Feladat: a nevelőmunka során a tanulói önértékelés váljon rendszeressé /vallásos nevelés esetén a lelkiismeretvizsgálat is./

Önmegismerő képesség:

Feladat: a tanulók önismeretének folyamatos fejlesztése oly módon, hogy eredményeként az önmegismerő képesség területén egyre nagyobb sikereket érjünk el.

Önfejlesztő képesség:

Feladat: az önfejlesztő képesség alapozása, a tehetség felismerése. Olyan beszélgetések, szituációk, helyzetek, előadások szervezése, amely során ifjaink felfedezhetik ígéretes öröklött adottságaikat, amelyek alapján kialakulhat a meggyőződés, mi iránt van hajlamuk, rátermettségük.

Tanulóink személyiség fejlesztésével kapcsolatos feladatok a leírtakon kívül:

- a tanulók **erkölcsi** nevelése –alapvető emberi értékek megismerése, tudatosítása. „Iskolánkban biztosítjuk a vallások erkölcsi és művelődéstörténeti tartalmának tárgyyszerű és elfogulatlan ismertetését.”
- a tanulók **közösségi** nevelése-az emberi együttélés szabályainak elsajátítása, társas kapcsolatok, együttműködési készség, kommunikáció.
- a tanulók **emocionális** nevelése- tanulói közösségre és önmagukra irányuló helyes, cselekre és aktívásra készítő érzelmek kialakítása.
- a tanulók **akarati** nevelése- önismeret, a kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.
- a tanulók **nemzeti**, állampolgári nevelése-a szülőhely és a haza múltjának, jelenének, nemzeti hagyományainak, kultúrájának megismertetése, emlékeinek tisztelete, megbecsülése.

- a tanulók **munkára** nevelése, a végzett munka fontossága, önellátás, környezet rendben tartása.

A gyermek személyiségének fejlődésében folyamatosan kiemelt feladat: a *pedagógus* kötelessége tanórán és tanórán kívüli foglalkozásokon a személyiség fejlődéséről való gondoskodás, a szülővel való együttműködés.

4. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

NAT r. 2. § (10) A helyi tantervnek biztosítania kell, hogy a tanulók életkorához, az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a tanulók elsajátíthassák az egészségfejlesztéssel, a fogyasztóvédelemmel, a környezetvédelemmel, a közlekedésre neveléssel, a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezelő technikákkal összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására az infokommunikációs technológiák alkalmazásával. A helyi tantervnek biztosítania kell továbbá, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a korszerű, a XXI. századnak megfelelő természettudományos ismereteket oly módon, hogy a természettudományos ismeretek oktatásának súlya növekedjen.

A teljeskörű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy egészségfejlesztési alapfeladat rendszeres végzését jelenti az iskola mindennapjaiban - minden tanulóval, a teljes tantestület és alkalmazotti közösség, az iskolaegészségügyi szolgálat szakemberei, a szülők és az iskola környezetének bevonásával, szakmai segítség és ellenőrzés mellett:

- I. Egészséges táplálkozás megvalósítása (lehetőleg a helyi termelés - helyi fogyasztás összekapcsolásával);
- II. Mindennapos testnevelés minden tanulónak az egészségfejlesztési kritériumok teljesítésével, és az azt kiegészítő egyéb testmozgás;
- III. A gyermekek érett személyiséggé válásának, azaz lelki egészségének elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (ének, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok, kézművesség, stb.);
- IV. Egészségismeretek széles köre készség szintű elsajátításának, más szóval az egészségműveltségnek az elősegítése.

4.1. Feltételek, célok, feladatok

Cél: a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődésének biztosítása. A felnövekvő nemzedék életesélyeinek javulása.

Az iskola fontos feladata a tanulók egészséges testi és lelki fejlődésének elősegítése. Szerezzenek ismereteket az egészség megőrzésére, segítsük a pozitív beállítódások, szokások kialakulását, amelyek a gyermek egészségi állapotát javítják. Nyújtsunk támogatást a tanulóknak a káros függőségekhez vezető úton. Szokások kialakulásának megelőzésében! Fordítsunk figyelmet a családi életre történő felkészítésre. Az iskola készítse fel a tanulókat, hogy felnőtt életükben képesek legyenek helyes döntést hozni, egészséges életvitelt kialakítani.

Az intézményben adott feltételek:

ISO minőségbiztosítási rendszernek megfelelően felszerelt orvosi szoba (védőoltások, látásvizsgálat, belgyógyászati vizsgálat minden egyes tanulóra vonatkozóan.) A mindenkori éves ütemtervnek megfelelően rendel az iskolaorvos és a védőnő.

- Tisztasági vizsgálat- rendszeres és eseti,
- Fogászati szűrés évente minden évfolyamon legalább egyszer,
- Tanítási órákon valamint a tanítási órákon kívüli tevékenységek során valamennyi pedagógus feladata az egészségnevelés valamennyi tanórán. Kiemelten: osztályfőnöki, erkölcsstan, természetismereti, biológia, kémia órákon.

SZOMATIKUS NEVELÉS

• Higiénés nevelés személyi, környezet higiéné - alapismeretek:

Érték: Az ember és a környezet összhangjának megvalósítása az egészség érdekében.

Cél: A test ismerete, alapvető higiénés szabályok elsajátítása.

Feladat:

- 1-4 osztály: Tisztálkodás, fogmosás, hajápolás, körömápolás, a wc használata, öltözködés, takarítás, szemétkézeltés.
- 5-8 osztály: Serdülőkori testi változások, öltözködés, tisztálkodás.

Módszerek: előadás, videofilm, szemléltető anyagok, szülői értekezlet, kiscsoportos gyakorlás.

Siker: az ismeretanyag készséggé válása.

• **Preventív nevelés:**

Érték: Az egészség érték, betegség megelőzése.

Cél: megelőző szemlélet kialakulása

Feladat:

- 1- 4. évfolyam: Tanulj önmagadról: tisztálkodás, táplálkozás, balesetveszély, társas kapcsolatok, napirend, környezet, orvosságok. A tanuló tanuljon meg nemet mondani! Szülői, védőnői segítséggel ismerje a védőoltások, betegségek jelentőségét.

• **Cyberstratégia:**

Kialakítása az alsóbb évfolyamoktól, beépítve az oktatás, nevelés folyamatába. (tanmenetekbe) Előadások, filmvetítések, érzékenyítő órák digitálisoktató-nevelő anyagok alkalmazása.

- 5-8. évfolyam: Ismerje a káros szenvedélyeket (Drog, alkohol, dohányzás) AIDS, nemi betegségeket. Alakuljon ki a napi, heti bioritmus, domináljon a pozitív gondolkodásmód, megfelelő önuralom.

Módszer: személyes példamutatás, előadás, kérdőív, totó, szóróanyag kifestő, videofilm, kísérletek.

Siker: egyéni felelősségtudat kialakulása az egészség érdekében.

Ellenőrzés: pedagógusok, védőnő, szülők – teszt.

• **Kondicionálás:**

Érték: a mozgás, állóképesség, testi egészség.

Feladat:

Tanórán belül: 1-8. évfolyamon: heti 5 órában.

Az iskolaorvos által kiszűrt /TESTNEVELÉSI CSOPORTBESOROLÁS/ tanulók, szükség esetén könnyített testnevelésen vesznek részt mely tanórán biztosított.

Napközi otthon foglalkoztatás esetén biztosítani kell a tanuló számára a játékos testmozgást, a tanuló életkori sajátosságaihoz igazítva. Iskolánkban minden napközis tanuló 1órát tartózkodik a levegőn. Ez az idő kötött és kötetlen játékkal telik el.

A tanulók fizikai teljesítményének nyilvántartása. (Netfit) Az eredményekről a védőnőt is tájékoztatjuk.

Az iskolaorvos és a védőnő minden tanév kezdetén elkészíti és leadja az intézményre vonatkozó EGÉSZSÉGÜGYI MUNKATERVÉT, mely alapján dolgozik/védőoltások, szűrések, vizsgálat./

Siker: a kiszűrt tanulókat a szülő orvoshoz viszi. Állóképesség növelés mértéke évente 1%-kal nő.

Ellenőrzés: vezetők, védőnő.

• **Baleset megelőzésre nevelés:**

Érték: az ép test.

Cél: prevenció.

Feladat: biztonságos gyalogos és kerékpáros közlekedés. Házi rend betartása. Év eleji tanulói balesetvédelmi oktatáson való részvétel, az ott elhangzottak betartatása.

Siker: ne legyen súlyos baleset, baleseti lehetőségek tudatos elkerülése.

Ellenőrzés: vezetők ügyeletes nevelők, napközis nevelők.

• **Egészséges életmód, egészséges táplálkozás**

Érték: egészség megtartása, betegségek kialakulásának, várható élettartam növelése.

Cél: tudatos táplálkozási szokások kialakítása.

Feladat:

- 1-4. osztály: étkezési szokások kialakítása, tudatosítása /mit és mennyit egyen?/ rendszeres étkezés, mozgás.
- 5-8. osztály: tudatos, rendszeres étkezés.

Módszer: előadás, kalória táblázat ismertetése, stb.

Sikerkritérium: megfelelő igény kialakítása az egészséges életmódhoz.

Ellenőrzés: fittségi mutatók, kérdőívek.

MENTÁLHIGIÉNÉS NEVELÉS

• **Önismeretre, önfejlesztésre nevelés**

Érték: a tanuló legyen nyitott önismeretének fejlesztésére

Cél: önkontroll fejlesztés.

Feladat:

- 1-4. évfolyamon az önismeret fejlesztése oly módon, hogy a tanuló az iskolai, otthoni környezetében sikereket érjen el.
- 5-8. évfolyamon az önfejlesztő képesség révén a tanuló alkalmazkodjon az iskolán és a családon kívül különféle szituációkhoz, helyzetekhez. Ismerje öröklött adottságait, amely alapján a meggyőződés révén tudatosulhat benne, hogy mire van hajlama és rátermettsége. A tanulói önfejlesztő életprogramok kialakításának segítése, a tehetség kibontakoztatásának segítése a személyiség fejlesztése érdekében. Fegyelem, felelősség, negatív érzelmek elleni küzdelem, tanulói pozitív gondolkodásmód, akarat, segítőkészség, tapintat, bizakodás, pontosság, megbízhatóság, becsületesség.

Módszer: önismereti tréning, példamutatás, verbális és non verbális eszközök.

Sikerkritérium: 8. évfolyam végére szelektív önkontrollal bírjon.

Ellenőrzés: egyéni beszélgetés.

• **Érzelmi nevelés**

Érték: jóság, megbízhatóság, hűség, szépség, szerénység, türelem, önuralom.

Cél: érzelmileg gazdag, társaival toleráns, tisztelettel bíró, határozott.

Feladat:

- 1-4. évfolyamon társaitól és tanítójától kapjon a tanuló szeretet, segítséget. Tanórákon ériék a tanulókat pozitív emocionális hatások. / dicsérő szavak, mosoly, vigasztalás, /
- 5-8. évfolyamon egyéni, spontán vagy tervezett beszélgetés, osztályfőnöki, etika, hon és népismereti, magyar irodalom, történelem órákon domináljon a pozitív érzelmi nevelés.

Okuljon és következtessen a saját életvitelére vonatkozóan.

Módszer: verbális, és non verbális.

Sikerkritérium: tartással bíró, pozitív érzelmekkel rendelkező tanulók nevelése.

Ellenőrzés: egyéni beszélgetés

• **Egészséges életvezetésre nevelés**

Érték: egészséges és biztonságos élet.

Cél: egészséges bioritmus kialakítása.

Feladat:

- 1-8. évfolyamon a helyes napi és heti rend kialakítása, a szabadidő aktív, célszerű pihentető eltöltése. A tanulás a szórakozás és a pihenés megfelelő arányának megtalálása.

Sikerkritérium: kiegyensúlyozott életvitelű tanuló.

Ellenőrzés: beszélgetés révén.

• **Emberi kapcsolatok harmóniájára nevelés**

Érték: embertársi tisztelet, nyitottság, kommunikációs partnerség.

Cél: társaival, tanáraival, családtagjaival tudjon együtt élni.

Feladat: kisiskoláskorban olyan szokásrendszerek kialakítása, mellyel be tud illeszkedni a közösségbe. Helyes életminták megismertetése, és kialakítása. /önzetlenség, emberszeretet, segítőkészség, legyen szabadsága a közösségben/

Sikerkritérium: jó kommunikáló megfelelő viselkedés kultúrával rendelkező tanuló nevelése. Ellenőrzés: teszt

• **Devianciák megelőzésére nevelés**

Érték: kudarcézés elviselésére nevelés, helyes önértékelés, konfliktustűrés, pozitív motiváció, szeretet.

Cél: a tanuló integrálása a közösségbe.

Feladat:

- 1-4. évfolyamon prevenció, egyéni bánásmód, szoros kapcsolattartás a szülővel, meggyőző beszélgetés a tanulókkal, napi odafigyelés, teljes napi lekötöttség biztosítása. Következetes napirend kialakítása, a szabadidő tervezett eltöltése.

A deviancia okai: dohányzás, alkohol, drog, veleszületett deviáns magatartási formák.

Sikerkritérium: a magatartás zavarok csökkenjenek, ne legyen agresszív.

Ellenőrzés: egyéni beszélgetés

• **Környezeti hatások feldolgozására nevelés**

Érték: a tanulók pozitív gondolkodásra nevelése.

Cél: probléma megoldó és kreatív gondolkodású tanulók nevelése.

Feladat. a belső és külső környezetéhez életkorának megfelelően adaptálódjon.

Találja meg helyét a társadalomban is.

Sikerkritérium: elégedett ember.

Ellenőrzés: beszélgetés.

SZOCIÁLHIGIÉNÉS NEVELÉS

• Kommunikációra nevelés

Érték: önálló ismeretszerzés, véleményformálás, érvek.

Cél: egyes tantárgyak sajátos szóhasználatának alkalmazására, jellegzetes beszédhelyzeteiben való sikeres kommunikáció. Tanulóink törekedjenek a metakommunikációra.

Feladat: alakuljon ki a társadalmi érintkezésnek az egyéni és közösségi érdekek érvényesítésének, az egymás megértésének megbecsülésének döntő formája.

Sikerkritérium: értesse meg magát a világban.

Ellenőrzés: minden tanórán.

• Családi életre nevelés

Érték: a család, mint érték!

Cél: képesség kialakítása a harmonikus emberi kapcsolatokra.

Feladat:

- 1-4. évfolyamon: a család / mint szervezeti egység/ tudatosítása. Nemek közötti kapcsolatok a családban.
- 5-8. évfolyamon: párkapcsolatok, párválasztás, önismeret, tudatos családtervezés.

Módszerek: önismereti tréning, eszközök bemutatása.

Sikerkritérium: egészséges pár és társ kapcsolat.

Ellenőrzés: egyéni beszélgetés.

• Társas kapcsolatok működtetésére nevelés

Érték: egymás tisztelete, egymás meggyőződésének tiszteletben tartása, megbecsülése.

Cél: tájékozott, sokoldalú, toleráns, közösségi ember nevelése.

Feladat: tudatos és cselekvő résztvevője legyen az általa választott csoportnak.

Módszer: kreatív játékok kiválasztása, élethelyzetek megbeszélése.

Sikerkritérium: nem szorong, kapcsolatokra talál.

Ellenőrzés: tesztek.

• Társadalmi izolációk felismerése, és feloldása

Érték: humanizmus, következetesség, emocionális ráhatás, türelmesség.

Cél: visszavezetés a közösségbe.

Feladat: prevenció, segítőtárs keresése, megtalálása. A deviancia okainak a fokozatos megszüntetése, visszaillesztés a társas kapcsolatok rendszerébe.

Sikerkritérium: önkontroll visszanyerése.

Ellenőrzés: egyéni beszélgetés

• **Egészség propaganda**

Érték: a jó és a rossz információk szelektálása az egészségismeretek alapján.

Cél: jó információk hasznosítása az egészség érdekében.

Feladat: információk szelektálása.

Módszer: 1-8. évfolyamon: tv reklámok megbeszélése, példák bemutatása.

Sikerkritérium: egészségesen kezdje a tanuló a felnőtt életet.

Ellenőrzés: elbeszélgetés.

4.2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az *elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítás* tanítási órákon belül osztályfőnöki, biológia és testnevelés, technika, környezetismeret, természetismeret óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg, legfontosabb szerepe, hogy helyes alkalmazásával lehetővé válik az idővesztés minimálisra csökkentése, mely a maradandó egészségkárosodás nélküli túlélés alapvető feltétele.

Cél: a veszélyhelyzetek felismertetése, a segítségkérés alapelveinek megismertetése. Fontos a sürgősségi szemlélet kialakítása, a baleset, valamint a hirtelen bekövetkező egészségkárosodás alapszintű ellátásának elsajátítása. A felelősségteljes és szabálykövető magatartás kialakulásának megalapozása. A testi, lelki, szociális egészség megbecsülésére, megőrzésére való nevelés, az egészséges életvezetésre való felkészítés.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

Elmélet:

- Vészhelyzet, sürgősségi- sürgős állapotok definíciója
- Baleseti mechanizmusok
- A sebzések fajtái, a sebellátás alapjai
- Mentőhívás
- A fájdalomcsillapítás alapjai

Gyakorlat

- Keringési paraméterek vizsgálata: pulzustapintás, pulzus megítélése, vérnyomásmérés
- Légzési paraméterek vizsgálata: mellkas-vizsgálat, légzés megítélése
- A vérzéscsillapítás módszerei
- Sebellátás;
- Égések, fagyások helyszíni ellátása
- Fektetési módok: stabil oldalfekvés technikája

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

Tanulóink legyenek képesek baleset esetén cselekvő, határozott és életkori sajátosságaikhoz igazodóan hatékony segítségnyújtásra.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- a) előadások, oktató anyag stb.
- b) szakszerű bemutató
- c) gyakorlati ismeretek, alkalmazási technikák

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

A GYERMEK, A TANULÓ EGÉSZSÉGÉNEK, BIZTONSÁGÁNAK
VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS FELADATOK, A FELADATOKBAN
KÖZREMŰKÖDŐKRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK A NEVELÉSI-OKTATÁSI
INTÉZMÉNYBEN

41. A nevelési-oktatási intézmény feladatai a gyermek, a tanuló egészségfejlesztésével összefüggésben.

2022-2023-as törvényi módosítások:

(8) * A nevelési-oktatási intézmény igazgatója a (7) bekezdés szerinti külső egészségfejlesztési és prevenció programok kiválasztásánál beszerzi

a) az intézményben dolgozó óvoda- vagy iskolapszichológus, b) az iskola-egészségügyi szolgálat, továbbá

c) * amennyiben működik és szükséges, a helyi vagy vármegyei Kábítószerügyi Egyeztető Fórum véleményét.

130§

(3) * A nevelési-oktatási intézmény fenntartója, igazgatója nem köthet megállapodást, ha az iskola-egészségügyi szolgálat szakvéleménye szerint az árukínálat nem felel meg a (2) bekezdésben meghatározott ajánlásoknak, kivéve, ha az iskolai, kollégiumi szülői szervezet, közösség a megállapodás megkötését támogatja.

(5) * Az intézményben üzemelő élelmiszer-árúsító üzlet nyitvatartási rendjének és az áruautomata működtetési időszakának a megállapodásban történő meghatározásához a nevelési-oktatási intézmény igazgatója beszerzi a fenntartó, az iskolai, kollégiumi szülői szervezet, közösség és az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat egyetértését.

131§

(4) * Amennyiben az érintett gyermek, tanuló vagy a tanulók csoportja vonatkozásában a viselkedési problémák ismétlődő jellegűek, az intézmény igazgatója értesíti óvodás gyermek esetén az óvodapszichológust, tanuló esetén az iskolapszichológust, és egyúttal meghatározza azt az időpontot, amikor a gyermek, a tanuló köteles a pszichológus tanácsadásán részt venni.

5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Közösség fogalma: Társadalmi alakzat abban az értelemben, hogy tagjait közös cselekvési indítékok tartják össze. Ez megnyilvánul a kohézióban, a kapcsolódások sűrűsödésében, és ennek tudati megfelelőjében: az összetartozás, a szolidaritás érzésében, és a „mi” élményében.

Ennek tükrében közösségek az iskolánkban:

- Az iskola dolgozói
- Nevelőtestület
- Technikai dolgozók
- Az iskola tanulói

- Formális, azaz intézményesen szabályozott
- Osztályközösségek
- Csoportbontás során kialakuló csoportok
- Napközis csoportok
- Informális (részben formális)
- DÖK
- Szakköri csoportok

5.1. A tanítási órák keretében megvalósuló közösségfejlesztéshez kapcsolódó feladatok:

A **közösségfejlesztés célja**, hogy a közösség, mint tevékenységi keret segítse az egyén fejlődését, képességeinek kibontakoztatását olyan módon, hogy azok egyéni lehetőségeinek maximumára jussanak el.

A jövő iskolája csak akkor képes megfelelni céljainak, ha él a tanítási órán és az iskolán kívüli nevelés lehetőségeivel: igyekszik felhasználni ezek kötetlenebb formáit, módszereit.

A követelményrendszert alapjaiban meghatározzák az alapvető emberi jogokról, a lelkiismereti és vallásszabadságról, a közoktatásról, a gyermeki jogokról, a nemzeti és etnikai kisebbségekről megfogalmazott törvények.

Közösségfejlesztés tanórákon

- A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzés, önellenőrzés, önreflexió
- A tanulók kezdeményezéseinek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek támogatása.
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése
- A tanulók önállóságának, öntevékenységének fejlesztése.
- Különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny, project) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- KOMPLEX ALAPPROGRAM módszertanának beépítése az oktatás, nevelés folyamatába.

Célok, feladatok közösségenként:

Az iskola dolgozói

Cél: Kiegyensúlyozott, nyugodt dolgozói közösség kialakítása.

Feladatok:

- Egymás munkájának megbecsülése.
- A másság elfogadása.
- Kezdők mentorálása
- Csoportban, munkaközösségben végzett munka.
- Közös viták, megbeszélések, véleménycserék, bemutató órák a nevelési értekezletek keretében.
- Ünnepek, összejövetelek (pl.: karácsony, pedagógus nap, jubileumi megemlékezések, búcsúztatás)

Osztályközösségek

Alsó tagozat:

Cél: Az osztályközösség megszervezése. Működő közösség kialakítása.

Feladatok *(osztályban tanítók):*

- A közös játék szabályainak elsajátíttatása, betartatása
- Felelősi rendszer kialakítása.
- Egymás elfogadtatása.
- Az osztálytárs segítségének megtanítása (gyengébb, vagy beteg gyermekkel történő foglalkozás).
- Önállóan elvégzendő feladatok vállaltatása az osztályért.
- Konfliktushelyzetek megbeszélése, megoldása a státuszokért vívott versenyben.
- Az osztályközösség formázásának megfigyelése, esetleg befolyásolása.
- Az osztály saját hagyományrendszerének kialakítása (pl. karácsonyi ajándékozás.)
- Közös kirándulás szervezése.
- Közös — adott esetben aktív— részvétel az iskolai rendezvényeken.
- Szereplés az iskola ünnepsorozatában.
- Az iskola belső rendjének megismerése, betartása (házirend).

Szociometriai felmérések készíthetők az 1- 4 évfolyam elején és végén, majd ennek kapcsán megbeszélés az érintett nevelőkkel. A szociometriai felmérést a MKV vezetésével az osztályfőnökök végzik.

Felső tagozat:

Cél: Az osztályközösség megszilárdítása. Működő közösség átvétele, építése.

Feladatok:

- Egymás megbecsülése
- Az önmagáért, és a társakért való felelősségérzet kialakítása.
- A másság és önmaguk elfogadására nevelés.
- Társas kapcsolatukban a helyes példák megtalálása, azok követése.
- Mások véleményének elfogadása, az egészséges vitaszellem kialakítása.
- Önálló véleménynyilvánítás az értékelésnél, jutalmazásnál, a magatartási és szorgalmi jegyek elbírálásánál.
- Önállóan elvégzendő feladatok vállaltatása az osztályért, iskoláért.
- Aktív részvétel a Diákönkormányzat munkájában.
- Konfliktushelyzetek megbeszélése, megoldása a státuszokért vívott versenyben, amely a kamaszkorral újra kezdődik.
- Az osztályközösség formázásának megfigyelése, esetleg befolyásolása (ez is újra kezdődik a kamaszkorral).
- Az osztály saját hagyományrendszerének kialakítása (pl. karácsonyi ajándékozás.)
- A szabadidő részben önálló megszervezése, közös programok kialakítása (pl.: mozi látogatás, mikulás délután).
- Közös kirándulás szervezése.
- Közös — adott esetben aktív— részvétel az iskolai, városi rendezvényeken.
- Részvétel iskolai versenyek, rendezvények megszervezésében, lebonyolításában
- Az iskola belső rendjének betartása (házirend).
- Szociometriai felmérések készíthetők az 5- 8. évfolyam elején és végén, majd ennek kapcsán megbeszélés az érintett nevelőkkel. A szociometriai felmérést az OF-MKV vezetésével az osztályfőnökök végzik.
- Csoportbontás során kialakuló csoportok (magyar és idegen nyelv, informatika, matematika... stb. szükség szerint)

- Ezek a csoportok az osztályközösségek részei, így az ott megjelölt célok és feladatok abból adódnak.

5.2. Az egyéb, a tanítási órák keretén kívüli tevékenységek keretében megvalósuló feladatok.

A tanítási órán kívül végzett tevékenységek különböző műveltségi területekhez kapcsolhatók és viszont. Azon tevékenységek, melyeket az iskola szervez:

- más intézmények által szervezett programokhoz való kapcsolódás
- pályairányítás
- előkészítő foglalkozások
- felzárkóztató foglalkozások
- tehetséggondozás
- napközi, tanulószoba
- nyelvtanulás
- szakkörök
- sportfoglalkozás
- színház- és múzeumlátogatások
- kirándulások
- táborok

Kötött tanórán kívüli foglalkozások:

- napközis illetve tanulószobai foglalkozások,
- iskolai sportkör

Napközis csoportok, tanulószoba

Cél: *Működő közösség kialakítása (minden évben).*

Feladatok:

- Felelősi rendszer kialakítása.
- Egymás elfogadtatása, megbecsülése.
- Másság elfogadása.
- Az csoporttárs segítségének megtanítása (gyengébb, vagy beteg gyermekkel történő foglalkozás).
- Konfliktushelyzetek megbeszélése, megoldása a státuszokért vívott versenyben.
- Az osztályközösség normázásának megfigyelése, esetleg befolyásolása.

- Közös szereplés az iskolai karácsonyi ünnepélyen.
- Társas-, kör-, szerep- és egyéb más közös játékok, versenyek szervezése.

Iskolai sportkör

Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákon kívül biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

Kötetlen tanórán kívüli foglalkozások:

a tanulói, szülői igények szerint, a rendelkezésre álló szakemberek körét számba véve, az anyagi lehetőségek figyelembevételével, a tanulói leterheltséget mérlegelve.

Iskolai könyvtár- médiatár: a tanulók egyéni tanulását, önképzését valamennyi tanítási napon biztosítja.

Diákkörök - szakkörök: Minden évben a tanulók érdeklődéséhez igazodva pl.: rajz, színjátékos, informatika, énekkar, természettudományi, stb. továbbá *szabadidő szervezés keretén belül:* néptánc, hon-és népismereti, kézműves, sakk, polgárvédelem és katasztrófavédelem, stb.

Versenyek:

Tanulmányi: helyi, kistérségi, megyei, országos szintig felmenő / OM Közlöny szerint / A versenyeket minden tanévben az éves munkatervben határozzuk meg a gyermekek igénye, anyagi lehetőségeink függvényében.

Kiemelt versenyrendezvényünk a Megyei Zrínyi Matematika verseny, melynek megrendezését iskolánk hagyományainkhoz híven továbbra is vállalja.

Házi bajnokságok:

Diáknap/gyereknap: Különböző sportágak keretében megvalósuló iskolai esemény.

Tanulmányi kirándulások: Önköltségesek, nem kötelező jellegűek. Azon tanulók, akik nem tudnak részt venni e programon, a kötelező tanítási nap rendje szerint végzik tanulmányi munkájukat. Igény és anyagi lehetőségek függvényében osztályonként legalább évi 1 nap színház- múzeumlátogatás. Szülő vagy az alapítvány finanszírozza.

Nyári tábor: Önköltségesek, nem kötelező jellegűek. Igény szerint.

Önköltséges szakkörök: karate, tánc, zeneoktatás, kosárlabda, tenisz, taekwan-do, úszásoktatás, súlyemelés stb. igény szerint.

5.3. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:

A diákönkormányzat érdekérvényesítő funkciója mellett hangsúlyozott szerepet kap az öntevékenységre, önszerveződésre való nevelés is, melynek keretében a tanulók a pedagógusok segítségével saját fejlettségüknek megfelelő szinten, önállóan intézik saját ügyeiket. A diákönkormányzatnak célirányos tevékenységéhez szervezettségre van szüksége. Osztályközösségenként, demokratikus úton választja tisztségviselőit, hozza létre megfelelő szerveit, amelyek a közösség megbízásából hivatottak az ügyek megvitatására, határozathozatalra.

A DÖK tagjai a tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogait gyakorolja.

Feladata:

- Olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célok kijelölése, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak,
- A kialakított, meglévő vagy hagyományokon alapuló közösségi munkálatok, közösségépítő tevékenységek fejlesztése,
- A régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése, olyan tevékenységek szervezése, amelyek értékes esztétikai élményeket keltenek a közösség tagjaiban, és ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség,
- A közösség iránti felelősségérzet, felelősségtudat kialakítása, fejlesztése, a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységek szervezése, olyan közösség kialakítása, fejlesztése, amely büszke saját közösségének sikereire, értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait.

5.4. Tanítási órák keretén kívüli tevékenységek keretében megvalósuló feladatok

A szabadidős- és egyéb tevékenységek közösségfejlesztő feladatai:

A szabadidős tevékenységek olyan örömet adó munkaformák köré szervezett foglalkozások, amelyek kötődnek a tanulók személyes életéhez, társadalmi és egyéni problémáihoz, és hatása nemcsak a csoporton belül érvényesül, hanem kihat az iskola más

területeire is. A tevékenységeket élményre épülő, problémamegoldást fejlesztő módszerekre kell építeni.

Feladata:

- Jó kapcsolat kiépítése az adott korosztállyal, szüleikkel, valamint a tevékenységet segítő külső szakemberekkel,
- Olyan közösségek létrehozása, amelyek nem csak befogadják, hanem tevékenységük által elérhetővé és élővé teszik kulturális örökségünket,
- A csoporton belüli kapcsolatok erősítése,
- A csoportokban végzett közös munka során az önismeret elmélyítése, az önfegyelem fejlesztése, a társak és a foglalkozásvezetők elfogadása, az együttműködés megalapozása, fejlesztése,
- Olyan csoportok kialakításának segítése, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítése mellett hatnak az egész személyiség fejlesztésére, valamint hatással vannak a pozitív töltésű életmód kialakítására.

5.4.1. Hagyományaink

A valahova tartozás tudatát, a közösségi eszmék és értékek megbecsülését a hagyományok közvetítik. A hagyomány közösségteremtő és megőrző erő, amely bizonyos állandóságot és folytonosságot teremt az iskola mindennapi életében.

Iskolánk tudatosan ápolja, őrzi és folyamatosan bővíti hagyományait. A rendszeresen ismétlődő események, a tudatosan kialakított szokások és jelképek erősítik az iskolához való tartozást. Hagyományteremtő és hagyományápoló munkánk során tudatosan támaszkodunk a nevelőtestület és a tanulóközösség véleményére, javaslataira, valamint figyelembe vesszük az iskola használói elképzeléseket is.

Célunk: a Monori Jászai Mari Általános Iskola eddigi hagyományrendszerének működtetése, olyan egyéni arculat formálása, amely jól megkülönbözteti más iskoláktól.

Feladat: névadónkról való megemlékezés (február 24-én). Iskolatörténeti hagyományok:

Célunk megőrizni és megörökíteni az iskola tanulói és pedagógusai által létrehozott értékeket.

Kiállítások szervezése

Az iskolai rendezvények hagyományai

A rendezvények iskolánk egész életét átfogják a személyiségformálás fontos eszközei. Nyilvánosság előtt zajlanak, ezért ezek az iskoláról alkotott jó vélemény az iskola jó hírnevének letéteményesei. Ezért e tevékenységek az iskola nevelő-oktató munkájának szerves részét alkotják. Az alábbiakban felsorolt ünnepélyek, rendezvények, megemlékezések a mindenkor éves munkatervben rögzítve választhatók hagyományaink, lehetőségeink figyelembevételével.

Iskolánk nagy figyelmet fordít hagyományainak ápolására és életben tartására. Lokálpatriotizmus és a nemzeti öntudat kibontakoztatása egyaránt fontos számunkra. Azt szeretnénk elérni, hogy gyermekeink büszkék legyenek iskolájukra és szülőföldjükre. Ezért fontos nemzeti értékeink megismertetése és a történelmi emléknapijaink méltó megünneplése.

Ünnepeink, Rendezvényeink

Az éves munkatervben rögzítettek szerint minden műsornak van gazdája.

- Évnyitó ünnepség
- Tök jó nap
- Aradi vértanúkra való megemlékezés
- Az 1956-os forradalom és szabadságharcra ünnepi emlékezése
- Adventi időszak
- Mikulás érkezése
- Bolhapiac
- Karácsonyi családi ünnepi műsor
- Magyar kultúra napja
- Farsangi táncház
- Farsang
- Március 15. megünneplése
- Föld napja- fenntarthatósági hét (papírgyűjtés)
- Diákönkormányzati nap, Dal napja

- Iskolanyitogató- nyílt nap leendő elsőseinknek
- Ballagás
- Tanévzáró ünnepély
- Kirándulás, tanulmányi kirándulás
- Erdei iskola (Szülő/alapítvány finanszírozza)
- Erzsébet program táborai, kirándulásai
- Egynapos téli sport program

Versenyeink

- Városi helytörténeti verseny
- Városi sakkverseny
- Házi-és körzeti szavaló verseny
- Kazinczy szép magyar beszéd-, Simonyi Zsigmond helyesírási verseny
- Területi József Attila verseny
- Városi Bibliaismereti verseny
- Matematika házi verseny
- Zrínyi Ilona körzeti matematika verseny, amelynek iskolánk ad otthont
- Házi- és körzeti népdaléneklési verseny
- Házi- és városi szép- és helyesíró verseny
- Városi sportversenyek
- Komplex verseny
- Anyanyelvi délután
- Diákolimpia
- Területi és városi angol szépírási nyelvi verseny

Ezek a versenyek már mondhatjuk, hogy iskolánk arcélének a részei. Nagyon jó eredménnyel veszünk részt benne. A részvétel és minden eredmény már önmagában is méltó elismerést érdemel. A versenyszellem, a minőségmutatók pozitívabb kilengése plusz örömmel és büszkeséggel tölt el minket. Aki versenyekre készít fel, az tudja igazán, hogy mennyi munkája van ebben a gyermeknek és a nevelőnek. Egyre nehezebb fenntartanunk a gyerekek motivációját a versenyeken való részvételre, ezért tartjuk fontosnak, hogy minden versenyeredményünket közzé tegyük a honlapon, és mint jó példát megmutassuk az iskolai közösségünknek.

5.5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése az E-Kréta rendszerében
Különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,

- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés, szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása, osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében nevelési osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákképviselőjével, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői szervezetével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.

- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.
- Az osztályfőnöki órákat „ráhangolódással” kezdi. (KAP)

5.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A köznevelési törvény értelmében kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igényel:

- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló,
- a sajátos nevelési igényű tanuló,
- a tehetséges tanuló, valamint
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló.

Iskolánk valóban kiemelt figyelmet kíván fordítani a kiemelt figyelmet igénylő tanulókra. Ezen munkában a nevelőtestület tagjai mellett speciális szakemberekre – fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, pszichológus, tehetséggondozó szakember, gyermekvédelmi és szociális munkatárs, családsegítő szakember) is számítunk.

KOMPLEX ALAPPROGRAM – Lemorzsolódás

A Komplex Alapprogram bevezetése intézményünkbe is a lemorzsolódás csökkentését célozza meg preventív jelleggel. „*A Komplex Alapprogram célja, hogy lemorzsolódás veszélyének kitett tanulók az iskolát a sikerek, teljesíthető feladatok helyszínének, kapcsolatokkal teli, biztonságos térnek éljék meg. Ha a tanulók az alapprogram az iskolai klímára gyakorolt hatása révén sikeresebbé válnak, az iskola tanulómegtartó ereje növekedhet.*”

A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek definíciója a jelenleg hatályos köznevelési törvény szerint.

„**Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló:** az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.”

- A Köznevelési törvény szerint: „**kiemelten tehetséges gyermek, tanuló:** az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.”

- Beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók

***Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló:** az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített, vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.*

Jogszabály szerint: Csak a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulóakra vonatkoztatva hagyja meg a tantárgyi mentesítések lehetőségét. „56. §. (1) A sajátos nevelési igényű tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az igazgató mentesíti az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól.

A hátrányos helyzet (HH) és halmozottan hátrányos helyzet (HHH) megállapítását a rendszeres gyermekvédelmi kedvezménnyel egy időben, vagy annak megléte esetén azt követően is, kérelmezhetik a lakóhelyük szerint illetékes jegyzői hivatalban. Iskoláinknak már nincs lehetőségük önálló elbírálására a teljes mentességet illetően. A hátrányos helyzetről hozott jegyzői határozat lehet az alapja a teljes kedvezmény megadásának.

Hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

1. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő, a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve a családba fogadó gyám legmagasabb iskolai végzettsége alapfokú – (alacsony iskolai végzettség, melynek igazolása a kérelmen megtett önkéntes nyilatkozattal történik).

2. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket nevelő szülők bármelyike vagy a családba fogadó gyám a szociális törvény szerinti aktív korúak ellátására (foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy rendszeres szociális segély) jogosult vagy a kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként tartotta nyilván a munkaügyi központ – (alacsony foglalkoztatottság, melynek fennállását az eljáró hatóság ellenőrzi).

3. a gyermek szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy az eljárás során felvett környezettanulmány szerint félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek – (elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény).

Halmazottan hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében fenti három körülmény közül (alacsony iskolai végzettség; alacsony foglalkoztatottság; elégtelen lakókörnyezet, lakáskörülmény) legalább kettő fennáll.

5.6.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

„Minden gyermek valamiben tehetséges, csak keresni kell.”

Cél: A tehetséges gyerekek képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése, gondozása, az önbizalom erősítése, versenyszellem kialakítása, lelkesedés fenntartása, tudásuk gyarapítása. Kapcsolódjanak be a különböző szakkörökbe, versenyekbe.

Feladatok:

- a tehetségre jellemző, általános vagy specifikus személyi tulajdonságok felmérése,
- elkülönítés, egyéni bánásmód,
- differenciált órai oktatás,
- emeltszintű képzés, nívó csoport,
- szakkörök,
- kiállítások szervezése,
- versenyekre felkészítés, részvétel,

- kapcsolattartás a szülőkkel, bevonásuk a gyermekotthoni tevékenységébe,

Sikerkritérium:

A tehetséges tanulók önmagukhoz képest fejlődjenek, versenykörülményeik javuljanak, elégedettek legyenek teljesítményükkel.

Jutalmazás: év közben szóban, év végén könyv, oklevél, kirándulás az anyagi lehetőségek függvényében.

A tehetséggondozás módszerei, tehetség ígéret azonosítása

A tehetséges gyermekek azonosítása és fejlesztése egyre nagyobb jelentőséget nyer az iskolai nevelés folyamatában, s a pedagógusoktól is felkészültséget követel. A tehetség óriási érték, kibontakoztatása társadalmi, gazdasági jelentőségű.

- Egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése.
- Csoportbontás.
- Szakkörök, sportkörök szervezése.
- Művészeti tevékenységek (zene-, táncoktatás, énekkar),
- Kézműves foglalkozások,
- Tanulmányi versenyek, ezekre előkészítő foglalkozások.
- Felvételi előkészítők, továbbtanulás.
- Kulturális rendezvények.
- Sport-és tanulmányi versenyek, mesemondó verseny, vers és prózamondó verseny,
- Iskolai könyvtár

5.6.2. A tanulási kudarcnak kitett, lemorzsolódásban veszélyeztetett tanulók felzárkózását segítő program (BTMN, SNI, Hátrányos helyzetűek)

Az indulási hátrányok csökkentése és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében elsősorban a tudás megszerzését és alkalmazását szolgáló pedagógiai eljárások mellett szükséges az olvasási és számolási problémák gyors felismerése.

Cél:

A tanulási kudarc enyhítése, hátrányok csökkentése, a tanulók felzárkóztatása, eredményeik javítása, bukások kiküszöbölése, továbbtanulás biztosítása.

Feladatok:

- tanulói típusok feltárása –**prevenció**,
- problémák kiszűrése
- tanulási zavar súlyosságának, okainak megállapítása,
- képességekhez viszonyított arányos terhelés,
- egyéni foglalkoztatás, felzárkóztatás,
- napközi, tanulószoba biztosítása,
- tanulási formák, módszerek megismertetése, megtanítása,
- csoportbontás –esélyegyenlőség,
- hiányzások csökkentése,
- fokozott kapcsolattartás a szülőkkel,
- konzultáció a Nevelési Tanácsadó szakembereivel,
- szükség esetén gyógypedagógus, logopédus, pszichológus bevonása,
- dyslexiával foglalkozó szakemberekkel iskolán belüli felzárkóztatás biztosítása,
- iskolai könyvtár egyéni vagy csoportos használata.

Pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott.

Cél: segítségnyújtás a beilleszkedési és magatartási zavarokkal küzdő tanulóknak.

Feladat: egyéni fejlesztési terv kidolgozása a kiszűrt tanulókra.

Sikerkritérium: ezen tanulóknál az évismétlők 10%-kal való csökkentése.

Eszköz: családlátogatás, pedagógus továbbképzés, differenciált képességfejlesztés, napközis ellátás.

Cél: dyslexia, dysgrafia, dyscalculia preventív feltárása.

Feladat: preventív szűrés az 1-2. évfolyamon, visszatérő szűrések.

Sikerkritérium: a tanító a tanulót időben elküldje a Nevelési Tanácsadóba

Eszköz: a Nevelési tanácsadó a tanulók legalább 90 %-át szűrje ki, egyéni fejlesztés.

Cél: a beszéd fogyatékos tanulók feltárása.

Feladat: 1-2. évfolyamon preventív szűrés, visszatérő szűrés.

Sikerkritérium: 1-2. évfolyamon a rászoruló tanulók legalább 90%-át szűrje ki a Nevelési Tanácsadó.

Eszköz: egyéni fejlesztés.

Sikerkritérium: a tanulók nagy részének viselkedése a követelményeknek megfelelő legyen. Tanulási érdeklődésük, aktivitásuk gyarapodjon, önértékelésük fejlődjön, szorongásuk csökkenjen, tanulmányi átlaguk önmagukhoz mérten javuljon.

Ellenőrzés:

- Folyamatos- szóbeli minősítés
- Tanórai jegyek
- Felmérő dolgozatok
- Felmérő lapok

A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

Iskolánkban a felmérések alapján évről évre emelkedik a beilleszkedési zavarokkal küzdő tanulók száma, ami országos szinten is igaz.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: *az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített, vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek”*

Cél: A közösség által meghatározott viselkedési normák, követelmények megismertetése, elfogadtatása. A közösségbe történő beilleszkedés, magatartási nehézségek, javítása, leküzdése, megfelelő társas kapcsolat kialakítása. /Emberi kapcsolatok harmóniájára nevelés - Egészségnevelés c. részben.

Feladat:

- tanítók látogatása az óvodákban konzultáció az óvónőkkel, Nevelési Tanácsadóval,
- beilleszkedési, magatartási zavarokkal küzdő tanulók kiszűrése,
- okok feltárása,
- konzultáció elsősöknél az óvónőkkel,
- szülői értekezleten a követelmények, elvárások ismertetése,
- családlátogatás, hiányzások csökkentése, szükség esetén fokozott kapcsolattartás,
- kihagyások figyelemmel kísérése, jelzés,
- Nevelési Tanácsadó, pszichológus, gyógypedagógus, logopédus bevonása, egyéni bánásmód

- tanórán kívüli programok szervezésébe való bekapcsolódás, szakkörök, sportolási lehetőségek biztosítása, kirándulás.
- felzárkóztató foglalkozások,
- nevelők, tanulók személyes kapcsolatai,
- a napközis nevelők és a tanítók, szaktanárok rendszeres konzultációja

Sikerkritérium:

Fontos, hogy: fokozatosan beilleszkedjenek az intézmény életébe, szűkebb közösségébe, tovább haladásuk biztosított legyen. Tudjon kulturáltan viselkedni az iskolában és azon kívül is. Kapcsolódjon be az iskola által rendezett programokba.

Eljárások:

- megfigyelés
- beszélgetés, meggyőzés,
- felmérés (kérdőíves)
- szociometriai vizsgálatok.

Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók/ Gyermek-és ifjúságvédelem

A megváltozott, egyre romló gazdasági körülmények, a szülők szociális egzisztenciális elbizonytalanodása évről-évre több feladatot ró a gyermekekkel, az ifjúsággal foglalkozókra. Ennek következtében a gyermek- és ifjúságvédelmi munka a fiatalok életvitelével – életmódjával, szabadidejük hasznos eltöltésével, az ehhez kapcsolódó prevenciós munkával, a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulókkal való kiemelt foglalkozásban jelölhető meg. Az intézmény eredményes működéséhez elengedhetetlen mind a tanárok, mind a diákok részéről a kiegyensúlyozott, nyugodt légkör. Az ezzel foglalkozó szakemberre háruló igen nehéz feladat, hogy a híd szerepét betöltve közvetítsen pedagógus, diák és szülő között, kölcsönös és őszinte bizalmat feltételezve és egymás személyiségi jogait a messzemenőkig tiszteletben tartva.

A gyermek- és ifjúságvédelem a tantestület valamennyi tagjának, de különösen a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök és osztályfőnököknek az együttes tevékenysége.

A gyermek- és ifjúságvédelemi gondozás feladatai az iskolai szociális munkatárs, iskolapszichológus segítségével

- a tanulók személyes gondjainak feltárása, pedagógiai eszközökkel történő segítése, iskolapszichológus közreműködésével
- napközitthon, tanulószoba igénybevételének szorgalmazása
- gyermekétkeztetés biztosítása,
- a szociális helyzettől függő támogatások elősegítése a hátrányos helyzet enyhítésére
- a nehéz családi és anyagi helyzet jelzése a tanuló veszélyeztetett helyzetének javítása érdekében
- kapcsolattartás a Családsegítő Szolgálattal
- életmód-életvitel orientálása
- különféle hasznos szabadidős tevékenységek ajánlása
- a továbbképzési lehetőségek kihasználása

Helyzetfelmérés

Tájékozódás a gyermekek családban elfoglalt helyéről, életmódjáról, életviteléről, diákjaink káros szenvedélyeiről, önértékelési gondokról, a kudarcról, az önmegvalósítási nehézségekről, példaképekről, célokról,

Tanulási, beilleszkedési stb. nehézségeiről stb.

Szervezési feladatok

- Előadások szervezése a fiatalokat érintő témakörökben, rendhagyó osztályfőnöki órák,
- Szabadidős tevékenységek ajánlása,
- Egyéni és csoportos problémafeltáró beszélgetési lehetőségek szervezése,
- Kapcsolattartás a szülőkkel, diákokkal,
- Kapcsolattartás az osztályfőnökökkel, a nevelőtestülettel,
- Kapcsolattartás az illetékes családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal,
- Segítségnyújtás ahhoz, hogy a diákok egyéni problémáikhoz külső szakember segítségét igénybe vehessék.

Prevenációs munka

- Pedagógusok, szülők és diákok számára előadások szervezése (helyes táplálkozás, dohányzás, drog, AIDS, alkohol).
- Tájékoztató kiadványok terjesztése.
- Felmérés az osztályokban a káros szenvedélyekről.
- Személyes beszélgetés, tanácsadás, szakemberhez irányítás.

Szociális jellegű feladatok

- Kapcsolattartás az osztályfőnökökkel a valamilyen problémával küzdő, hátrányos helyzetű tanulók segítése érdekében.
- Segélyekre javaslattétel, források, lehetőségek felkutatása Krízishelyzetben lévő tanulók gondjainak megoldása,
- Segítségadás a szülő és a tanuló gyermekvédelmi, rendőri, gyámügyi stb. segítségnyújtásával kapcsolatban.

Továbbképzési lehetőségek

- Speciális gyermek és ifjúságvédelmi továbbképzési lehetőségek, pályázatok kihasználása,
- Pedagógiai szakirodalom, interaktív anyagok, CD-k, filmek beszerzése.

Kapcsolataink:

Feladataink megvalósítása érdekében kapcsolatot tartunk, illetve segítséget kérünk az alábbi intézményektől, szervezetektől:

- Nevelési Tanácsadó
- Gyermekjóléti Szolgálat
- Iskolarendőr, iskolaorvos, iskolai védőnő, Szülői Szervezet, Alapítvány stb.

5.7. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Sajnos évről évre nő azoknak a tanulóknak a száma, akik egyre nehezebb körülmények között élnek. A családok egy része munkanélküliséggel és anyagi gondokkal küzd. Sok esetben a szülők megromlott kapcsolata következtében kerül a gyermek hátrányos

helyzetbe. Ezeket a jelenségeket fokozottan figyelniük kell, hiszen az ezekből származó hátrányokat csak így kompenzálhatjuk.

HELYZETFELTÁRÁS: A tanulók szociális hátrányainak felderítése, nyomon követése az osztályfőnök feladata és felelőssége. A szélsőségesen hátrányos, illetve veszélyeztetett tanulóakra vonatkozó adatokat egyeztetni a gyermekvédelmi felelőssel.

Programjaink célja:

- Kapcsolat kialakítása és fenntartása iskola-család, támogató intézetek között.
- Szükségletek és helyi erőforrások feltérképezése.
- Segíteni a tanulók beilleszkedését az iskolai környezetbe.
- Segíteni az egyéni ütemű fejlődést
- Szülői közösségek és csoportok felvilágosítása a szülőknek járó szolgáltatásokról, értekezletek, megbeszélések keretében.
- Problémák észrevétele.

A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek:

- problémák feltárása (családi, lelki, egészségi, anyagi stb.)
- tanulás feltételeinek biztosítása,
- ingyenes vagy tartós tankönyv biztosítása,
- étkezési kedvezmények,
- napközis vagy tanulószobai ellátás,
- kapcsolattartás a szülőkkel,
- kapcsolattartás a GYIV felelőssel,
- viselkedéskultúra fejlesztése,
- egyéni képességhez igazodó tanórai és tanórán kívüli tanulás,
- osztályfőnöki, életvezetési, etikai órákon történő megfelelő foglalkozás,
- egyéni tanrendű tanulók vizsga lehetősége,
- részleges tantárgyi felmentés,
- iskolai alapítvány által történő támogatás a rászoruló tanulók részére, SZSZSZ részéről történő támogatás szükség esetén.

Elvárható eredmények

- Az iskolai nevelés – oktatás legyen képes a szociális helyzetből és a képességek különböző fejlettségéből adódó hátrányok ellensúlyozására.
- Csökkenjen a hátrányt jelentő különbségek mértéke.
- Csökkenjen az iskolai hiányzások óraszama.
- A hátrányos helyzetű tanulók elkerüljék az évismétlést.

- A tanulók méréseredményei pozitív irányú fejlődést mutassanak.

6. Az intézményi döntés folyamatában való tanulói részvétel rendje

Az intézmény tanulóinak közösségét diákönkormányzat képviseli intézményünkben, így a diákönkormányzat által biztosítja az iskola a lehetőségét, hogy a tanulók összességét érintő ügyekben tájékozódhassanak, véleményt alkothassanak az őket érintő kérdésekben.

7. Kapcsolatrendszer, külső és belső kapcsolatok.

7.1. Belső kapcsolatok

Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

Az iskola, mint oktató-nevelő intézmény eredményes működéséhez nemcsak a tanulók érdeklődésének, hanem a szülők, külső partnerek érdekeinek figyelembe vétele is szükséges. A szülői ház és a pedagógus közösség aktív koordinált együttműködése nélkül lehetetlen az iskolai nevelés és a tanulók személyiségfejlesztésének eredményes megvalósítása.

Az együttműködés alapjául a tanulók iránt érzett közös felelősség szolgál. Egymás kölcsönös támogatása és a koordinált pedagógiai tevékenység révén lehet elérni a megfelelő eredményt. A kedvezően fejlődő gyermeki személyiség kialakulásának feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás.

Az iskola különböző közösségeinek tevékenységét az iskola igazgatója és az általa megbízott igazgatóhelyettes, egyes tevékenységenként további kijelölt pedagógus fogja össze.

Az együttműködés formái az iskola részéről:

Rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről és magatartásáról írásban és szóban. (Kréta felületén)

A tanuló egyéni vagy családi problémája, veszélyeztetése esetén az ifjúságvédelmi felelős tájékoztatása, családlátogatás, szükség esetén egyéb intézkedés kezdeményezése.

A kapcsolattartás szinterei:

- E - Kréta
- Előre tervezett és rendkívüli szülői értekezletek
- Fogadóórák
- Családlátogatás
- Pályaválasztási tanácsadás
- Nyílt nap(ok) szervezése
- Értekezletek, iskolagyűlések
- Előadások szervezése (nevelési tanácsadó, pszichológus, egészségügyi szakember, rendőrség stb. meghívásával)
- Prevenációs napok szervezése
- Szülők meghívása az iskola és a DÖK rendezvényeire

Együttműködés formái a tanulók részéről:

- A tanuló kötelességeinek a köznevelési törvénynek és az iskola házirendjének megfelelő teljesítése
- A tanuló éljen a köznevelési törvényben és az iskola házirendjében biztosított jogaival
- A tanuló hozzájárulása javaslatokkal, ötletekkel az iskola életének gazdagításához
- Őszinte, tisztelettudó vélemény-nyilvánítás a tanulókat érintő kérdésekben
- Aktív részvétel a tanuló által választott foglalkozásokon

Együttműködés formái a szülők részéről:

- Aktív részvétel az iskolai rendezvényeken. Az iskolai ünnepélyeken (pl. ballagás, évnyitó), rendezvényeken (pl.: farsang) a dekoráció elkészítésében, a felügyeletben való segítség.
- Ötletnyújtás a szülői értekezletek témáihoz (kapcsolódva az adott osztály aktuális problémáihoz, pl.: kirándulás, magatartási gondok megoldása, közös nevelési célok, értékek meghatározása). Szakkörök esetleges szervezése, vezetése (pl. sport, tánc).
- Aktív részvétel a Szülői Szervezet munkájában, ötletnyújtás, az igények és problémák őszinte feltárása az iskola oktató-nevelő munkájával kapcsolatban.
- Őszinte véleménynyilvánítás az iskola által felvetett kérdésekben.
- Együttműködő magatartás a nevelési problémák leküzdésében, a tanulók felzárkóztatásának segítségével és a tehetséggondozásban.

- A tanuló szociális fejlődésének és tanulmányi előmenetelének követése az egyik legfontosabb feladat: állandó, folyamatos ellenőrzése a gyermek leckéjének, teljesítményének, értesítőjének figyelemmel kísérése, rendszeres beszélgetés, a gyermek meghallgatása, baráti körének megismerése
- A családon belül adódó problémák megosztása, megoldása az osztályfőnökkel, illetve tapasztalatcsere a szülői értekezleteken a többi szülővel.
- Érdeklődő, segítő hozzáállás. A tanuló felszerelésének biztosítása.

A szülők és a pedagógusok együttműködésének fórumai:

Szülői értekeztet

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről, az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól, a helyi tanterv követelményeiről, az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról, saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról, a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről, az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról, stb.
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

Fogadóóra

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, online tér veszélyei és lehetőségei, tehetség gondozás, továbbtanulás stb.)

Nyílt tanítási nap

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

Írásbeli tájékoztató

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról. (E-Kréta rendszer, Honlap)

A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével.

A szülői ház és az iskola együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei:

- Közös rendezvények szervezése a szülők és pedagógusok részvételével,
- A meglévő hagyományok bővítése,
- Rendkívüli szülői értekezletek,
- Tanulmánykirándulásokon és erdei iskolán való aktív részvétel, melyet a szülő/alapítvány finanszíroz,
- Sportvetélkedők szülők, tanulók és pedagógusok részvételével,
- A szülők tájékoztatásának további javítása,
- Szülők bevonása a tanulók szabadidős programjainak szervezésébe, a pályaválasztással kapcsolatos felvilágosító, tájékoztató munkába. (pl. munkahelyek, munkakörök megismertetése).

Közzétételi lista elérhető az intézmény honlapján.

7.2. Külső kapcsolatok

Külső kapcsolatrendszerünk: Iskolánk nevelő-oktató tevékenységét sokoldalúan támogatják azok a közművelődési és köznevelésiintézmények és szervezetek, amelyekkel hosszabb-rövidebb ideje kapcsolatban állunk.

A nevelőtestület szakmai továbbképzését, önképzését segítő kapcsolatok

- egyetemek, főiskolák,
- megyei és országos szintű szakmai-pedagógiai intézetek,
- továbbképzéseket biztosító egyéb szervezetek,
- szaktanácsadók, szakemberek
- tankerületen belül és kívül általános iskolák

A közművelődést segítő kapcsolatok

- budapesti színházak, múzeumok és más művelődési intézmények, Dr. Borzsák István Városi Könyvtár és Helytörténeti Kiállítás
- Vigadó Kulturális és Civil Központ Nonprofit Kft.
- Monori Művelődési Központ.

Továbbá:

- Monor város iskolái és óvodái
- Monori Tankerületi Központ 2200, Monor, Petőfi S utca 28.
- Monori Polgármesteri Hivatal 2200 Monor, Kossuth Lajos u. 78. - 80.
- Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Monori Tagintézmény (volt Nevelési Tanácsadó) Cím: 2200, Monor, Deák Ferenc utca 12.
- Monor és Térsége Integrált Család- és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat Monor, Dobó I. u. 6.
- Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Kollégium és EGYMI Gyömrő
- Monor Rendőrkapitányság 2200 Monor, Kossuth L. u. 86
- Monor Városi Uszoda- Kövál Zrt. 2200 Monor, Balassi BB u. 14
- Egészségügyi intézmények, védőnői szolgálat
- Monori egyházak

8. A tanulók részvétele az iskolai döntési folyamatban

A tanulók a mindenkor hatályos vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint vesznek részt az intézményi döntési folyamatokban.

Az intézményvezetés – kötelezettségeinek eleget téve – minden előírt esetben felkéri a diákönkormányzat képviselőin keresztül az iskola tanulóit a véleménynyilvánításra. A nevelőtestület döntései meghozatalakor mérlegeli a diákok javaslatait, és a lehetőségekhez mérten figyelembe veszi azokat.

Az iskolavezetés és a nevelőtestület igényli a tanulói vélemények informális úton való megszerzését is, szívesen tájékozódik kötetlen, baráti beszélgetéseken.

A döntési folyamatban való részvétel gyakorlati rendje

- Az igazgató előzetesen írásban vagy elektronikus úton eljuttatja a diákönkormányzat részére az általa vagy a nevelőtestület által elkészített intézményi dokumentumtervezetet, vagy annak véleményezendő részletét, mellékelve a szükséges információkat, instrukciókat.
- Ha a dokumentum elkészítése azt kívánja meg (pl. éves eseménynaptár) a tervezet elkészítése előtt kér javaslatokat a tanulóktól. Az éves munkaterv összeállítása kapcsán ez konkrétan azt jelenti, hogy a tanulók (osztályközösségek,) az előző tanév végén adhatják le véleményüket, javaslataikat a következő tanévre vonatkozóan.
- A diákok számos esetben egyénileg és osztályszinten is tehetnek javaslatokat.
- Amennyiben a diákönkormányzat igényli, az iskolavezetés konzultációs lehetőséget biztosít a tanulói vélemények kialakítása előtt.
- A diákönkormányzat határidőre írásban megküldi javaslatait, véleményét az iskola igazgatójának.
- Az igazgató tájékoztatja a nevelőtestületet a diákönkormányzat véleményéről, és kéri annak lehetőség szerinti figyelembe vételét a nevelőtestületi döntés meghozatalakor.
- Az igazgató szóban tájékoztatja a diákönkormányzat pedagógus vezetőjét és diákelnökét a nevelőtestületi döntésről, és – amennyiben iskolai dokumentum elfogadása volt a téma – átnyújtja nekik az elfogadott dokumentum egy példányát.

9. Pedagógus feladatai – osztályfőnöki tevékenység

9.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai a nevelés-oktatás folyamatában

Az intézményben dolgozó pedagógusok felelősséggel és önállóan, a tanulók tudásának, képességeinek és személyiségének fejlesztése érdekében végzik szakmai-pedagógiai munkájukat a munkaköri leírásban foglaltak keretein belül, az iskolai tantárgyfelosztásban és az intézmény egyéb dokumentumaiban meghatározottak alapján.

A pedagógus többek között:

- rendszeresen felkészül tanóráira és tanórán kívüli foglalkozásaira,
- feladata a gyermekek minél alaposabb megismerése, amit tudatos megfigyeléssel, változatos közös tevékenységek szervezésével és különböző vizsgálatok segítségével érhet el,
- tervszerűen végzi a tanulók személyiségfejlesztését a tanítás-tanulás folyamatában,

- tanórai munkáját a tanulók adottságainak, haladási tempójának megfelelően differenciáltan szervezi,
- tanórai differenciálással, egyéni tehetséggondozó foglalkozás szervezésével és tanulmányi versenyekre való felkészítéssel segíti a valamely területen tehetséges tanulók további fejlődését,
- a lemaradó tanulók számára felzárkóztató foglalkozásokat szervez, egyéni segítségnyújtással biztosítja tovább haladásukat,
- állandó jelleggel gyarapítja szakmai-pedagógiai tudását, törekszik a szaktárgya körébe tartozó új tudományos eredmények megismerésére,
- nagy gondot fordít a módszertani innovációra,
- szakmai javaslatait, problémáit, a tanulókkal kapcsolatos észrevételeit kötetlen módon is megkonzultálja kollégáival,
- rendszeresen ellenőrzi és értékeli a gyermekek tanulmányi munkáját az életkori sajátosságoknak megfelelő, motiváló módon,
- törekszik arra, hogy az írásbeli és a szóbeli számonkérés egyensúlyban legyen,
- az írásbeli számonkéréseket a következő tanóra, de legkésőbb tíz munkanapon belül kijavítja,
- ellenőrzi, javítja, vagy a tanulókkal javíttatja a kötelező házi feladatokat,
- fokozatosan szoktatja tanulóit az iskolai élet szabályainak betartására,
- nyugodt légkört, türelmes, elfogadó környezetet biztosít tanulóinak számára,
- az általa foglalkoztatott tanulókról szóló szakértői vélemények ajánlásait figyelembe veszi és mérlegeli az érintett gyermekek tanításkor és osztályzásakor,
- tanórán kívüli szabadidős foglalkozásokat szervez a tanulók életkorának, igényeinek megfelelően,
- különös figyelmet fordít a mindennapos testmozgás megvalósítására a tanórai és a szabadidős foglalkozások megtartása során,
- fejleszti a tanulók együttműködési készségét, önállóságát és öntevékenységét a tanítási órákon és tanórán kívüli foglalkozásokon,
- a közös tevékenységek során gyakoroltatja a kulturált emberi viselkedés szabályait,
- folyamatosan eleget tesz adminisztratív kötelességeinek,
- gondoskodik az általa használt szemléltető és technikai eszközök helyes tárolásáról, épségének megőrzéséről.

9.2. Az osztályfőnök tevékenysége

Az osztályfőnök céltudatosan irányítja az osztályban folyó nevelő-oktató munkát, összehangolja az iskolai és iskolán kívüli nevelési tényezőket, pedagógiai törekvéseket.

A tanulókkal közösen tervezi, elemzi, és alakítja az osztály életét, biztosítja annak bekapcsolódását az iskola egészének nevelési rendszerébe. A tanulók közvetlen megismerésére és az osztályközösség arculatának formálására kiváló lehetőségeket kínálnak számára az iskolai és iskolán kívüli programok: például a szakkörök, sportfoglalkozások, kirándulások, színház-, és múzeumlátogatások.

Az osztályfőnök tevékenységének eredményessége érdekében kapcsolatot tart a szülőkkel, erősíti a családból származó pozitív nevelési hatásokat, megismeri a család viszonyulását az iskolához, a gyermekhez. Munkájában kritikus pont a torz családi nevelési minták és szokások ellensúlyozása, a negatív társadalmi hatások kivédése.

Felső tagozaton osztályfőnöki órák egészítik ki a nevelő munka színtereit, amelyeken sajátos rendszerező, szintetizáló módszerrel kerül sor a nevelési tartalmak, témakörök feldolgozására. A foglalkozásokat a mai fiatalokhoz közel álló tartalommal és formában tervezzük és szervezzük. Az osztályfőnöki óra a helyes vitakultúra kialakításának nélkülözhetetlen gyakorlóterepe is.

Célunk, hogy a tanulók gondolkodjanak, kérdezzenek, vitatkozzanak. A tanár „csak” társ legyen a megoldáskeresésben. Teremtsen serkentő környezetet, bátorítsa a gyermekek autonóm törekvéseit, fogadja el fantáziavilágukat. Adjon biztonságos hátteret a gyerekeknek, a fejlesztő szándék mellett is elfogadva őket olyannak, amilyenek, hiszen élettapasztalatukat, társadalmi-emberi mintáikat, élményeiket saját környezetükből hozzák.

Az osztályfőnöki órákon olyan légkört alakítunk ki, amely feloldja a tanulóiban lévő gátlásokat, segíti őket abban, hogy őszintén nyilatkozzanak meg a „kényes” témákban is. Ezt segíthetjük azzal is, ha szakítunk a hagyományos, merev tantermi berendezéssel, elhelyezéssel. Választhatunk a megszokott tantermi környezet helyett más helyszínt (pl.: könyvtár, szabadtér) is az órák megtartásához.

10. Vizsgák

10.1. A vizsgaszabályzat célja

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet részletes szabályozást ad a vizsgákra vonatkozóan. Pedagógiai programunk az ezzel összhangban lévő, ezt kiegészítő helyi normákat tartalmazza.

20/2012. (VIII. 31.): EMMI rendelet. A tanuló tevékenységének, munkájának pedagógiai értékelésével kapcsolatos szabályok fejezetének ide vonatkozó paragrafusaira hivatkozva.

A tanulmányok alatti vizsgák célja azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni.

Vizsgák kimeneti követelményei:

A tanulmányok alatti vizsgák fajtáit a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 64.§-a sorolja fel.

A tanulmányok alatti vizsgák eljárási szabályait a Rendelet 9. számú melléklete tartalmazza.

Az iskola az osztályozó vizsgák tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményeit, az intézményünk helyi tantervére alapozva határozza meg. A vizsga követelmények így minden évfolyamra és tantárgyra vonatkozóan az évfolyam/ tantárgy részénél találhatóak, minden egység végén, az alábbi címen: „A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén, a tanuló adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően.” A vizsgák során ezeket a kimeneteli követelményeket vesszük alapul.

10. 2. A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra*, azaz

- *osztályozó vizsgákra,*
- *különbözeti vizsgákra,*
- *javítóvizsgákra* vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít, akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója *különbözeti vizsga letételét írja elő.*

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

10.3. Az osztályozó vizsga jogszerű kiírására vonatkozó szabályok

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet hatályos rendelkezései az alábbiak:

51. § (7) Ha a tanulónak - az ideiglenes vendégtanulói jogviszony időtartamának kivételével - egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen

a) az Nkt. 5. § (1) bekezdés b)-c) pontjában meghatározott pedagógiai szakaszban a kétszázötven tanítási órát,

b) az Nkt. 5. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában az elméleti tanítási órák húsz százalékát,

e) alapfokú művészeti iskolában a tanítási órák egyharmadát,

f) egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.

Ez alapján: osztályozó vizsgát tesz az a tanuló,

- akinek éves hiányzása a jogszabályban előírt mértéket (250 óra) meghaladja és nem osztályozható, illetve ha a tantestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen. (A tanuló csak eredményes osztályozó vizsga letételével folytathatja tanulmányait magasabb évfolyamon),
- akinek hiányzása egy adott tárgyból a tantárgy óraszámának 30%-át meghaladta és érdemjegyei nem teszik lehetővé az osztályozást az adott tárgyból
- Kérelemre létesített egyéni munkarendű tanulói jogviszony (2019. szept. 1-től hatályos) legfeljebb egy tanévre szól. Az egyéni munkarendű tanuló a tantervi követelmények teljesítéséről osztályozó vizsgán tesz tanúbizonytságot.

Az Nkt. módosult 45. § (5) bekezdése 2019. szeptember 1-jétől a következő tartalommal érvényes:

Nkt. 45. § (5): A tankötelezettség iskolába járással teljesíthető. Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető. A szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló a kérelmet a tanévet megelőző június 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Ezen időpontot követően csak abban az esetben nyújtható be kérelem, ha a tankötelezettség iskolába járással történő teljesítését megakadályozó körülmény merül fel. Jogszabályban meghatározott esetben az egyéni munkarendet biztosítani kell.

Aki átvétellel tanulói jogviszonyt létesít és eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott.

10.4. Javítóvizsga

Javítóvizsgát tesz az a tanuló,

- aki tanév végén legfeljebb 3 tárgyból kapott elégtelen osztályzatot,
- aki osztályozó vizsgáról igazolatlanul távol maradt, vagy azt nem fejezte be, ill. az előírt időpontig nem tette le,
- aki az osztályozó vizsga követelményeinek nem felelt meg legfeljebb 3 tantárgyból.

10.5. Vizsgaidőszakok

- *javítóvizsga: osztályozó vizsga:* a tanév helyi rendjében meghatározott időszakban
Az igazgató engedélyezheti, hogy a tanuló a fentiekől eltérő időpontban tegyen vizsgát.

10.6. A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend rend

Tanulmányok alatti vizsga: az osztályozó vizsga, a különbözeti vizsga, a pótló vizsga és a javítóvizsga együttes elnevezése.

Tanulmányok alatti vizsgát a tanév helyi rendjében meghatározott időszakokban (vizsgaidőszakok) lehet tenni, azonban szükség esetén az igazgató ettől eltérő időpontot is engedélyezhet.

Kijelölt vizsgaidőszakok az iskolánkban:

- félévi vizsgaidőszak: a félévi osztályozó értekezlet előtti tíz tanítási nap,
- tanév végi vizsgaidőszak: az év végi osztályozó értekezlet előtti tíz tanítási nap,
- nyári vizsgaidőszak: augusztus 15-30. közötti időszak.

A vizsgaidőszakok pontos dátumát a tanév munkatervének az eseménynaptára tartalmazza. A vizsgaidőszakokban bármelyik vizsgafajta letehető. A pótló vizsgát lehetőleg ugyanabban a vizsga-időszakban kell letenni. Pótló vizsga letételére az igazgató a tanév tetszőleges időszakában rendkívüli vizsgaidőszakot is szervezhet.

A vizsgaidőpontokat az igazgató jelöli ki a nevelőtestület véleményének meghallgatásával, és a helyben szokásos módon közzéteszi azokat. A vizsga időpontjáról és helyszínéről a szülő (gondviselő) legkésőbb a vizsga kezdete előtt tíz nappal tértivevényes postai értesítést kap. Ezt az írásos tájékoztatót megelőzi az osztályfőnöknek és az érintett szaktanároknak a szülővel és tanulóval való részletes szóbeli egyeztetése.

Az osztályozó vizsga letételét, ha arra a tanulót nem határozat kötelezte, a szülőnek kell kérvényeznie. A kérvényét legkésőbb a vizsgaidőszak előtt 15 nappal be kell nyújtania az iskola igazgatójának, aki a szaktanár javaslatának kikérése után hozza meg döntését. Ha a tanuló a 14. életévét betöltötte, a kérelem kizárólag akkor érvényes, ha azt a tanuló is aláírta.

Az osztályozó vizsga napján a tanuló mentesül a tanórák látogatásának kötelezettsége alól. A vizsgakövetelmények azonosak a tantárgy helyi tantervének nyilvános követelményeivel. A részletes követelményekről a tanuló a szülő írásban, a vizsga előtt legalább hat héttel benyújtott kérésére személyre szólóan is írásbeli tájékoztatást kap.

Az érintett szaktanárok konzultációs lehetőséget biztosítanak a tanulmányok alatti vizsgára készülő tanulónak.

A vizsgakötelezettség valamennyi tantárgyra vonatkozhat. Ez alól felmentést az igazgató adhat a tanuló sajátos helyzetére tekintettel, vagy a szakértői bizottság szakvéleményében foglalt javaslatok alapján (kivéve az egyéni munkarendű tanulókat).

VIZSGARÉSZEK

A tanulmányok alatti vizsgák állhatnak

- írásbeli részből: időtartama maximum 45 perc,
- szóbeli részből: időtartama maximum 15 perc,
- gyakorlati részből: időtartama maximum 45 perc.

Nevelőtestületünk döntése alapján, ha egy diák tanulmányok alatti vizsgát tesz iskolánkban, az egyes tantárgyak vizsgarészei az alábbiak:

tantárgy	Í	SZ	G Y	tantárgy	Í	SZ	G Y
magyar nyelv és irodalom	x	x		földrajz	x	x	
történelem	x	x		etika hit és erkölcstan		x	
angol	x	x		hon- és népismeret	x	x	
matematika	x	x		dráma és színház			x
környezetismeret	x	x		digitális kultúra		x	x
természettudomány	x	x		ének-zene	x		x
kémia	x	x		vizuális kultúra		x	x
fizika	x	x		technika és tervezés	x		x
biológia	x	x		testnevelés		x	x

A vizsgán nyújtott teljesítmény értékeléséhez a helyi tanterv tantárgyi értékelési szabályait alkalmazzuk. Ha a vizsga több részből áll, azok együttes eredménye adja a vizsga osztályzatát. A tanuló a vizsgát követő eredményhirdetésen kap tájékoztatást teljesítményéről.

11. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje

Törekedni kell arra, hogy a tanítási évben az értékelések során keletkezett érdemjegyek a

legrövidebb időn belül rögzítésre kerüljenek a KRÉTA naplóban.

A jegybeírás határideje a közléstől számított maximum 2 munkanap.

A témazáró dolgozatok kijavítására a pedagógusoknak két hét áll rendelkezésükre, ezért az elektronikus naplóban az érdemjegyek rögzítésének határideje is két hét.

12. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének, felvételének szabályai

Iskolánk a beiskolázási körzetből- minden jelentkező tanköteles tanulót felvesz.

Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, a mindenkor érvényben lévő vonatkozó törvényi rendeletek, szabályok szerinti megfelelés életkor tekintetében.

A szülőnek lehetősége van az E-Kréta rendszeren keresztül történő beiratkozásra, mind ezek mellett a személyes megjelenés szükséges.

Az 1. évfolyamba való beiratkozáshoz az alábbi dokumentumok szükségesek:

- A gyerek születési anyakönyvi kivonata.
- A szülő személyi igazolványa.
- Lakcímkártya
- Áttelepülés esetén a gyermek születési anyakönyvi kivonat magyar nyelvű fordítása és a szülők letelepedési engedélye.
- Az iskolaérettséget bizonyító óvodai szakvélemény.
- A nevelési tanácsadó szakvéleménye - ha az óvoda őt a vizsgálatra javasolta -.
- Szükség esetén a szakértői vizsgálati eredmény.

A második –nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát,
- a szülő személyi igazolványát,
- lakcímkártyát,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt, az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

Ha a tanuló nem tanult angol nyelvet, a szülő kérheti átmeneti időre a tanuló felmentését.

Ez esetben a tanuló az órákon részt vesz a számára kijelölt csoport munkájában, de nem kap osztályzatot sem érdemjegyet. Az igazgató dönt a szaktanár véleménye alapján, a felmentés idejének meghosszabbításáról, szülői kérelemre.

- Az iskola körzetén kívüli tanulókat is fogadhat. Ez esetben a tanuló felvételéről az igazgató dönt, a fentartóval történő egyeztetést követően.
- Ha a tanuló magatartása rossz minőségű, az igazgató konzultál a leendő osztályfőnökkel a tanuló felvételéről.

A tanuló az iskolával – a beíratás napjától – tanulói jogviszonyban áll.

A tanulói jogviszony megszűnése

- Az átvétel napján, ha a tanuló másik iskolában folytatja tanulmányait.
- A tankötelezettség utolsó éve szorgalmi idejének utolsó napján, ha a tanuló tanulmányait nem kívánja folytatni.
- Az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzéséről szóló bizonyítvány kiállításának napján.
- A nem tanköteles korú tanuló iskolából való kizárása esetén a fegyelmi határozat jogerőre emelkedése napján.
- Minden további fel nem sorolt esetben a vonatkozó, érvényben lévő és hatályos törvények és rendeletek szerint.

13. Határtalanul programmal az összetartozásért

A program célja, hogy gyermekeink megismerkedhessenek a határon túl élő magyarok lakta területeken folyó élettel, kultúrával, hagyományokkal, miközben lehetőség van a személyes kapcsolatok kialakítására is. S nem utolsó sorban történelmünk, irodalmunk meghatározó személyiségeinek nyomdokában járhatunk.

A tanulmányi kirándulás előkészítő szakasza az utazás előtt, Magyarországon kerül lebonyolításra, melyben kötelező tevékenységként vállaljuk, hogy az utazást megelőzően az utazáson részt vevő diákok és kísérőtanáraik számára Határtalanul! előkészítő órát szervezzünk. Ennek minimális tartalmi elemei:

- o *a Magyarország határain túl élő magyarság létszáma, az államhatáron kívüli elhelyezkedés történelmi okai;*
- o *a meglátogatandó ország, illetve települések magyarságának története, jelene;*
- o *a meglátogatandó országban élő összlakosság etnikai összetétele;*
- o *a tanulmányi kirándulás részletes programja;*
- o *a toleráns és kooperatív viselkedés alapszabályai.*

A Határtalanul! tanulmányi kirándulás megvalósítása a pályázó választása alapján Románia, Szlovákia, Szerbia, Ukrajna, Szlovénia vagy Horvátország magyarok lakta területén történik a következő feltételek valamelyikével:

- o közvetlenül kapcsolódnak az utazáson részt vevő diákok által tanult egy vagy több tantárgyhoz,*
- o oktatási-nevelési jellegűek,*
- o kulturális jellegűek.*

A hazaérkezést követően értékelni kell a kirándulást! Ennek formája:

- o A részt vevő diákok és kísérőtanáraik számára Határtalanul! értékelő órát szervezünk, melynek moderátorát az utazáson részt vett kísérőtanárok közül választjuk ki.*
- o A Határtalanul! értékelő óra minimális tartalmi elemei a következők:*
- o a meglátogatott ország, illetve település magyarságáról a látogatás eredményeképpen szerzett személyes tapasztalatok és ismeretek áttekintése;*
- o a tanulmányi kirándulás megvalósulásának áttekintése;*
- o az utazás programjának értékelése.*

Kommunikáció

- o A kommunikációs tevékenységek révén a pályázó intézmény a nagyközönséget megismerteti nyertes pályázatának elemeivel.*
- o A programot népszerűsítő bannert honlapjának nyitó oldalán legkésőbb a szerződéskötés megkötését/támogatói okirat kibocsátását követő 15. napon elhelyezi,*
- o az utazásról szóló, szöveget, fotót és videofelvételt tartalmazó beszámolóját honlapján közzéteszi oly módon, hogy az a honlap nyitó oldaláról legkésőbb a hazaérkezést követő 15. naptól elérhető legyen.*

VI. AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE

1. Választott kerettantervek megnevezése

1.1. A Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek

1. A NAT műveltségi területei

- magyar nyelv és irodalom
- idegen nyelvek
- matematika
- ember és társadalom
- ember és természet
- földünk-környezetünk
- művészetek
- informatika
- életvitel és gyakorlat
- testnevelés és sport

A kerettantervek által meghatározott kötelező tantárgyak

1-4. évfolyamon

- magyar nyelv és irodalom
- idegen nyelv
- matematika
- Etika/ Hit- és erkölcsstan
- környezetismeret
- ének-zene
- vizuális kultúra
- technika és tervezés
- testnevelés
- digitális kultúra

5-8. évfolyamon

- magyar nyelv és irodalom
- idegen nyelv
- matematika
- történelem
- állampolgári ismeretek
- hon- és népismeret
- etika/ hit -és erkölcsstan
- természettudomány

- biológia
- fizika
- kémia
- földrajz
- ének-zene
- dráma és színház
- vizuális kultúra
- technika és tervezés
- digitális kultúra
- testnevelés

2. Tantárgyi struktúra és óraszámok

2.1. Kötelező tantárgyak, kötelező minimális óraszámok

A következőkben részletesen taglaljuk a kerettanterv feletti, adott óraszámokat, részletes indoklással. Bizonyos esetekben a 2020-as kerettantervtől eltértünk, a tanulók kompetenciafejlesztése érdekében a helyi adatságoknak megfelelően.

2.2. A választott kerettanterv feletti óraszám

Korunkban egyre több a tanulási nehézséggel küzdő gyermek, a valamilyen szempontból hátránnyal induló kisdíák. Ők több időt igényelnek az ismeretek elsajátításához, a tanultak begyakorlásához, az órák felhasználása során ezt mindenképp számításba kellett vennünk. Ugyanakkor abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy sok tehetséges, kiemelkedő képességű gyermek is érkezik intézményünkbe, akikre külön gondot kell fordítanunk tanórai keretek között is, hogy képességeiket a lehető legjobban kibontakoztassuk. Arra törekszünk, hogy gyermekeink tanuljanak meg alsó tagozaton jól írni, olvasni, fogalmazni, számolni, logikusan gondolkodni stb.

Korunk társadalmának alapvető elvárása legalább egy idegen nyelv ismerete, ennek az elvárásnak való megfelelés motiválta az idegen nyelv tantárgy óraszámának emelését.

A fentiekre tekintettel a választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére – a központilag meghatározott ismeretanyagok bővítése nélkül- a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

Óraterv a helyi tantervhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5
Idegen nyelvek				2+1
Matematika	4	4	4	4
Etika/hit- és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret	0	0	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Digitális kultúra	0	0	1	1
Szabadon tervezett órakeret	0	0	0	1
Heti óraszám	22	22	22	24

Felső tagozaton már 3. évfolyamtól kezdődően tanítunk így digitális kultúrát, nagy hangsúlyt fektetve a számítógép felhasználói szintű, minél alaposabb megismerésére. Különösen fontos ez akkor, amikor még mindig sok olyan család él vonzáskörzetünkben, ahol a szerény anyagi körülmények nem teszik lehetővé egy számítógép beszerzését, s az ilyen családból származó gyermek, az esélyegyenlőségre törekvő intézményi kereteink között jut ehhez a lehetőséghez.

Monor lokálpatrióta jellegét erősítendő nagy hangsúlyt helyezünk a hon- és népismeret oktatására is. Törekszünk arra, hogy gyerekeink megismerjék szűkebb hazájuk múltját, jelenét, bízva abban, hogy ezzel a jövőjét építjük. E tantárgy esetében további, helyi sajátosságokra épülő ismeretanyaggal bővítettük a központi kerettantervet.

A gyakorlást és ismeretek elmélyítését célozza a kémia és földrajz tantárgyak óraszámának emelése is.

Mindenekelőtt, azonban az alsó tagozaton megalapozott rendszert folytatva nagy hangsúlyt fektetünk a magyar és matematika tantárgyak által felölelt készségek, képességek, kompetenciák kibontakoztatására, fejlesztésére, figyelembe véve, fejlesztő munkánkhoz felhasználva a mindenkori Országos Kompetenciamérés felmérés

eredményeit. 8. évfolyamon kifejezetten a felvételre való felkészülés jegyében további fél-fél órával növeltük e tárgyak óraszámát.

Óraterv a helyi tantervhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+1	3+0,5
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	4	3+1	3+0,5
Etika / Hit és erkölcsstan	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek	0	0	0	1
Természettudomány	2	2	0	0
Fizika	0	0	1,5	1,5
Kémia	0	0	1,5	1,5
Biológia	0	0	1,5	1,5
Földrajz	0	0	1,5	1,5
Ének-zene	2	1	1	1
Hon- és népismeret	0	1	0	0
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	0
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Dráma és színház	0	0	0	1
Szabadon tervezett órakeret	0	0	2	1

Heti óraszám	27	27	30	30
--------------	----	----	----	----

3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során, olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyveket, munkafüzeteket, felmérő feladatlapokat, térképeket, feladatgyűjteményeket és egyéb más segédleteket) alkalmazunk, amelyek szerepelnek az OH által kiadott tankönyv és segédkönyvjegyzékben.

Alsó tagozaton a tanítók, felsőben a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve az egyes szaktanárok határozzák meg a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket. A pedagógusok a KELLO által kiadott tankönyvjegyzékből tudnak csak választani.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

Az iskola által kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt a helyben szokásos módokon (honlap, hirdetmény, szóróanyag, értekezlet stb.) tájékoztatjuk.

2017. szeptembertől a gyermekek ingyen kapják a tankönyvet használatra.

4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

4.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődés béli különbségek pedagógiai kezelése.

A kisgyermekek természetes érdeklődésének és nyitottságának megőrzése, orientálása és továbbfejlesztése.

A személyes képességekbe vetett hit és önbizalom megeremtése.
A kisgyermek fokozott játék- és mozgásigényének kielégítése.
A mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztése.
A társakkal végzett közös tevékenységek élményének és örömeinek megerősítése.
A társas kapcsolatok kialakításához és gazdagításához szükséges beállítódások és képességek kialakítása és gyakoroltatása.
A tanulás, az elsajátítás élményének és örömeinek megismertetése.
A tanulók ösztönzése saját környezetük megismerésére és megértésére.
Az egészséges élet értékének felismertetése és tudatosítása a tanulóknál.
A tanulóhoz, a közös játékokban és feladatokban való részvételhez szükséges koncentrációs képességek és akarati tulajdonságok tudatosítása és fejlesztése.
Egyszerű minták és sokoldalú lehetőségek adása az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

4.2. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

Az önismeret fejlesztése az önmagára vonatkozó ismeretek és tapasztalatok gyarapításával és megbeszélésével.

A mozgás, a rendszeres testedzés, a sportjátékok iránti kedv felkeltése és megerősítése.

A megismerés, a megértés, a tanulás iránti érdeklődés és nyitottság megőrzése és továbbfejlesztése.

A tanulók érdeklődésének felkeltése tágabb környezetük megismerése és megértése iránt.

Az önálló tanulóhoz szükséges motívumok kialakítása és megerősítése.

A szóbeli és az írásbeli nyelvhasználathoz szükséges alapkészségek fejlesztése, gyakoroltatása.

A mindennapi életvitellel összefüggő gyakorlatias ismeretek nyújtása.

Az egészséges életmód mindennapi feltételeinek és összetevőinek megismertetése.

A tanulóhoz, a közös játékokban és feladatokban való részvételhez szükséges koncentrációs képességek és akarati tulajdonságok fejlesztése.

Egyszerű minták és sokoldalú lehetőségek adása az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

4.3. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Az önértékelés képességének kialakítása és fejlesztése.

A tanulóknak meglévő együttműködő- és segítőkészség értékének tudatosítása és fejlesztése.

Az egészséges életmóddal összefüggő pozitív beállítódások, magatartások és szokások megerősítése.

A környezettel való harmonikus és konstruktív kapcsolathoz szükséges ismeretek, képességek és készségek kialakítása és fejlesztése.

A megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség értékének tudatosítása.

Az értelmes tanulás feltételének megteremtése az érzékelés útján szerzett tapasztalatok gyűjtésével, rendszerezésével és sokoldalú értelmezésével.

A kritikai és kreatív olvasás képességének fejlesztése.

Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása.

A problémamegoldó gondolkodás és a döntésképeség megalapozása.

A kreativitás fejlesztése.

Az önálló tanulás és az önműveléshez szükséges ismeretek és képességek megalapozása.

Az idegen nyelvtudás mindennapi életben történő felhasználási lehetőségeinek megismertetése.

A közösségek demokratikus működésének megértését elősegítő alapelvek megismertetése.

Az európai és a nemzeti azonosságtudat erősítése, ápolása.

Más népek és kultúrák megismerése iránti igény és beállítódás kialakítása.

Akarati tulajdonságok fejlesztése.

4.4. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra. Az általános iskola hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.

Az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése.

A szociális képességek fejlesztése, az érzelmi intelligencia mélyítése és gazdagítása. Az egyéni és a közérdek, a többség és a kisebbség fogalmának tisztázása a környezeti, társadalmi és kulturális konfliktusok megbeszélése kapcsán.

A képi reprezentációk értelmezéséhez és tanulásban való felhasználásukhoz szükséges vizuális képességek fejlesztése.

A kulcsfogalmak tartalmának folyamatos gazdagítása és mélyítése.

A problémaszituációkban is könnyen alkalmazható, és működőképes fogalomrendszer kiépítése.

A véleményformálás, és a vélemények, érvek kifejtéséhez, értelmezéséhez, megvédéséhez szükséges képességek kialakítása.

A kritikai gondolkodás megalapozása és fejlesztése.

A komplex és különböző forrásokból származó információk kezeléséhez szükséges képességek kialakítása és fejlesztése.

Az önálló, felnőtt élettel kapcsolatos helyes döntések megalapozása.

A tanulók felkészítése a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra.

A tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakítása.

Az emberiség előtt álló globális problémák megismerése.

Az idegen nyelvű kommunikáció fejlesztése.

Más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerése.

Az önálló és kritikus attitűd kialakításának megkezdése a médiákkal kapcsolatban.

Az információs technológia adta lehetőségek felhasználása a tanítás-tanulás folyamatában. Életszerű, valóságos problémák és feladathelyzetek teremtése az

önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

4.5. Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon: órarendbe beépítve heti öt testnevelés órát tartunk.

5. A választható tantárgyak, foglalkozások

A kerettantervre épülő helyi tantervben, tekintettel az egyéb foglalkozások magas számára, figyelembe véve tanulóink terhelhetőségét is, szabadon választható tantárgyak csak az Etika/ Hit-és erkölcsstan. Az intézményben minden tanév végén, legkésőbb május 20-ig a szülők nyilatkoznak a következő tanévre vonatkozó igényeikről. Ezek alapján tervezi az iskola vezetése a tantárgyfelosztást és az órarendet. Az iskola minden tanév végén, legkésőbb május 20-ig, illetve beiratkozáskor felméri a következő évre vonatkozó igényeket. Amennyiben a szülő az előírt határidőig nem nyilatkozik, az iskola a tanuló számára iskolai erkölcsstan-oktatást szervez. Intézményünkben nincs lehetőség pedagógus választásra, a választható tantárgyak, foglalkozások esetében.

Lehetőség nyílik továbbá a szakkörökön és egyéb szabadidős tevékenységeken, valamint napközi- és tanulószobai csoportfoglalkozásokon való részvételre, jelentkezésre a mindenkori éves munkatervben meghatározott időpontokig. Választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy a foglalkozásokat egész tanév során látogatni kötelesek, így azokat a választást követően mulasztás tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

A választható tantárgyak értékelésének esetében nincs eltérés a kötelező tantárgyaktól. A szokásos ötfokú értékelés van a gyakorlatban.

6. Projektoktatás

A projektoktatás során egy összetett, komplex, gyakran a mindennapi életből származó téma kerül feldolgozásra. A projekt módszer egy sajátos tanulási egység, amelynek középpontjában egy probléma áll. A feladat a probléma megválasztásán és

megoldásán túl a lehető legtöbb vonatkozásnak és összefüggésnek a feltárása, amely a való világban az adott problémához kapcsolódnak.

A végrehajtandó feladat sokszínűsége biztosítja a közös alkotáshoz való hozzájárulás sokféleségét. Minden külön módszertani erőfeszítés nélkül lehetővé teszi, hogy a résztvevők a korábbi élményeik, tapasztalataik, tehetségük és ambícióik szerint válasszanak részfeladatot.

A projektmódszer átlép a hagyományos oktatáson, az iskola hagyományos időkeretein, falain, élet közeli problémákból indít, és minden résztvevő mindenféle tapasztalataira épít.

A projektmódszer a tanulói tevékenységek tudatos tervezését igényli. A tervezés két fő szinten kell történjen: Az első az egész folyamatra vonatkozik, amely során meghatározott ismeretekhez és képességekhez kívánjuk eljuttatni a tanulókat. A másik szint az egyes projektek megtervezését jelenti, amelyhez a tanári motiváció és segítség tudatos jelenléte szükséges.

A végrehajtandó feladat sokszínűsége biztosítja a közös alkotáshoz való hozzájárulás sokféleségét. A feladatválasztás történhet osztályközösségi szinten, munkaközösségi szinten, több tanulócsoporthoz bevonásával. A témaválasztás lehet tanulói, vagy pedagógus kezdeményezésére. A projekt időtartama 1-6 hétre tervezendő. Projektjeinket az éves munkatervünkben, tantárgyak esetén tanmeneteinkben rögzítjük.

7. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Iskolánkban diszkriminációmentes és a szegregációmentes szemlélet uralkodik. Ez a tanulóinkkal való bánásmódban is megmutatkozik, és diákjainkat is erre neveljük.

Halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók aránya növekvő tendenciát mutat, vagyis az esélyek egyenlősége tekintetében legsérülékenyebb rétegek egyre inkább jelen vannak és meghatározzák az intézményünk nevelés-oktatás folyamatát. Célunk az, hogy a hátrányos helyzetű tanulók megkapják azokat a segítségeket, amelyekkel speciális körülményeik dacára teljes mértékben be tudnak illeszkedni az iskola életébe, és hasznos tagjai lehetnek a társadalomnak, melyben megtalálják saját boldogulásukat is.

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő programja

7.1. Intézkedések az egyenlő esélyek biztosítása érdekében- Intézményi stratégia

	módszer	cselekvő személyek és szervezetek	időpont/ időszak	eredmény	tovább lépés
helyzetelemzés	beszélgetés, szociometriai vizsgálat, családlátogatás, szülői értekezlet	osztályfőnök , gyermek- és ifjúságvédelmi felelős	szeptember, október	problémák kiszűrése	osztályközösség érzékenyítése, diszkrét segítő tevékenységek
szakértői vizsgálatok kezdeményezése	szülők meggyőzése, nyomtatványok kitöltése	osztályfőnök , szülő, nevelési tanácsadó, szakértői bizottság, védőnő	jogszabályi határidők betartásával folyamatosan	szakértői vélemények	javasolt intézkedések megtétele – terápia, mentesítések , egyéni foglalkoztatás, méltányos elbírálás
szociális támogatások igénylése, segítségkérés	konzultáció, segítségnyújtás az ügyintézésben	osztályfőnök , gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, községi önkormányzat	folyamatosan az igények felmerülésével	anyagi vagy természetbeni segítség szerzése	kedvezményes diákétkeztetés és

		családsegítő szolgálat			
differenciált nevelő-oktató munka	tanórai differenciálá s, tanórán kívüli foglalkoztatá s felzárkóztatá s, tantárgyi megsegítés	tanítók, szaktanárok fejlesztő szakember pszichológus	a tanév folyamán	tanulmány i eredmény lassú javulása,	tanulási motiváció fokozódása
otthon nem elérhető tevékenységek biztosítása	tanórán kívüli foglalkoztatá s – sport, könyvtár, számítógép	pedagógusok	a tanév folyamán	a személyis ég sokoldalú fejlődése	igényesség
karitatív tevékenységek	jótekonysági rendezvénye k, gyűjtés			természet ben segítség	pályázati lehetőségek keresése

8. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének rendszere, követelményei és formái

Az intézmény a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

8.1. Az iskola értékelési és ellenőrzési rendszere

Az értékelés célja:

- a tanulói önértékelés képességének kialakítása,

- motiváció az elképzelt vagy elvárt jövőkép elérése érdekében,
- a teljesítményszint és tudásszint jelzése,
- jelezze a tanuló, szülő, pedagógus számára a tanuló fejlődését, fejleszthetőségét,
- tájékoztassa a szülőt, hogy milyen gyermeke viszonya az iskola követelményeihez.

Az értékelés legyen:

- sokszínű, serkentő, ösztönző hatású,
- folyamatos, tervszerű, rendszeres, minden tevékenységre kiterjedő,
- tárgyilagos, objektív, a tanuló személyiségét fejlesztő, segítő szándékú,
- következetes, szakszerű és felelősségteljes,
- céljai és követelményei mindenki számára legyenek előre ismertek.

Az értékelés kiterjed az iskolai élet minden területére:

- az ismeretek, készségek, a tárgyi követelmények elsajátításának szintjére,
- a tanórán kívüli magatartásra,
- a szorgalom – ezen belül a felkészülésre, feladatvállalásra, feladatvégzésre, a szükséges felszerelés meglétére,
- szabálytiszteletre, felelősségvállalásra, a viselkedésre,
- a korábbi teljesítményekhez képest megmutatkozó fejlődésre.

8.2. Az értékelés célközönsége:

Az iskolai értékelésnek akár számokkal, akár szavakkal történik hármaskörű funkciója van:

- a tanuló tájékoztatása tudásának szintjéről,
- a szülő tájékoztatása a tanuló előmeneteléről,
- helyzetkép készítése a tanár fejlesztő munkájához.

A három funkció párhuzamosan valósul meg, tartalma hasonló, de nyelvi megformáltságát és szerkezetét tekintve nagyon eltérő.

A tanuló tájékoztatásának legfontosabb célja tulajdonképpen az, hogy a tanár visszajelzést adjon arról, hogy a tanuló befektetett munkája mire elég. A jó eredmények megerősítődnak, a hiányosságok is megfelelő visszacsatolást nyerjenek. Az

elmarasztalás eredményeként mindig olyan visszacsatolásnak, tevékenységnek kell következnie, mely kompenzálja a hiányosságokat.

8.3. Az értékelés típusai:

Diagnosztikus – helyzetfeltárás: az egyéni fejlesztést a diagnosztikus szolgálja a legjobban (félévi, év végi felmérés, illetve bármikor megtehető, amikor a tanulási folyamatban akarunk tájékozódni). A részletes diagnosztikus értékelés a pedagógusnak készül, arra való, hogy a pedagógus megtervezze a további munkát.

Formatív – fejlesztés, formálás: formáló – segítő értékelés, mely évközben folyamatosan történik szóban és írásban (felelet, témazáró dolgozat), osztályzatokkal vagy szövegesen, arra irányul, hogy a további teendőkre hívja fel a figyelmet. A formatív visszajelzés szubjektív és objektív elemeket egyaránt tartalmazhat. Ezek aránya az életkor és a képzési célok függvényében változik. A kezdő szakaszban magától értetődőnek tekinthetjük a személyes hangvétellű értékelést is. A motiváció hatékony eszközei: az elismerés, dicséret, vagy az a fajta elmarasztalás, amelyből a tanuló érzi, hogy bár teljesítménye nem megfelelő, nem őt magát minősítik. A tanuló számára világosan kiderül, hogy mit kell tennie ahhoz, hogy jobb eredményt érjen el. Ez a szemléletmód nagyon hatásos lehet a tanár-diák kapcsolat javítása és a személyiségfejlesztés céljából is.

Szummatív – az eredmények megállapítása: lezáró, összegző értékelés, vagyis a félévi, év végi osztályzat, szövege értékelés. (ellenőrző, bizonyítvány) célja minősítést adni egy befejezett tanulási szakaszban megszerzett tudásról. A szummatív értékelés nem tartalmazhat szubjektív, önkényesen hangsúlyozott elemeket, mivel célja az, hogy minősítse a tanuló teljesítményét egy meghatározott egységes követelmény rendszerhez viszonyítva, mint például a helyi tanterv.

8.4 SNI tanulók értékelése:

A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével szükséges megvalósítani. A szakvéleményben megfogalmazott irányadások és kötelezettségek figyelembevételével történik az értékelésük. Jellemzően a fejlesztő/gyógypedagógus, osztályfőnök és a szaktanárok együttműködése és a szakvélemények tanulmányozása, az abban foglaltak szerint történik az értékelés.

Az SNI tanulók esetében is a jegybeírás határideje a közléstől számított maximum kettő munkanap.

8.5 A szülők tanulmányokról való értesítése, annak határideje

Az eljárás ciklusának meghatározása elsősorban az adott nevelőtől és tanulócsoporttól függ, de alapkövetelmény:

- Heti 1-2 órás tantárgynál – havi 1 jegy
- Heti 3-4 órás tantárgynál – havi 2 jegy
- Egy-egy összefüggő tematikus egység befejezése után a témazáró dolgozatot meg kell íratni.
- A magatartás és szorgalom jegyeket a tárgyhónapot követő héten meg kell állapítani az 5-8. évfolyamokon.
- Az elektronikus naplóba a jegybeírás határideje a közléstől számított maximum 2 munkanap.

8.5. Az értékelés típusainak alkalmazása az intézményben

Intézményünkben a tanulók 1-8.évfolyamon az elméleti tantárgyakból egy-egy témakörön belül szóban és írásban adnak számot tudásukról. A tanulók szóbeli kifejezőképességének ellenőrzése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli, írásbeli felelet formájában. A további tantárgyak esetében a tantárgy sajátosságától függően gyakorlati számonkérést is alkalmazunk. Az egyes témakörök végén az egész téma tananyagából és fő követelményeiből átfogó témazárót írnak.

8.6. A tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelése

Szemponatok:

- A tanulói teljesítmény, hogyan viszonyul a helyi tantervben előírt követelményekhez a pedagógiai program alapelveihez, céljaihoz, feladataihoz, a különféle kompetenciákhoz.
- A tanuló teljesítménye, szorgalma, magatartása hogyan változott az előző értékeléshez képest.
- A félévi és tanév végi osztályzatok megállapításakor a matematikai kerekítés szabályait kell alkalmazni, miszerint, ha a tanév közben szerzett osztályzatok átlaga X,5

vagy afölött van, akkor a jobbik osztályzatot kell megadni. Ha az átlag kevesebb, mint X,5, ebben az esetben is megadható a jobbik jegy a szaktanár döntése alapján.

8.7. Értékelés az 1-8. évfolyamokon

	Az értékelés lehetséges módja, formája	Az értékelés rögzítése	Ki értékeli?
Év közben	<ul style="list-style-type: none"> - érdemjegy(5, 4, 3, 2, 1,) A tanulónak havonta lehetőség szerint annyi osztályzata legyen, amennyi az adott tantárgy heti óraszámára. - egyéni szimbólumok - dicséret, elmarasztalás - havonkénti magatartás és szorgalom értékelése 	<ul style="list-style-type: none"> - E-Kréta - munkafüzetek 	<ul style="list-style-type: none"> - szaktanárok - oszt. főnök, a napközis nevelő és a szaktanárok véleménye alapján
Félévkor	<ul style="list-style-type: none"> - osztályzat (5, 4, 3, 2, 1) szaktárgyi dicséret - a magatartás, szorgalom betűvel, a minősítés fokozatai: példás, jó, változó, rossz illetve hanyag - szöveges értékelés 	<ul style="list-style-type: none"> - E-Kréta rendszer 	<ul style="list-style-type: none"> - a szaktanárok, a diákok és az osztályban tanító pedagógusok véleményét figyelembe véve az oszt. főnök javaslata alapján az osztályozó konferencia

Év végén	<p>- osztályzat: a bizonyítvány kifejezései alapján az alábbiak:</p> <p>jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen</p> <p>- Tantárgyi dicséretet a jegyzet rovatban kell feltüntetni</p> <p>- magatartás, szorgalom, mint félévkor</p> <p>- nevelőtestületi dicséret</p>	<p>Bizonyítvány</p> <p>E-Kréta rendszer</p>	<p>- szaktanárok</p> <p>- mint félévkor</p> <p>- osztályozó konferencia</p> <p>- szaktanárok</p>
-----------------	--	---	--

8.8. Szöveges értékelés

Az 1. évfolyam előmenetelét félévkor és év végén szöveges minősítéssel, míg a 2. évfolyam teljesítményét félévkor szövegesen, év végén érdemjeggyel értékeljük. A 3. és 4. évfolyam teljesítményét és előmenetelét félévkor és év végén érdemjeggyel minősítjük.

Az 1-4 évfolyamon a tanulók teljesítményét tanítási év közben rendszeresen, havonta érdemjeggyel értékeljük.

A szöveges minősítés a következő lehet csak első és második évfolyamon félévkor:

- kiválóan teljesített,
- jól teljesített,
- megfelelően teljesített
- felzárkóztatásra szorul.

Az első, második évfolyamon félévkor és év végén az első évfolyamon a tanulók munkáját az egyes tantárgyakhoz, magatartás, szorgalom értékeléséhez készült értékelő lapok segítségével értékeljük.

8.9. Írásbeli feladatok értékelése

Intézményi egységes értékelés a tanulók írásbeli témazáró-, és félévi-, év végi felmérő dolgozatai esetében:

Alsó, felső tagozaton:	Érdemjegy
0-44%	Elégtelen- felzárkóztatásra szorul
45-58%	Elégséges-- felzárkóztatásra szorul
59-73%	Közepes-megfelelően teljesített
74-90%	Jó- jól megfelelt
91-100%	Jeles- kiválóan teljesített

Minden más esetben a nevelő saját hatáskörében dönt az adott számonkérés típusától függően (kritériumorientált értékelés, teljesítményorientált értékelés stb.)

8.10. Szóbeli feladatok értékelése:

A szóbeli beszámoltatás felelet útján történik. A szóbeli feleletet, igazodva tanulóink és a tantárgy sajátosságaihoz, általában algoritmusok segítik. Értékelése a feleltető pedagógus algoritmusra épülő szempontsora alapján történik.

9. Tovább haladás az iskolában a magasabb évfolyamba lépés feltételei

- A tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha az oktatási miniszter által kiadott kerettantervre épülő helyi tantervünkben megfogalmazott fejlesztési követelmények és ismeretekben foglaltakat az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette.
- A követelmények teljesítését a nevelő a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálja el. A második – nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból legalább az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a tovább haladáshoz.

- Ha a tanuló a második – nyolcadik évfolyam tanév végén bármely (legfeljebb 3) tantárgyból elégtelen osztályzatot szerez, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet.
- második – nyolcadik évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie, ha:
- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól (szülői kérésre, vagy Nevelési Tanácsadói vélemény alapján),
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott, továbbá, ha a tanuló egy adott tantárgy meghatározott óraszámának 30 %-án nem vett részt, a tanítási év végén nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen. Ha a tanuló az osztályozó vizsgát elutasítja, tanulmányait évismétléssel folytathatja,
- egyéni munkarendű tanuló: osztályozó vizsgát kell tennie minden tantárgyból.

Az egyes évfolyamok tanulmányi követelményeinek teljesítéséről a tanuló bizonyítványt kap. A bizonyítvány közokirat.

A tanuló – szülői kérésre – az első évfolyamon az eredményesen befejezett évfolyamot megismételheti.

10. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása, elvei, korlátai, szabályai

A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.

A mindennapi kötelező házi feladatot felváltja: az egyéni képességek és a tanmenet előre haladásának a mértékében kerül meghatározásra.

Elvek:

- A házi feladat a törzsanyag megerősítését szolgáló gyakorló anyag szóban és írásban.

- A feladatok lehetőleg olyan típusúak legyenek, amelyeket délelőtt oldottak meg. Megoldásukhoz olyan eszközre legyen csak szükség, mely magának a tárgynak az elsajátításához is kell a délelőtti foglalkozásokon.
- Rugalmas mennyiség is adható (pl. A4-es lap tele feladatokkal, a tanuló maga osztja be, hogy melyik du. mennyit készít el és így mikorra végez)
- Nagyobb arányban legyen begyakorlás, melyhez inkább türelemre, szorgalomra van szükség, mint a kifejezetten alkotó képzeletet igénylő feladatok-megoldásukhoz kevés vagy semmi külső segítségre se legyen szükség.
- A jobb képességű tanulók fejlődését és a gyengébb képességű tanulók felzárkóztatását egyénre szabott, differenciált feladatokkal segítjük elő.
- Fontos a házi feladat előkészítése, a megfelelő motiváció már a tanórákon-szóban előre megbeszélve.
- A szóbeli és írásbeli feladatokat a szaktanárok írásban rögzítik ("leckefüzet") a tanulószoba/napközi vezető részére.
- Elengedhetetlen a folyamatos konzultáció és egyeztetés a délelőtti órák tanáraival: ki, mennyit és milyen jellegű feladatot ad, min legyen a hangsúly, melyik rész kinek megy nehezen, mikor lesz felelés, dolgozat stb.
- A szakköri és egyéb délutáni elfoglaltságok miatt elmaradt feladatok elkészítése, pótlása a tanuló otthoni kötelessége. Ennek ellenőrzése a szaktanár feladata.

Korlátok:

Mennyiségénél és minőségénél figyelembe kell venni a rendelkezésre álló időkeretet és a tanulók képességeit, továbbá:

- a gyerekek sokkal fáradtabbak
- figyelmüket nehezebb lekötni, megtartani
- feladattartásuk gyengül
- munkafegyelmük csökken
- magatartási problémák fokozódnak
- ingerküszöbük csökken
- mozgásigényük nagyobb

A hét utolsó tanítási napján feladott házi feladatok esetében fokozottan figyelembe vesszük, hogy a tanulók végezzék el azokat a tanulószoba/napközi keretében.

Napközi - és tanulószobai foglalkozásokra vonatkozó szabályok

- A tanulószobán és napközis foglalkozásokon a nevelők koordinálják a pedagógusok által feladott házi feladatok elkészítési rendjét. Az órarend figyelembevételével átcsoportosíthatja az elkészítés, megtanulás rendjét.
- Az írásbeli házi feladatok meglétét a pedagógusok ellenőrzik.

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai:

- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.
- A napi felkészülés otthoni (napközis, tanulószoba) ideje nem lehet több 1-1,5 óránál.

11. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban évfolyamonként csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, a tanulók tudásszintje alapján történő besorolással. Egy-egy évfolyamon magas osztálylétszámok esetén további csoportbontásokat is alkalmazunk lehetőségeink függvényében. (pl.: informatika-technika, informatika-matematika, további angol-angol stb.) Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

2018. szeptembertől 5-6. évfolyamon fenntartói engedéllyel a magyar és matematika tantárgyat is csoportbontásban tanítjuk heterogén összetételű csoportokban. A hatodik évfolyam végéig az alapozó szakasz lezártáig. A magas osztálylétszámok miatt így a gyermekek differenciálása könnyebbé válik, várhatóan az Országos Kompetenciamérés felmérések eredményei is javulni fognak.

A minimum csoportlétszám nyelvi bontás esetében minimum 8 fő, egyéb csoportoknál minimum 14 fő.

A csoportbontás feltétele a tárgyi és humánerőforrás megléte és fenntartói engedélyezése.

Iskolánkban a lehetőségekhez igazodva csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet 4. évfolyamtól nyolcadik évfolyamig, a matematikát és a magyar nyelv és irodalmat az alapozó szakasz végéig. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és a tanulók tudásának megalapozására, biztosítsuk minden tanuló számára a megfelelő munkaeszköz használatát is.

A minimum csoportlétszám nyelvi bontásnál min. 8, egyéb csoportoknál min. 14 fő. A csoportbontás feltétele tárgyi és humán erőforrás megléte és fenntartó engedélyezése.

A Komplex Alapprogram alprogramjait első évfolyamtól a negyedik évfolyamig valósítjuk meg a csoportok összetétele és száma megegyezik az adott osztály napközis csoport létszámával.

12. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei, fogyasztóvédelem, bűnmegelőzés

12.1. Az iskola egészségnevelési elvei, céljai

Az egészség alatt: a test, a lélek, az értelem, a társadalmi környezet és a szellem egészségét értjük komplex megközelítéssel.

"Az egészséget az ember teremti meg és éli mindennapi életének körülményei között ott, ahol tanul, dolgozik, játszik és szeret." (Ottawai Charta)

AZ ISKOLA nem az életre készít fel, hanem MAGA AZ ÉLET, s akkor jó, ha egészséges munkahelyként is működik.

Fontos, hogy csak úgy lehet hiteles, ha az itt dolgozó felnőttek is nagy figyelmet fordítanak egészségükre, példát mutatnak iskolai közösségüknek.

Ha egészséges és biztonságos iskolát akarunk, akkor olyan iskolát kell létrehoznunk, ahol a gyerekek és a felnőttek egyaránt jól érzik magukat.

Az általános iskola diákjai - életkorukhoz mért szinten - legyenek tisztában a legalapvetőbb higiénés és mentálhigiénés gyakorlati tudnivalókkal.

El kell érniük, hogy tanulóink:

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják egészséges testi fejlődésüket.
- legyenek tisztában azzal, hogy a testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben.
- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes.
- Válgják belső igénnyé a rendszeres mozgás, a friss levegőn való tartózkodás.
- Sportfoglalkozások a szabadban, játék a szabadban, tanórák a szabadban.
- Az óráközi szüneteket töltsék az udvaron.
- Jöjjenek többször kerékpárral iskolába!

Kiemelt feladatként kezeljük – a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások keretében – a szervezett testmozgást. Ennek érdekében biztosítjuk:

- a tanulók mindennapi testedzését,
- a játékos egészségfejlesztő testmozgást a szabadban,
- az iskolai sportkör, sportszakkör működését, - a könnyített testnevelést a rászorulóknak.

Az iskolánkban igény szerint szervezett sportszakkörök, valamint a házi bajnokságok (osztályok közötti foci) és a városi, megyei versenyeken való részvétel, illetve alkalomadtán ezek lebonyolítása is a rendszeres testedzést szolgálja. Ezzel kitartásukat, állóképességüket is fejleszteni tudjuk.

Pedagógiai programunk meghatározza a tantestület által elfogadott értékek, célok, feladatok rendszerét. Ezekből kiemelten fontos az egészségneveléssel kapcsolatban:

- az optimális testi fejlesztés
- mozgásfejlesztés
- egészséges életmódra nevelés

- testi és lelki egészség óvása
- állóképesség, erőnlét, kitartás, akarat fejlesztése
- szociális képességek fejlesztése

Hosszú távú célok

- Olyan szellemiség kialakítása, amely tudatos egészségmegőrző és fejlesztő magatartásra ösztönöz.
- Boldog, boldogságra képes emberek nevelése.

Középtávú célok

- Iskolánk olyan gondoskodó közösséggé fejlesztése, amely biztosítja a tanulók és az iskola alkalmazottai számára a testi - lelki jólétet.
- Korszerű ismeretek közvetítésével, a gyerekek személyes részvételén keresztül attitűd - és szemléletformálás, a család és a közösség értékeinek megőrzése, az egészséges életmód kialakítása.
- Olyan emberek nevelése, akik ismerik önmagukat, az őket körülvevő környezetet, elérhető célokat tűznek maguk elé.
- Tudják, hogy hogyan kell testi, lelki erejüket fokozni és karbantartani.

Rövid távú célok

- Tevélegesen is vegyenek részt az egészséges környezet kialakításában, óvásában.
- Vigyázzanak iskolánkra, a berendezésre és a tisztaságra. (tantermek díszítése, udvaron - folyosón szemétyűjtés, ügyeleti munka, tantermek szellőztetése, HÁZIREND)
- Törekedjenek tanulóink az egészséges táplálkozási szokások szerinti étkezésre.
- A nyugodt, egészséges étkezés biztosítása az ebédlőben.
- Szülőkkel megbeszélni, hogy minél többen hozzanak otthon elkészített tízórait.
- Tudják alkalmazni a tanult ismereteket, váljon szükségletté a rendszeres testápolás, fogápolás.

- A legkisebb korosztállyal gyakoroltatni ebéd után a fogápolást, bízva abban, hogy rögzült magatartásformává válik.
- Biztosítani a kézmosási, testnevelés órák után a tisztálkodási lehetőséget.
- Megismertetni a helyes testápolás szabályait.

Az iskolában olyan légkör kialakítása, ahol jól érzik magukat a gyerekek.

Törekedni kell arra, hogy a pozitív személyiségjegyek, mint a szeretet, bizalom, bátorság, derűlátás, segítőkészség vezéreljék tetteiket.

12.2. Az iskola környezeti nevelési elvei

A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelnünk:

- a fenntartható fejlődés,
- a kölcsönös függőség, ok – okozati összefüggések,
- a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései,
- alapvető emberi szükségletek,
- emberi jogok,
- demokrácia,
- elővigyázatosság,
- biológiai és társadalmi sokféleség.

Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink. Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt,
- a személyes felelősségen alapuló, környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt,
- a környezet értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát,
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését,
- az egészséges életmód igényét és elsajátíttatani az ehhez vezető technikákat, módszereket.

A célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása, fejlesztése a diákokban:

- problémaérzékenység,

- kreativitás,
- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód,
- kommunikáció, médiahasználat,
- állampolgári részvétel és cselekvés,
- értékelés és mérlegelés készsége.

Az iskolai környezeti nevelési szemlélete

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Ez az élet minden színterén tapasztalható: szociális, gazdasági, ökológiai, politikai területen is. A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását az oktatásban kell elkezdünk. A diákok számára olyan oktatást kell az iskolánknak biztosítani, amelyben a szakmai képzésen kívül hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód.

Interaktív módszerek segítségével kreatív, együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító készségeket kell kialakítanunk. Mindezek megkívánják az új értékek elfogadtatását, kialakítását, megszilárdítását és azok hagyománnyá válását.

A fenti célok csak úgy valósíthatók meg, ha hatékony tanulási, tanítási stratégiákat tudunk kialakítani.

Iskolánkban fontos feladatunknak érezzük, hogy a diákok szemléletén alakítsunk, környezet – és természetszeretetüket formáljuk, megszilárdítsuk. Munkánk az iskolai élet sok területére kiterjed. Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek. Érthető tehát, hogy a természettudományos tantárgyak összhangjának megteremtése kiemelt feladatunk volt és maradt.

Tanórán és kirándulásokon megismertetjük gyermekeinkkel a természetet. Megtanítjuk őket arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék. Így válhatnak a gyerekek majd tudatos környezetvédővé, a környezetet féltő, óvó felnőttekké.

ÖKO iskola Környezeti nevelési program

Alapelveink:

A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelnünk. Ezek fogalmát, tartalmát, megnyilvánulási módjait a kompetencia alapú oktatás eszközrendszerével megtámogatva a mindennapjaink részévé és cselekvéseinket meghatározó tényezőkké kell tennünk. A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy:

- felismerjék a környezet értékeit, esztétikumát; az ember és környezete harmonikus kapcsolatának lehetőségeit,
- cselekedjenek a környezet védelmében, és tartózkodjanak a környezet káros terhelésétől,
- részesítsék előnyben életmódjukban a környezetbarát formákat, fogyasztási szokásaikban a természetes és újrahasznosítható anyagokat,
- a tanulók legyenek környezetük természeti védelmezői

Nevelési céljaink:

Tanulóink környezettudatos állampolgárokká váljanak, akik érzékenyek a környezet állapota iránt, képesek megakadályozni a környezeti válság elmélyülését, elősegítik az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntarthatóságát.

Konkrét céljaink:

- Megmutatni a természet és az emberi környezet értékeit, esztétikumát, az ember és környezetének harmonikus kapcsolatát.
- Tanulóinkat képessé tenni az értékek felismerésére, megbecsülésére.
- Kialakítani a hazai tájhoz, a közvetlen környezethez, a természeti és társadalmi értékekhez való kötődést.
- Környezettudatos szemlélet és magatartás kialakítása, folyamatos fejlesztése.
- A környezetvédelem alapvető céljainak, a környezetkárosító folyamatoknak a megismertetése.
- Ismerjék, tiszteljék, őrizzék és védjék a természeti és épített környezet értékeit.
- A személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás, a károk megelőzésére való törekvés tudatosítása.
- A tanulókat felkészíteni a környezeti problémák és konfliktusok kezelésére, megoldására. Az ehhez szükséges kommunikációs és együttműködési képességek kialakítása.
- Képessé tenni, készíteni őket, a környezetet jobbra tevő cselekvésre, a szándékos környezetrontás elítélésére.

- Képesek legyenek tiszta, egészséges környezet kialakítására, környezetbarát módszerek alkalmazására.
- Törekedjenek energiatakarékosságra, takarékos anyagfelhasználásra.

A környezeti nevelés szinterei

1. Hagyományos tanórai oktatásszervezés

- Szaktárgyi órákon diákjaink elsajátítják azokat az alapismereteket, amelyek megalapozzák a környezettudatos magatartást. Alkalmazzák a megismerő tevékenységi formákat, módszereket, képességeik folyamatosan fejlődnek: az egyszerű megfigyeléstől eljutnak az elemző tevékenységig, az önálló véleményalkotásig.
- Kiemelt lehetőségek kihasználása az alsó tagozat környezetismeret, a felső tagozat természettudomány, illetve biológia, földrajz, kémia tantárgyakban.
- Az osztályfőnöki órák közösségi tevékenységei, munkaformái, módszerei hatékonyan segítik a környezeti nevelést. A tanulók számos attitűdjének alakításán túl a szülők hozzáállását is befolyásolhatják.

2. Nem hagyományos tanórai keret

- Részt veszünk a „Határtalanul!” pályázatokon.
- Tanulmányi séta lehetőségével élhetnek tanulóink az intézmény közelében található tó meglátogatásával, ahol megfigyeléseket végezhetnek.
- Terepgyakorlat során megfigyeléseket végzünk.

3. Tanórán kívüli programok

- Tanulmányi versenyekre készítjük tehetséges tanulóinkat.
- Megemlékezünk a jeles napokról, ahol tanulóink cselekvően tudnak részt venni a programokban: Állatok világnapja, Víz világnapja, Föld napja, Fenntarthatósági témahét.
- Takarítási akciókat szervezünk, szelektíven gyűjtjük a szemetet, az iskola környékét rendben tartjuk.
- Vigyázunk a tantermek tisztaságára, megfelelő szellőztetésére.
- Környezetünket (iskolaépület, folyosók, tantermek) szépítjük, díszítjük, az évszakoknak, ünnepeknek megfelelően dekoráljuk.
- Tanulmányi kirándulásokat szervezünk azzal a céllal, hogy közelebbi és távolabbi tájakkal, nevezetességekkel ismerkedhessenek meg tanítványaink.
- Papírgyűjtési akciókat szervezünk.

Jövőkép, célok

Az iskola jövőképe

Diákjaink és dolgozóink figyelnek az intézmény energia és vízfelhasználására, csökken a keletkezett hulladék mennyisége, melynek jelentős részét szelektíven gyűjtjük. Diákjaink aktív kezdeményező szerepet játszanak az iskolában kialakult környezettudatos szemlélet elterjesztésében a településen. Egyre kevesebb tanuló érkezik autóval iskolába. Tanulóink többsége részt vesz az iskolakert, és az iskola területén található növények gondozásában. Pedagógiánk két alappillére, a hagyomány és az innováció városi szinten is ismertté válnak.

Céljaink megvalósítása érdekében módszereink, tanulászervezési formáink a következők:

- kooperatív tanulási technikák
- szakköri foglalkozás
- projektek
- témanapok
- témahetek
- versenyek
- tanulmányi kirándulás
- túra, tanulmányi séta (Strázsa- hegy, Kis tó)

Projektjeink:

A projekt nemcsak maradandó, szép élményekkel gazdagítja a diákokat, hanem a környezet megóvását az aktív állampolgárságra neveléssel és a környezeti neveléssel ötvözi, valamint közelebb hozza a diákokat saját településük kultúrájához, gyökereikhez. Fontos, hogy a diákok dinamikus képességei (kezdeményezőkézség, önállóság és felelősségvállalás) is fejlődnek a projekt hatására. A csapatmunka során javul a kompromisszumkézség is. A feladatok megoldása során a résztvevők kommunikációs készségei is csiszolódnak.

A létrehozott produktum segíti a diákokat képességeik felismerésében. Tudatosul bennük, hogy ők is sokat tehetnek környezetükért.

A projektek stratégiaileg kiemelt céljai:

- Természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos ismeretek átadása

- Globális és helyi környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása, ezek felismeréséhez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése
- A természet szeretetére nevelés, a gyerekek természettel való közvetlen élményekhez juttatása
- A tanulók lakóhelyük közelében található természeti értékek megismertetése
- A globális és a helyi környezeti problémákkal kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés –hulladékkezelési program, válogatott hulladékkezelésre szoktatás
- A mindennapi életben való környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés
- A fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése
- A természetes anyagok és hagyományos kézműves technikák megismertetése, gyakoroltatása
- Ökológiai gondolkodásmód kialakítása, fokozása a diákokban, szülőkben és a tanároknak
- A témában kiírt pályázatok figyelemmel kísérése

A célok eléréséhez szükséges készségek, kompetenciák kialakításához, fejlesztéséhez szükséges:

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás;
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód;
- problémaérzékenység,
- kreativitás;
- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód;
- vitakészség, kritikus véleményalkotás;
- konfliktuskezelés és megoldás;
- értékelés és mérlegelés készsége.

Programjaink:

1. Jeles napok program

- jeles napokhoz, környezetvédelmi világnapokhoz kapcsolódó programok: Állatok Világnapja, Víz világnapja, Föld napja
- Fenntarthatósági Témahéthez való csatlakozás

2. Hulladékgyűjtési program

- papírgyűjtés évente kétszer – őszi, tavaszi
- használt elem és akkumulátor; használt mobiltelefon gyűjtés folyamatosan a kihelyezett gyűjtőedénybe

3. „Tegyük szebbé környezetünket!” program

- az iskola kertjének, parkjának folyamatos gondozása
- új növények telepítése – fűszerkert, dísnövények
- a komposztálható zöld hulladék, avar, stb. összegyűjtése és komposztálása
- madáretetők, madárodúk kihelyezése, téli madáretetés – madárbarát program elindítása
- iskola „zöldítése”, melyben célunk, hogy a folyosókon és az intézmény közös használatú belső helyiségeiben minél több dísnövény legyen.
- „Zöld percek” öko falújság működtetése

4. „Energia” program

- „Zöld őrség”: diákokból álló csoport rendszeres ellenőrző sétája, „őrjárata” az iskola egész területén – vízcsapok, világítás, szellőztetés-ablakbezárás stb., diákok figyelmeztetése, figyelemfelkeltő plakátok, írások közzététele az öko hirdetőtáblán–időközönkénti helyzetértékelés.
- energia-, víz- és papírfogyasztás minimalizálása, csapok elzárása, a termekben, folyosókon a szükségleteknek megfelelő időben égjen csak a lámpa.
- a fénymásolópapír fogyasztás csökkentése, a kétoldalas papírhasználat ösztönzése (pl. selejt papírok használata röpdolgozat írásra).

5. „Egészség” program

- az egészséges étkezés népszerűsítése
- az étkezéssel kapcsolatos hulladék (flakonok és papírszalvéták) csökkentése és szelektív gyűjtése
- kerékpáros és gyalogos közlekedést népszerűsítő programok
- természetjárás: szűkebb környezetünk természetvédelmi értékeinek meglátogatása
- sportnapok, diákolimpiák

12.3. Fogyasztóvédelem

Jogi háttér

Az Egyesült Nemzetek Szervezete az 1985-ös Fogyasztóvédelmi irányelveiben leszögezte, hogy minden állampolgár fogyasztóként a következő alapvető jogokkal rendelkezik:

- Az alapvető szükségletek kiegészítéséhez való jog,
- A veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozás joga,
- A különböző termékek és szolgáltatások közötti választás joga,
- A megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretének joga,
- A jogos panaszok tisztességes rendezéséhez való jog,
- Az egészséges és elviselhető környezetben való élethez való jog,
- A kormány irányelveinek meghatározásába és végrehajtásába való beleszólás joga,
- Tájékozott és tudatos fogyasztóvá váláshoz szükséges ismeretek és tudás elsajátításához való jog.

A Kormány 243/2003. (12.17.) számú rendeletével kiadott NAT értelmében az intézmények helyi tanterveinek biztosítania kell, hogy az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a tanulók elsajátíthassák a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására. Kiemelt feladat: a felkészülés a felnőtt életre, amelyben a fogyasztói kultúra kialakítása is jelentős szerepet kap. A fogyasztóvédelmi oktatás célja:

- A fogyasztói kultúra fejlesztése.
- Tudatos kritikus fogyasztói magatartás.
- A fenntartható fogyasztás fogalmának kialakítása, elterjesztése, fenntarthatóságának a mindennapi életünkben fogyasztóként való képviselete.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei:

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakítása, erősítése, amelyek gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoznak (lásd. Személyiségfejlesztés: szociális motívumok).

Állampolgári kompetenciák kialakításának elősegítése – jogokat érvényesíteni tudó fiatalok képzése.

A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése – versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek (pl. vállalkozási, gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése, az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztése).

A tanulók fogyasztói magatartása sokféle hatás mentén, szociális tanulás útján alakul, fejlődik. A tudatos fogyasztóvá válás s ennek megfelelő magatartás kialakítása hosszú, sokoldalú folyamat. A tanuló különböző tanórákon megismeri a fogyasztási javakat, szolgáltatásokat, megtanulja hogyan viselkedjen a piaci viszonyok között (földrajz, természetismeret, környezetismeret, biológia, történelem, életvezetési ismeretek és készségek, osztályfőnöki, rajz és vizuális kultúra, médiaismeret).

A fogyasztás elemi meghatározója a család, emiatt az otthonról hozott hatások a legélesebbek, ezért is fontos a szülők, a családok bevonása a nevelési folyamatba (nyílt nap, fogadó órák, szülői értekezletek). Fontos a sokoldalú információáramlás. Programunkban a pszichológiai mozgatókra és a helyes értékrend kialakítására kell a hangsúlyt fektetni.

Az értékek formálásában lényeges pl.:

- A kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése,
- A tanulói és társadalmi jogok tiszteletben tartása,
- A természeti értékek védelme,

Fontos továbbá a fogyasztás során:

- A tanulói tájékozódás képessége,
- A döntési helyzet felismerése,
- A döntésre való felkészülés.

Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét. Hangsúlyozni kell a minőség és biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoságot. Tudatos, kritikus fogyasztói magatartást kell kialakítani oly módon, hogy a tanuló a fogyasztói szükségletek folyamatos mérlegelését, a távolságtartás képességét, a felmerülő fogyasztói problémákat megértse.

Ökológiai fogyasztóvédelem:

A környezeti problémáink túlnyomó többségének gyökere a mai fogyasztói társadalmunkban keresendő (a természet elszennyezése). Emiatt is törekedni kell arra, hogy tanulóink tudatosan alakítsák ki vásárlási szokásaikat úgy, hogy környezetük megtartására törekedjenek (lásd környezetvédelem).

Környezet tudatos fogyasztás: nem kizsákmányoló fogyasztás

Fenntartható fogyasztás kerüli a mérgező anyagok használatát, a hulladék és szennyező anyagok kibocsátását, egészségvédelem (lásd Egészségnevelési program).

Preventív fogyasztóvédelem:

Amikor a tanuló a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait.

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban:

- Tanórai foglalkozásokba jól beépíthetők, (technika-áruismeret; matematika-banki, üzemanyag fogyasztási számítások; fizika-mérés (villany, gáz, víz mérőórák); földrajz-eltérő fogyasztási struktúrák és szokások; magyar-reklámnyelv, a reklám kommunikációs csapdái; biológia-génmódosított élelmiszerek (GMO), táplálkozás kiegészítők és divatjaik; kémia-élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok (E számok), vegyszermaradványok, háztartási vegyszerek; informatika-elektronikus kereskedelem, internetes fogyasztói veszélyforrások, telefónia; történelem - EU fogyasztói jogok, a reklám története; médiaismeret-a reklám képi nyelve és hatásai).
- Tanórán kívüli tevékenységek, (pl.: vetélkedők, versenyek, rendezvények).
- Iskolán kívüli helyszínek (piaci séták, üzletek, bankok látogatása).
- Az iskola fogyasztóvédelmi működése (az iskola, mint fogyasztó, és mint piac).

Módszertani elemek:

Az intézmény célja, hogy tanulóiban a különböző készségek fejlesztésével: kritikus gondolkodást, az egyéni és csoportos döntéshozást és a problémamegoldást fejlessze. A készségfejlesztésnek tartalmaznia kell az egyén és a társadalom viszonyáról szóló információfeldolgozás, azok feldolgozása alapján való döntés és végrehajtás módszereit. A szülőkön keresztül a családok fenntartható fogyasztására való törekvés is kialakulhat. A szülők lehetnek a pedagógusok legfontosabb segítői. Cél továbbá, hogy a családban a gyereket minél tudatosabban éljék meg családjuk helyes, célszerű fogyasztói szokásait – vásárlási szokások.

Fontos, hogy a diákok e módszereket minél többször alkalmazzák, napjainkban tipikus helyi és globális problémákon keresztül:

- Interjúk, az emberek vásárlási szokásairól,
- Riportkészítés az eladókkal,
- Médiafigyelés, médiaelemzés, reklámkritika,
- Egyéni és csoportos döntéshozatal,
- Helyi, országos– és EU-s szabályozások tanulmányozása,
- Adatgyűjtés, adatfeldolgozás, információrögzítés csoportmunkában,
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel,
- Esettanulmány,
- Viták, szituációs játékok (pl. fogyasztói kosár készítése),
- Érveléses technikai gyakorlatok.

12.4. Bűnmegelőzés: prevenció

Iskolán belül a pontos, kidolgozott tanulói felügyelet, átadás-átvétel, szekrények zárásának rendje, étkeztetési rend, napközis- tanulószobai rend, **házirend betartása, betartatása** elsődleges feladat, megakadályozva az esetleges problémákat. / csengetési rend, hetesek feladatai, intézményben illetéktelen nem tartózkodhat stb./

- Ügyeletes nevelői munka, tanulói ügyeletek pontos betartása,
- Az osztályfőnökök mindennap figyelemmel kísérik tanulóikat, a konfliktusokat rendezik. Kapcsolatot tartanak a szaktanárokkal, technikai dolgozókkal,
- A tanuló nem maradhat felügyelet nélkül,
- Osztályfőnökök, szaktanárok, fejlesztő és gyógypedagógusok, igazgatóság napi kapcsolata.

Iskolán kívüli: A szülői kapcsolattartás az elsődleges.

- Cél: a tanuló ne kapcsolódjon be olyan társaságokba, ahol dominál a rossz: lopás, drog, ital, cigaretta, hazugság stb.

- Ha bármely bűncselekményről értesül a pedagógus vagy a vezetés, azonnal jelenti azt a megfelelő hatóság felé. Természetesen a legelső intézkedés a szülő felé történik. A tanulók oktatása a bűnmegelőzéssel kapcsolatban elsősorban osztályfőnöki órákon történik, de minden pedagógus feladata.

- Az alsó- és felső tagozaton felvesszük a kapcsolatot a rendőrség bűnügyi osztályának ifjúságvédelmi bűnmegelőzési előadójával.
- Az iskolai nevelő oktató munkában fokozzuk az alapvető etikai és állampolgári ismeretek elsajátítását és a bűnmegelőzéssel kapcsolatos tájékoztató tevékenységet, s ehhez segítséget kell adni a pedagógusoknak.
- Ösztönözzük a felzárkóztatást, a szociális, az egészségügyi és az oktatási rendszer közötti információcsere megvalósítását. A tanulóknak ismerni kell a bűnelhárítási, bűnmegelőzési ismereteket.
- Preferáljuk a konfliktusok erőszakmentes megoldását bemutató, a jogkövető magatartásra ösztönző, a sértetté válás kockázatát magukban rejtő szituációkra a figyelmet felhívó közszolgálati Tv műsorokat.
- Fel kell lépni a médiában eluralkodott brutalitás mérsékléséért! Prevenációs előadások gyerekeknek, szülőknek, pedagógusoknak.

13. A tanulók jutalmazása, fegyelmező intézkedések, a magatartás és szorgalom értékelése

Alapelvek:

- Segítse az iskola nevelési és oktatási céljainak elérését.
- Segítse a tanuló önismeretének fejlődését, adjon lehetőséget az önnevelésre.
- Mindig legyen személyre szabott.

A magatartás és szorgalom értékelés módja:

Az osztályfőnök összegezi az osztály és kollegák javaslatait. Lényeges különbségek esetén az osztályban tanítókkal a problémákat megvitatja. Végleges döntést az osztályfőnök hoz.

Az év végi minősítés az egész tanévre szól.

13.1. A magatartás értékelései

Példás

- Az a tanuló, aki a közösség alakítását, fejlődését munkájával, jó kezdeményezéseivel, véleményével, példás viselkedésével elősegíti, társait ösztönzi;

- Az iskolai feladatokból önként részt vállal, azokat teljesíti;
- A házirendet betartja, s ezzel társainak jó példát mutat;
- Felnőttekkel, társaival szemben udvarias, segítőkész, tisztelettudó, megértő, együttműködő és jóindulatú;
- Fegyelmező intézkedés nem volt vele szemben;
- Munkavégzése megbízható, pontos, lelkiismeretes;
- Megnyilvánulásaiban őszinte.

Jó

- Az a tanuló, akinek neveltségi szintjében, emberi kapcsolataiban apróbb hiányosságok tapasztalhatók, de törekszik a kijavításukra;
- Részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi;
- A házirendet igyekszik betartani;
- Fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő, ezek kismértékűek;
- Fegyelmi fokozata: legfeljebb szóbeli osztályfőnöki figyelmeztetés.

Változó

- Az a tanuló, aki a közösségi munkában csak vonakodva vesz részt, alakítására nincs befolyása;
- Viselkedésével szemben kifogás merül fel;
- Többször vét a házirend és a közösségi magatartás szabályai ellen;
- Társaival szemben időnként durva, goromba, nem segítőkész;
- Önértékelése irreális, felelősségérzete, rendszeretete ingadozó;
- Fegyelmezési fokozata: írásbeli osztályfőnöki megrovás;
- Legsúlyosabb fegyelmező intézkedés vele szemben: igazgatói figyelmeztetés.

Rossz

- Az a tanuló, aki fegyelmezetlen magatartásával a közösség fejlődését hátráltatja, rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be, szándékosan árt a közösségnek;
- A nevelési ráhatásokat tudatosan elutasítja;
- A felnőttekkel szemben gyakran nevetlenül viselkedik, tiszteletlen, társaival durván beszél, verekedik;
- Legmagasabb fegyelmező intézkedés vele szemben: igazgatói intés.

13.2. A szorgalomjegyek megállapítása

Példás

- Annak a tanulónak a szorgalma, aki a tanulmányi munkában kitartó, a tőle telhető legjobb eredményre törekszik;
- Munkája pontos, megbízható, precíz, törekszik a hibátlan munkavégzésre;
- Többletfeladatokat vállal, feladatait maximális önállósággal és megbízhatóan végzi el;
- Kötelességtudata magas fokú, munkatempója állandó, lankadatlan, mindig készül, figyel, érdeklődő;
- Érdeklődése sokirányú, egyes tantárgyakban a tananyagon felül is produkál, ismeretanyaga a tananyagon kívülre is kiterjed.

Jó

- A tanuló szorgalma, ha figyel az órákon, a házi feladatot elvégzi, az órákra képességeihez mérten lelkiismeretesen készül, az órán megfelelően dolgozik, de többre nem törekszik;
- Ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozik, és ellenőrzi munkáját, önmagát;
- Általában felkészül, de különösebb érdeklődést nem mutat, az órai aktivitása, a munkához való viszonya a tőle elvárható szintű;
- Érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül.

Változó

- Annak a tanulónak a szorgalma, akinek munkája ingadozó, hanyag és jó munkák váltogatják egymást;
- Önállótlan, csak utasításra kezd a munkához, nem ellenőrzi önmagát;
- Munkája változékony, gyakran teljesít képességszintje alatt;
- Szétszórtság jellemzi, ritkán figyel valamire.

Hanyag

- A tanuló szorgalma, ha fegyelmezetlenül dolgozik, megbízhatatlan, a munkáját nem végzi el;

- Képességeihez, a körülményeihez képest csak vonakodva és keveset tesz tanulmányi előrehaladása érdekében, munkavégzése megbízhatatlan, pontatlan;
- Gyakran mulasztja el kötelességeit, munkafegyelme rossz;
- Érdektelenség, teljes közömbösség jellemzi.

13.3. Iskolánkban használatos dicséretek, jutalmazások:

Dicséret: szóbeli és írásbeli.

Szaktanári, napközis nevelői, DÖK vezetői, osztályfőnöki, igazgatói, nevelőtestületi.

Az értékelés nyilvános fórumai:

- Házi versenyek, vetélkedő
- Tantárgyi felmérések külső, illetve belső szervezésben
- Értékelés az egész diákközösség előtt (évközben is, a reggeli sorakozásnál, -versenyeredmények)
- Értékelés a nevelőtestület előtt (osztályfőnökök)

Tanév záró ünnepélyen, ballagáson: Azon tanulót, aki eredményes tevékenységet folytat, tanulmányi, szorgalmi munkája során, tanév végén kitűnő vagy jeles (alsó tagozaton: két négyes, felső tagozaton három négyes osztályzat), közösségi munkában eredményes kulturális tevékenységet végez, kimagasló sportteljesítményt ér el, versenyeken, vetélkedőkön vesz részt, év végén oklevéllel, könyvvel jutalmazható. Az a 8. osztályos tanuló, aki 8 éven át kitűnő tanulmányi eredményt ért el, emlék plakettet kap, amelyet a tanévzáró ünnepélyen az iskolai közösség előtt vehet át.

A tanulók jutalmazásának elvei és formái

A jutalmazás módja	Oka	Ideje	Adományozza
Szaktanári dicséret	Kiemelkedő tantárgyi teljesítményért (az adott szaktanár a saját döntése alapján adható)	A tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes lesz rá	A szaktanár

Osztályfőnöki dicséret (szóbeli, írásbeli)	Kiemelkedő közösségi munkáért.	A tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes lesz rá.	Az osztályfőnök (a szaktanárok, a napközis nevelők, a diákönkormányzat javaslata alapján)
Igazgatói dicséret	Kimagasló tanulmányi, közösségi, kulturális és sporteredményért.	A tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes lesz rá.	Az osztályfőnök és a szaktanár javaslatára az igazgató.
Napközis tanári dicséret	Kiemelkedő segítőkészségért, közösségi munkáért.	A tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes lesz rá	Napközis nevelő.
Jutalomkönyv	Kimagasló tanulmányi, kulturális és sporteredményért.	A tanév végén.	A szaktanárok, vagy az osztályfőnök, a napközis nevelő.
Oklevél	Kitűnő, jeles tanulmányi eredményért.	A tanév végén.	Az osztályfőnök.
Nevelőtestületi dicséret	Az a tanuló kaphat, aki tanulmányi munkájának előmenetelében kiemelkedő és/vagy közösségi és egyéb tevékenységben is példamutató.	A tanév végén, ballagáskor.	Az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület.

13.4. A fegyelmező intézkedések formái és alkalmazásának elvei

Azt a tanulót, aki a házirend előírásait sorozatosan megszegi, igazolatlanul mulaszt, bármely módon árt a közösségnek, fegyelmező intézkedésben részesül. Ez történhet szóban és írásban. A fokozatosság elvét érvényesítjük, melytől kirívó esetben el lehet térni.

Büntetés formái:

- **Szaktanári-, napközis, osztályfőnöki** figyelmeztetés, intés, rovás.
- **Igazgatói** figyelmeztetés, intés, rovás.
- **Nevelőtestületi** figyelmeztetés, intés, rovás.

Súlyos vétség esetén a fokozatok kihagyhatók.

Fegyelmi eljárás:

A fegyelmi eljárás lefolytatásának szabályait a mindenkor érvényes vonatkozó rendeletek, jogszabályok központi előírások tartalmazzák, az előírtak szerint járunk el minden esetben.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Fokozata	Oka	Ídeje	Adományozza
Szaktanári figyelmeztetés, intés, rovás	A tantárgyi követelmények nem teljesítése, a felszerelés, a házi feladat többszöri hiánya, az órákon előforduló fegyelmezetlenség miatt.	A tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes lesz rá.	A szaktanár.
Osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, rovás	A tanuló tanulmányi és magatartásbeli kötelezettség szegése, a házirend enyhébb megsértése, igazolatlan mulasztás miatt.	A tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes lesz rá.	Az osztályfőnök. Az osztályfőnöki büntetés fokozatait az osztályfőnök dönti el, hogy mikor melyiket adja.
Napközis figyelmeztetés, intés, rovás	A napközis munkarendjét megszegi, mulasztásait nem igazolja, ellenszegül a tanulások és a foglalkozások rendjének.	A tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes lesz rá.	A napközis nevelő.

Igazgatói figyelmeztetés, intés, rovás	A házirend súlyos, gyakori megsértése, megszegése, igazolatlan mulasztás, szándékos károkozás, fegyelmezetlenség, felnőttekkel, és diáktársaival történő agresszív viselkedés miatt, ha rendőrségi intézkedést maga után vonó sértést követ el.	A tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes lesz rá.	Igazgató.
Nevelőtestületi figyelmeztetés, intés, rovás	Szándékos károkozás, az intézményi közösségbe abszolút nem illeszkedik, agresszív környezetével szemben.	A tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes lesz rá.	Nevelőtestület.

14. Az egész napos iskola

Jelenleg humánerőforrás hiánya miatt csak részben tudjuk megvalósítani a Komplex Alaprogram elemeit. Jelenleg a humánerőforrás hiánya miatt az egésznapos iskola oktatása nem működik.

Egész napos iskoláról akkor beszélhetünk a jelenlegi jogszabályok szerint, ha a tanórák a délelőtti és a délutáni időszokban egyenletesen oszlanak el, vagyis a tanórák és a tanórán kívüli tevékenységek blokkokban, ritmikus rendszerben követik egymást.

Az egész napos iskolai nevelés és oktatás során is biztosítjuk az ingyenes tankönyvellátást és étkezést mindazoknak a tanulóknak, akik jogosultak rá.

Az egész napos iskolában a tanórák és a tanórán kívüli tevékenységek egymásra reflektálnak, kiegészítik egymást. Ez a forma segíti az oktatási intézményeket az állandó fejlődésben. A délutáni időszak foglalkozásai nagymértékben hozzájárulhatnak a felzárkóztatás sikeréhez és az esélyegyenlőség megteremtéséhez.

Az egész napos iskola nem csak a tanóráról szól, hanem:

– a közösség építéséről,

- a szociális tér kiszélesítéséről,
- az egyén lehetőségeinek megteremtéséről.

Olyan hely, ahol a gyerekeket, és a szülőiket célzó szolgáltatás is helyet kap.

Az egész napos iskolák számára rendszerszintű program készült az alsó és felső tagozaton a kerettantervek által le nem fedett, tanórán kívüli időkeretre, ehhez kapcsolódnak a tematikus programok: a természettudományos nevelés, a komplex művészeti nevelés és a gyakorlati életre nevelés programjai. Ezen modellek, modellvariációk kialakítása a nevelési-oktatási intézmények erőfeszítéseit segítik az egész napos oktatással kapcsolatos jó gyakorlatok megvalósításában, azokon keresztül az esélyteremtésben.

Az egésznapos iskola fogalma összefonódik a Komplex Alapprogrammal, amit csak részlegesen valósítunk meg a humánerőforrás függvényében. Az alprogrami foglalkozásokat első évfolyamtól negyedik évfolyamig valósítjuk meg. Attól függően alkalmazzuk a különböző alprogrami típusokat, hogy a tantárgyfelosztásban milyen végzettségű illetve milyen alprogramot végzett pedagógus áll rendelkezésre.

Komplex Alapprogram bevezetésére került. A program alábbi szakaszai az alábbiak szerint valósultak meg:

- A pedagógus létszám és egyéb körülményeket figyelembe véve biztosít az intézmény alprogrami lehetőségeket,
- A Komplex Alapprogram- az 'egész napos iskolai' nevelés-oktatás keretében is biztosítjuk a fentiekben leírt, intézményünkben meghatározott elvek és feladatrendszerek keretein belül
  - a) a házi feladatok elkészítéséhez adott segítséget,
  - b) azon tanulók részére, akik bármely okból kifolyólag egyéni tanulási nehézséggel, a tananyag értelmezési problémájával küzdenek, a tananyag megértéshez és elsajátításához kapcsolódó többlet pedagógiai támogatást,
  - c) a felzárkóztatással és a tehetséggondozással kapcsolatos feladatokat.

Büszkélkedhetünk az Örökös Élménysuli címmel is.

Monori Jászai Mari Általános Iskola

VII. A sajátos nevelési igényű tanulókra vonatkozó pedagógiai tevékenységek

1. A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei

Az irányelv célja, hogy az sajátos nevelési igényű tanulók esetében a tartalmi szabályozás és gyermeki sajátosságok ugyanúgy összhangba kerüljenek, mint más gyermeknél.

Az oktatás piacosodik, gazdasági versenytényezővé válik. A piaci igények versenyképes tudást követelnek. Elvárás, hogy a gyermekekben társadalmilag hasznos képességek alakuljanak ki.

Az iskolának alkalmazkodnia kell ezekhez az igényekhez, folyamatos megújulásra készen, állandóan fejlesztve a szülők, tanulók, ill. fenntartó igényeit, elvárásait. Igények:

- konstruktív életvezetésre való igény
- folyamatos tanulás igénye
- önfejlesztés igénye
- tolerancia képességének igénye
- kommunikációs képességek igénye
- kezdeményező képességek igénye
- idegen nyelvi kommunikációs képességek igénye

Iskolánk tanulói összetétele szükségessé teszi a fokozott törődést, az együtt haladást.

A gyerekek nem egyformák, meg kell adni a lehetőséget hogy egyéni tulajdonságaiknak, képességeiknek megfelelően érhessék el az ismeretszerzési és neveltségi szintet.

A Monori Jászai Mari Általános Iskola a kezdetektől biztosítja a sajátos nevelési igényű tanulók rehabilitációs-rehabilitációs célú ellátását:

- az integráltan oktatható érzékszervi, enyhe értelmi, beszéd fogyatékos vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő tanulók ellátását
- az integráltan oktatható a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő tanulók ellátását

Az ellátás közös elvei

- A különleges bánásmódot igénylő gyermekek ellátása olyan speciális együttműködésen alapuló szervezett, tanítási-tanulási folyamatban valósul meg, mely az egyes tanulók igényeitől függő eljárások, időkeretek, módszerek, terápiák alkalmazását teszi szükségessé.
- a sajátos nevelés igényű általános iskolás tanulók nappali rendszerű integrált nevelése, oktatása 1-8 évfolyamon
- /beszéd fogyatékos, diszlexia, diszgráfia, diszcalculia, figyelemzavaros tanulók/ számukra a köznevelési törvény biztosítja a különleges bánásmódhoz, a speciális foglalkozáshoz való jogot, mely az intézményünk számára kötelezettséget jelent
- a tanulóknak egyéni szükségleteik szerint megfelelő feltételeket biztosítunk a tanulási esélyegyenlőségük megteremtéséhez, hátrányaik leküzdéséhez
- biztosítjuk az egyéni adottságok képességek szerinti tanulás lehetőségét
- kialakítjuk az egyéni adottságok figyelembevételével az önálló tanulás képességét
- reális önismeret kialakításával segítjük a megfelelő továbbtanulási irány, pálya- ill. szakma kiválasztását
- a kommunikációs kultúra elsajátításával kialakítjuk a világban való eligazodás képességét
- fontos az érzelmi, akarati életük formálása
- segíteni kell tanulóinkat egyéni képességeinek kibontakoztatására
- a kudarc a másság elviselésére, feldolgozására is meg kell tanítani tanulóinkat
- a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás, szükség szerint bevonásuk a terápiába, partnerként való bevonásuk
- kapcsolattartás volt tanítványainkkal, életútjuk példaként való állítása társaik számára
- folyamatos kapcsolattartás a nevelési tanácsadóval, szakszolgálattal

A különleges bánásmód, tevékenység célja, feladatai

- a hiányzó és sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása
- ép funkciók bevonása
- egyensúly megteremtése
- eszközök használata
- egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése

A különleges tevékenységet meghatározó tényezők

- a fogyatékoság típusa, súlyossága
- a tanuló képességei, a kognitív funkció meglévő ismeretei
- a társadalmi integráció kívánalmainak figyelembe vétele
- a rehabilitációs- rehabilitációs szemlélet érvényesülése
- a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása,
- alkalmazkodás a sajátos nevelési igény típusához, súlyosságához
- nyitott tanítási-tanulási folyamat
- a tanítási- tanulási programba való beépülés
- a tantárgyak programjaiba való beépülés
- egyéni fejlesztési tervek
- a tanítási órákba beépülő fejlesztő tevékenységek
- állandó, folyamatos konzultáció
- megfelelő kompetenciákkal rendelkező pedagógus alkalmazása (elfogadás, empátia, tolerancia stb.)
- megújulás képességével rendelkező pedagógus kiválasztása (változtatás képességével rendelkező, az alternatívákat kereső pedagógus)
- „minden gyerek más” —az egyénre szabott fejlesztési programok alkalmazása
- a tanuláshoz szükséges alap ill., részképességek feltérképezése, fejlesztése, a megfelelő eljárások alkalmazása
- a tanulásszervezés egyik fő elve a tanulókhöz leoptimalisabban alkalmazkodó differenciálás, a feladatok kijelölése, megoldása, ellenőrzése, értékelése
  - bonyolult személyiségelemek, jegyek, megismerése, a pozitívak megerősítése pl.: érdeklődés, akarat, figyelem, teljesítményszorongás, kudarctűrés, siker, küzdeni akarás
  - befogadó szemlélet
  - tanulásmódszertan beépítése az iskola tevékenységrendszerébe a tanuláshoz való viszony feltérképezése, megismerése, átformálása szükség szerint
  - a tanulók tanulási stratégiáinak megismerése, újak kidolgozása az eredményesebb tanulás érdekében
  - a negatív és másodlagos magatartási tünetek enyhítése

A speciális tanulásszervezési megoldások alkalmazása nélkül nem valósíthatók meg a különleges bánásmódot igénylő tanulók, tanulási és egyéb problémákkal küzdő tanulók nevelésének, oktatásának feladatai

Cél: a megszerzett tudás mellé tanulóink sajátítsák el azokat a kommunikációs képességeket, melynek segítségével tudásukat hasznosítani tudják a mindennapi életük során.

- A gyermekekben alakuljon ki /ill. segítsük kialakulását/ a reális önértékelés képessége, egészséges önbizalom, ill. teljesítményorientált beállítódás.
- A non-verbális készségek fejlesztése által fejlődjön a szociális kommunikáció, ill. az érzelmek kifejezésének képessége.
- Segítsük elő az önálló ismeretszerző képesség kialakítását.
- Segítsük elő az informatika eszközök megfelelő alkalmazását az alpműveltség kialakításához.
- Segítsük elő a közösségi együttélés magatartás normáinak elsajátítását.
- Segítsük elő az önuralom, tolerancia kialakulást másokkal és önmagukkal szemben.
- Alakítsuk ki olvasási iránti kedvet.
- Alakuljon ki tanulóinkban számukra vonzó jövőkép, pozitív érzelmek környezetük iránt.

Kiemelt feladataink:

- ki kell szűrni, kik, azok a tanulók, akik tanulási kudarcban szenvednek /évismétlés, alulteljesítés/
- fel kell tárni a kudarc okait /szükség szerint igénybe kell venni a Pedagógiai Szakszolgálat segítségét/
- szükség szerint élni kell a lassítás eszközeivel, hogy kialakuljanak azok a képességek, amelyek birtokában a többi évfolyamot évismétlés nélkül el tudja végezni a tanuló
- a tanítási órán az eltérő képességekhez alkalmazkodó óravezetést kell tervezni törekedni kell a megértést, ill. bevésést segítő szemléltető eszközök alkalmazására, és arra , hogy megfelelő házi feladatot kapjon a tanuló

- külön ki kell jelölni évfolyamonként a minimum tananyagot, amely a tovább haladáshoz feltétlenül szükséges
- a törvényben meghatározott órakeretek kiszámítása évfolyamonként

- a szakértői véleményben megfogalmazott javaslatok figyelembevétele
- a szakértői véleményben foglaltak igazgatói határozatban való betartása /mentességek, részleges mentességek, egyéni munkarend/
- a tantárgyi felmentések, javaslatok méltányos elbírálása
- szoros együttműködés a Pedagógiai Szakszolgálattal
- szoros együttműködés a területi Szakértői Bizottsággal
- a szülőkkel való kapcsolat fontossága:
- elfogadás
- reális helyzetértékelés
- együttműködés elveinek figyelembe vételével
- a tanulás kötelesség, a tanulás igényesség fogalmainak kialakítása
- a szép helyes magyar beszéd igényének kialakítása, a trágár beszéd kerülése
- írásbeli munkájuk olvasható, igényes legyen, füzetek tükrözzék az igényesség elvét

2. SNI tanulók típusai, fejlesztési területek, nevelési célok

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság vélemény alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem vagy magatartásszabályozási zavarral küzd)

Kiemelt pedagógiai tennivalók:

- fejlesztő eljárások alkalmazása az egyéni bánásmód elveinek figyelembe vételével
- kompenzáló nevelés
- differenciálás
- fejlesztés
- prevenció
- reedukáció
- felzárkóztatás
- speciális gyógypedagógiai módszerek, fejlesztő eljárások alkalmazása
- speciális logopédiai módszerek, fejlesztő eljárások alkalmazása
- a gyerekek alapos megismerése

- okok feltárása,
- egyéni fejlesztési tervek, egyénre szabott haladási ütem megtervezése,
- a részképességek hiányainak figyelembevétele, a meglévők erősítése, a kompenzálás
- elveinek alkalmazása
- szociális kompetencia állandó fejlesztése a másság elfogadtatása, empátia, önismeret, reális énkép kialakítása
- interperszonális kapcsolatok fejlesztése
- másodlagos magatartászavarok megelőzése, meglévők enyhítése
- figyelemfejlesztés
- nyelvi kreativitás fejlesztése — szövegértés, szókincs, grammatikai ismeretek, olvasási készség fejlesztése
- beszédhibák javítása
- anyanyelvi kompetenciák fejlesztése az adott gyermeknél a tőle elvárható legmagasabb szint elérése érdekében
- matematikai ismeretek fejlesztése az alapl műveletek készségszintű ismerete
- a kulturális hátrányaik leküzdése

Eljárások

- optimális osztálylétszám kialakítása
- a sérülés specifikus tünetek figyelembe vétele az osztályokba kerüléskor
- egyéni képességekhez igazodó tanulásszervezés
- látás-, hallás-, mozgás- információ csatorna hatékony alkalmazása a tananyag elsajátítás érdekében
- a segédanyag sokszínűségének, változatos alkalmazásának elvei
- apró egymásra épülő lépések elvének alkalmazása
- a nagyobb számú ismétlés elvének alkalmazása
- a számonkérés igazodjék a tanulók egyéni készségeihez, képességeihez
- a megerősítés, dicséret elvének fokozott alkalmazása
- a differenciálás elvének figyelembe vétele a számonkéréseknél
- a felmentések pozitív elbírálása
- a segédeszközök alkalmazásának, lehetőség szerinti biztosítása
- a digitális kompetencia fejlesztése, ill. az eszközök alkalmazásának lehetőségei
- továbbképzések, konzultációk szervezése

- az új fejlesztő eljárások megismerése, alkalmazása a tananyag elsajátítás során
- szülővel való együtt munkálkodás a siker érdekében
- kapcsolat a pedagógiai szakszolgálattal

2. Beszéd fogyatékos tanuló

Átmeneti, ill. tartós zavarok léphetnek fel a nyelvi, a kommunikációs és tanulási képességekben, a kommunikációs, szociális kapcsolatok kialakításában. Az akadályozottsága megmutatkozhat a beszédhangok helyes ejtésének, a beszédészlelés és megértés zavaaraiban, a beszédritmus sérülésében, a grafomotoros, vizuomotoros koordináció fejletlenségében és az ezekkel együtt járó részképesség kiesésben (szerialitás, figyelem, emlékezet)

A beszéd fogyatékos tanulóknál a tünetek az egészen enyhe eltérésektől az értelmetlen beszédig minden változatban előfordulhatnak. A beszéd fogyatékoság nem kizárólag halláskárosodás következménye lehet, együtt járhat a nyelven kívüli kognitív képességek és a viselkedésszerveződés zavaaraival azok maradványtüneteivel, valamint az olvasás, írás, helyesírás, számolás területén kialakuló verbális tanulási zavarral. A kommunikációs nehézségek miatt másodlagos pszichés eltérések, magatartás zavarok is kialakulhatnak. Az iskolai oktatás, a fejlesztés, a különleges bánásmód függ a beszédbeli akadályok jellegétől, súlyosságától. Az akadályozottság a tanulók életkori sajátosságainak módosulásával, a tanuláshoz való képességek kiesését, átalakulását is okozhatja.

A fejlesztést, a pedagógiai munkát egységes komplex feladatként kell kezelni. Cél, hogy a szükséges kompetenciákat alkalmazva megfelelő műveltséget biztosítva, a bennük rejlő lehetőségek maximális kibontakoztatása, a tehetség kibontakoztatása a társadalomba való teljesebb beilleszkedés érdekében (pl: zene, ének, hangszer, rajz, sport terén). A fejlesztés tudatos, tervszerű, komplex.

A módszerek alkalmazásánál figyelembe vesszük az életkort, az értelmi képességet, a beszéd fogyatékoság fajtáját, súlyosságát, milyenségét, individualizmusát.

A beszéd fogyatékoság típusai:

- nyelvfejlődési zavar
- orrhangzós beszéd
- a folyamatos beszéd zavara
- logofóbia (mutizmus típusai)
- centrális eredetű beszédzavarok
- verbális beszédzavarok

- vagy ezek halmazott előfordulásai

A beszédfigyelmetes tanulók beszéd és nyelvi fejlesztése komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében történik. A fejlesztés csoportos, ill. egyéni keretek között is folyhat. A fejlesztésben törekedni kell a személyiség és a beszédműködés kölcsönhatására, a pszichikus tényezők összhangjára. A fejlesztésben, az iskolai tevékenységben meghatározó a sokoldalú percepció fejlesztés-a kinezteziás, a hallási, a látási, a beszédmotoros észlelések egymást erősítve fejlődjenek.

A fejlesztés fontos elve a transzferhatások tudatos kihasználása, amely a részképességek egymásra hatását, erősítését jelenti.

Fontos a mozgás, a sporttevékenység, a zeneoktatás, a táncoktatás, hiszen a nagymozgás az alapja a finommotorikát igénylő beszédfejlesztésnek, a grafomotorium fejlődésének is.

A fejlesztés fontos része a szülők támogató együttműködése.

Fejlesztési területek, nevelési célok:

- önbizalom fejlesztése
- reális énkép, belső kontroll kialakítása, máságának elfogadása, elfogadtatása
- kifejezőkészség fejlesztése
- beszédgátlás feloldása
- kommunikáció iránti igény kiépítése
- egyénre szabott motivációk kialakítása
- egyéni tanulási stratégiák feltárása
- alapvető erkölcsi normák megismertetése
- önkéntes feladatvállalás
- önállóság fejlesztése
- szövegértés, lényegkiemelés fejlesztése
- alapfogalmak megismertetése
- IKT eszközök használata, médiatudatosságra nevelés
- interperszonális készségek fejlesztése
- szociális kompetenciák fejlesztése
- kudarcok pozitív feldolgozása, leküzdése
- reális továbbtanulás
- reális pályaválasztás segítése

Feladatok:

- Speciális tantervek, tanmenetek, tankönyvek, segédletek alkalmazása,
- differenciált tanulásszervezési formák alkalmazása,
- egyes tanulási tartalmak módosítása, elhagyása, leegyszerűsítése, új területek bevonása a sikeres tanulás, ill. tudás megszerzése érdekében
- a frontális tanítási forma helyett, csoportos, ill. pár, ill. egyéni módszerek alkalmazása
- a kooperatív együttműködő feladatvégzési technikák alkalmazása
- a tanulók eseti, átmeneti, ill. tartós mentesítése a követelmények teljesítése alól a szakértői vélemények alapján

3. Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló:

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók oktatása intenzív terápiás céllal szervezett időszakos külön nevelés keretében (pl. logopédiai osztályban, tagozaton), valamint a többi tanulóval együtt, integrált nevelés, oktatás keretében történhet.

A specifikus tanulási zavarok esetében a tanulók alapproblémája, hogy jó értelmi képességeik ellenére az olvasással (diszlexia), a helyesírással (diszortográfia), az írásmozgással (diszgráfia) és a számolással (diszkalkulia) kapcsolatban az iskolai oktatás során feltűnő nehézségek jelentkeznek, általános értelmi képességeik és tanulási teljesítményeik között alulteljesítés formájában lényeges különbség áll fenn.

Ennek az eltérésnek a hátterében a megismerési képességek különböző zavarai állnak, amelyek az olvasás, az írás, a helyesírás vagy a számolás területén önálló, vagy kevert típusú zavar formájában jelenhetnek meg.

Specifikus tanulási zavarok

- diszlexia,
- diszkalkulia,
- diszgráfia
- diszortográfia
- a fentiek együttes megjelenése
- hiperaktivitás és vagy figyelemzavar;

Gyakran élnek át kudarchelyzetet, az iskolai teljesítményelvárások iránti közömbösség, elutasítás, illetve önértékelési zavarok, különböző jellegű beilleszkedési problémák alakulhatnak ki.

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulóknál megmutatkoznak az idegrendszer csökkent terhelhetőségének jelei pl:

- a tanulók általában fáradékonyabbak, a meteorológiai változásokra érzékenyebbek,
- az átlagnál, nehezebben tűrhetnek zajokat, viselik el a várakozás, kivárás okozta feszültséget, aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, esetleg egyedüllétre, támasznyújtásra,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat, valamint
- a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

A fejlesztés alapelvei

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakvéleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságai, szükségleteik figyelembevételével történik.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro, ill. makrotervezés) tájékoztatni kell az osztálymunkában résztvevő pedagógusokat, szaktanárokat, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökére.

Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat; indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján — az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből - az értékelés és minősítés alól mentesítés adható.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladatok:

- a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása
- a pozitív énkép és önértékelés kialakítása
- a tanulás iránti motiváció és a kudarctűrő képesség növelése
- a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés

3.1. Diszlexia

Az olvasási képesség zavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája, amely önmagában és más jelenségekkel kombinálódva fordulhat elő.

Jellemzői – a hang-betű kapcsolat kialakulásának nehézsége – hiányos fonológiai tudatosság: neheztelt a beszédhangok megkülönböztetése, hangok, szótagok sorrendjének, rímek felismerésének nehézsége – értelmes és értelmetlen szavak helyes/hibás olvasásának különbözősége – gyenge rövid távú emlékezet, a hallott szöveg pontatlan és részleges feldolgozása – rendhagyó szavak szabályosítása olvasásnál – írott szavak felbontása a szavakat alkotó hangelemekre – vizuális felismerési zavarok, vizuálisan hasonló betűalakok esetén.

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus olvasászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás készségét, segítse az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a betűbiztonság és az összeolvasási készség kialakítása, fejlesztése
- a fonológiai tudatosság kialakítása,
- a rövid távú emlékezetfejlesztése,
- az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- téri, idői orientáció kialakítása téri és verbális szinten
- vizuálmotoros koordináció fejlesztése
- auditív, vizuális, motoros területek koordinált működtetése
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analizáló-szintetizáló módszerrel
- szövegértés folyamatos fejlesztése

- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával
- az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése

3.2. Diszortográfia

A helyesírási képesség zavara, nagy gyakorisággal társul diszgráfiával, egyik önálló megjelenési formája a specifikus tanulási zavaroknak

Jellemzői:

- a centrális auditív feldolgozás zavara,
- a fonémafeldolgozás zavara
- beszédhangok nehezített megkülönböztetése a fonetikai, fonológiai jellemzők szintjén
pl. időtartam, zöngéesség mentén
- helyesírási hibák halmozódása
- a tollbamondás utáni írás hibái

A fejlesztés célja:

- a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő helyesírási készségkialakítása
- az anyanyelvi kompetencia kialakulása
- az írott nyelv használatának életkori szintű alkalmazása

A fejlesztés feladata:

- a fonológiai tudatosság kialakítása
- beszédészlelési képesség fejlesztése
- a rövidtávú emlékezet fejlesztése
- a spontán és tollbamondás utáni írás javítása
- a figyelemfejlesztés
- önértékelési képesség fejlesztése, hibajavítás fejlesztése
- szerialitás fejlesztése

3.3. Diszgráfia

Az írás képességének specifikus zavara

Jellemzői:

- csúnya, torz, nehezen olvasható íráskép
- szaggatott betűalakítás és betűkötések
- rossz csukló, -kéz,- ujjtartás,
- az íróeszköz helytelen fogása, görcsösség, merevség
- egyenetlen ritmusú, strukturálatlan íráskép, formai és aránybeli hibák
- kialakulatlan kézdominancia
- lassú tempójú írás,
- központosítás, hiánya,
- nagybetűk használata és betoldása a kisbetűk közé
- fonológiai-nyelvi jellemzők zavara (nyelvtan, mondat szerkezet, helyesírás)

A fejlesztés célja:

A tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő írás készséggel rendelkezzen, képes legyen azt a kommunikáció egyik formájaként használni ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

A fejlesztés feladatai:

- a mozgáskoordináció fejlesztése
- a testséma biztonságának kialakítása,
- a vizuomotoros koordináció fejlesztése
- az írásmozgás alapformáinak gyakorlása,
- különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés)
- írás alkalmával a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése

3.4. Diszkalkulia:

A számolási képesség specifikus zavara

A specifikus számolási zavar a különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

Jellemzői:

- a szimbólumok felismerésének és tartalmi azonosításának nehézségei
- a mennyiségfogalmak kialakulásának hiányosságai
- a mennyiségfogalmakkal végzett gondolkodási műveletek zavara
- a téri és síkbeli viszonyok érzékelésének hiányosságai
- helyi érték megértésének nehézségei,
- a műveleti jelek értelmezésének nehézségei,
- a halmazok, mennyiségek összehasonlításának nehézségei
- szerialitási zavar,
- számlálási és becslési képesség hiánya
- számértékek szimbolikus funkciójának értelmezési nehézségei
- mennyiség és a számértékek összehasonlításának nehézsége
- számjegyekre vonatkozó lexikai hibák ●komplex aritmetikai műveletek értelmezésének problémái
- gyenge verbális emlékezet,(a számmemória és az általános memóriateljesítmény különbsége)
- figyelemzavar
- szövegértési nehézség, a matematika nyelvének lefordítási nehézségei

A fejlesztés célja:

A tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a számolási-matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A számolás elkülönülten szerveződő képességrendszer, amelynek számos kapcsolata van a beszéd, az olvasás és az írás rendszereivel, ezért a számolási zavarok a specifikus tanulási zavarok és nyelvi zavarok különböző megjelenési formáival együtt járhatnak.

A fejlesztés feladatai:

- téri, idői relációk fejlesztése
- a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése
- matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása
- az észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,

- a vizuális-téri tájékozódó rendszer fejlesztése
- a matematikai relációk nyelvi megalapozása
- a matematika-nyelv tudatosítása
- a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedés,
- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése
- a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés
- a fokozott gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása
- a diszkalkulia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása
- az önértékelés fejlesztése
- sikerélmény biztosítása
- az egyéni bánásmód, differenciálás elvének fokozott alkalmazása

3.5. Hiperaktivitás és figyelemzavarok

A pszichés fejlődés zavarainak egyik alcsoportját alkotják azok a sajátos nevelési igényű tanulók, akik nagyfokú impulzivitásukkal, a célirányos, tartós figyelem zavarával küzdenek.

Jellemzői:

- szóródó, terelhető figyelem,
- hosszabb ideig nem képes összpontosítani egy feladatra
- komplex feladatokra nem képesek választ adni,
- az elterelő ingereket gátolni, kizárni - az impulzivitás következtében kialakuló meggondolatlan viselkedés, eseteként düh, haragreakciók - motoros nyugtalanság (babrálás, széken hintázás, ülőhely elhagyása, stb) - megkezdett tevékenység befejezetlensége, kapkodó magatartás
- ingersorozatok hibás kivitelezése
- tantárgyi alulteljesítés (főként, nyelvi, számolási feladatokkal kapcsolatban)
- én-bizonytalanság,
- másodlagos pszichés tünetek

A fejlesztés célja:

- a figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése

- a közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása,
- a szélsőséges megnyilvánulások leépítése,
- az önkontroll,
- az érzelmi egyensúly megteremtése

A fejlesztés feladatai:

- speciális figyelem-tréning, figyelemfejlesztés
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése, ingerszegény környezet
- fokozott egyéni bánásmód
- önkontroll fejlesztése,
- önértékelési képesség fejlesztése
- feladatok idői megtervezése és kivitelezése
- motiválás fokozása
- sikerélmény biztosítása
- pozitív megerősítés, visszajelzések
- jutalmazási technikák bevonása
- együttműködés a családdal, szakemberekkel

3.6. Az enyhén értelmi fogyatékos tanuló

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók a tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak, akik az idegrendszer és/vagy genetikai okra visszavezethető gyengébb funkció képessége illetve a kedvezőtlen környezeti hatások folytán tartós, átfogó akadályozottságot, tanulási nehézségeket, tanulási képességzavart mutatnak.

Tanulási helyzetekben jellemzők:

- téri tájékozódás fejletlensége
- finommotorika kialakulatlansága
- figyelem koncentráció hiánya
- bonyolultabb gondolkodási folyamatok sérülése
- a kommunikáció a szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérései

Ezek eltérő mértékben és mindig egyedi kombinációban jelennek meg, és akadályozzák az iskolai tanulást illetve annak eredményességét.

A tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére nagy hangsúlyt kell fordítani.

Például:

- Közvetlen érzéki tapasztalatok
- Tárgyi cselekvéses megismertetés
- Célirányos tevékenységek
- Szemléltetés a képi gondolkozás elősegítése

A fejlesztési területek megegyeznek, a részképesség zavaros gyermekek fejlesztésével, de azok mélysége, időigénye mindig az egyéni sajátosságokat figyelembe véve módosul.

Fejlesztés feladatai:

- a reális énkép megfelelő önismeret kialakítása
- belső kontroll kialakítása
- a másságok elfogadtatása
- a szociális érzékenységet segítő magatartás kialakítása
- egyénre szabott tanulási módok megismerése, ezek alkalmazása
- a beszédértés és a kifejező beszéd fejlesztése
- konkrét cselekvéssel összekapcsolt tapasztalatszerzés kialakítása
- matematika tudásának praktikus használata az élet különböző területein
- digitális kompetencia kifejlesztése
- az életvitelhez, tanuláshoz, szabadidő hasznos eltöltéséhez kapcsolódó ismeretszerzés elsajátíttatása

- az értékteremtő munka a saját felelősség felismertetése
- a tanulók képességének megfelelő pályaválasztás segítése

A fejlesztés fő célja:

A fogyatékoságból eredő hátrányok leküzdése, a funkciók zavarának korrigálása, kompenzálása az eredményes társadalmi integráció érdekében

Az egyéni, különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel szemben támasztott követelmények, kiemelt feladatok egyéb területei:

- tanulás, igényesség, önállóság, kötelesség elv tudatos alkalmazása
- szép, helyes magyar beszéd épüljön be a mindennapi kommunikációjukba
- trágár beszéd kerülése - trágárságtól mentes beszéd elérése

- gondolataik összefüggő kifejezése - összefüggő beszédre törekvés
- írásbeli munkáik olvashatóak legyenek - füzeteik külalakját igényesség jellemezze
- egymás megbecsülése - tolerancia egymás iránt
- udvariasság felnőttekkel, társaikkal - felnőttek iránt tisztelet
- öltözködésben, megjelenésben mértéktartás

3.7. A hallássérült gyermek

A hallássérült tanulók a sajátos nevelési igényű tanulók körébe tartoznak, tartós tanulási nehézségeket, tanulási zavart mutatnak.

A nagyothallók a hallási fogyatékosok egyik alcsoportját alkotják. , lehetnek enyhe vagy közepes fokú hallásvesztéssel rendelkező gyermekek. A nagyothallóknál a hallási analizátor károsodása az élet bármely szakaszában felléphet.

Az enyhe nagyothalló gyermekeknél a beszédtartományban mért hallásvesztés 30—45 dB közötti, közepsúlyos esetben 45—65 dB közötti, súlyos esetben 65—90 dB közötti hallásvesztéséget mutatható ki.

A nagyothalló gyermekek az emberi beszéd, a környezeti hangok korlátozott felfogására, differenciálására képesek.

Beszédfejlődésük késve, általában spontán (hallókészülék segítségével vagy a nélkül), esetenként azonban csak speciális segítséggel indul meg

A nagyothallók a beszédállapot szerint két további alcsoportot alkotnak.

Az egyik alcsoportba azok a nagyothallók tartoznak, akiknek verbális kommunikációja kevésbé tér el az épekétől: kiejtésük nem, vagy alig rendellenes, szókincsük kismértékben beszűkült, beszédmegértésük jó vagy közepes, nyelvi kompetenciájuk alig érintett, de nehézségek mutatkoznak az önálló szövegértő olvasás és az írásbeli kifejezés terén. Ezen alcsoport tagjai többségükben enyhén vagy közepes fokban nagyothallók. A gyermek hallásvesztése a főbb beszédfrekvenciákon olyan mértékű, hogy ennek következtében a beszédnek hallás útján történő megértésére nem, vagy csak részben képesek.

A másik alcsoportba azok tartoznak, akiknek verbális kommunikációja nagyobb mértékben tér el az épekétől: kiejtésük érthető, jóllehet több hangot hibásan képeznek, szókincsük jelentősen elmaradhat az ép kortársakétól, beszédmegértésük közepesen vagy gyengén fejlett, a nyelvi kompetencia, az önálló szövegértő olvasás és az írásbeli kifejezés terén nagyobb elmaradásokat mutatnak. Ezen alcsoport tagjai többségükben súlyosan nagyothallók és a halláskárosodás a beszéd-kialakulást megelőzően léphet fel. Ebbe a csoportba sorolhatjuk a

beszéd kialakulása után megsiketült, tehát a beszédet természetes úton már elsajátított siketeket is, akik a beszédmegértéshez a szájról olvasást használják.

A nagyothallók a beszédet hallás útján sajátítják el, a beszéd megértésében a szájról olvasás kiegészítő funkciót tölt be.

A nagyothallók mindkét csoportjánál jelentkeznek az elvont és logikus gondolkodás, valamint az érzelmi, akarati megnyilvánulások eltérései is.

A halláskárosodás miatt teljesen elmarad, vagy erősen sérül a beszéd és a nyelvi kompetencia. Korlátozott a nyelvi alapokon történő fogalmi gondolkodás kialakulása, aminek következtében módosul a gyermek megismerő tevékenysége, esetenként egész személyisége megváltozik.

A hallássérült tanulónál — a hallás hiánya vagy csökkenése miatt — a szokásostól eltérhet a nyelvi kommunikáció (beszédértés, szövegértő olvasás szókincs, nyelvi szerkezetek értése és használata, hangzó beszéd stb.) fejlettsége, ennek következtében a megismerő tevékenység és a teljes személyiség fejlődése is megváltozhat.

A tanuló nyelvi kommunikációja intenzív fejlesztést igényel, mert ennek szintje általában nem korrelál életkorával, hallásállapotával melytől pozitív és negatív irányú eltérés is lehet.

A hallásveszteség következményei csökkenthetők, vagy adott esetben megszüntethetők.

A speciális pedagógiai segítség eredményeként elérhető, hogy a hallássérült gyermek érzékeli a hangot, s képes lesz az emberi hang kommunikációs funkciójának felismerésére.

A beszédhallás fejlődésével és a szájra irányultság kialakulásával párhuzamosan megindul a passzív és aktív szókincs fejlődése.

Képessé válhatnak a hallásra épített kommunikációra.

A hallássérült gyermekek iskolai nevelésének feladata —az audiológiai gondozásra építve — a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése.

A fejlesztés eredményességét döntően meghatározza, hogy a gyermek az iskolába lépés időszakában milyen beszédmegértési, beszédkészenléti állapotban van. Ez függ a hallásállapottól és a beszéd kialakulását egyénenként is nagymértékben és eltérő módon befolyásoló egyéb tényezőktől (például kognitív és pszichés állapot, szociokulturális környezet korai és optimális audiológiai ellátástól.).

Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az iskola egész napi tevékenységében megjelenik.

A fejlesztés feladatai:

A nyelvi kommunikáció rendszerében a hallás és a beszédértés fejlesztése, a hangos beszéd aktív használatának építése, a grafomotoros készségfejlesztés és a diszfázia, diszlexia-prevenció.

A nagyothallók személyiségfejlesztése döntően vagy részben a hallási fogyatékosokra irányuló gyógypedagógiai (szurdopedagógiai) tevékenységgel, a hangerősítés különböző korszerű technikai eszközeinek segítségével valósul meg.

Ennek fő célkitűzései:

- a kommunikációs alapkészségek és képességek fejlesztése,
- a hallásnevelés,
- az ismeretnyújtás,
- és a szociális magatartás korrigálása.

A nagyothalló függetlenül attól, hogy melyik alcsoportba tartozik, integráltan végezheti általános iskolai tanulmányait.

Az integrált tanulást a hallási fogyatékosok nevelésére specializált utazó tanár szurdopedagógus segíti.

A hallássérült (nagyothalló) tanulók iskolai fejlesztésének elvei

Javasolt az alapozó szakaszban a nevelés, oktatás területén a fokozott egyéni és kiscsoportos fejlesztés, a gyógypedagógus vagy a kéttanáros modell alkalmazása.

A hallássérült tanuló egyéni fejlesztési lehetőségeit személyiségjegyei, intellektusa mellett döntően befolyásolja a hallássérülés bekövetkeztének, felismerésének időpontja, kóroka, mértéke, a fejlesztés megkezdésének ideje.

A hallássérült gyermekek fejlesztése az általános pedagógiai tevékenységen kívül gyógypedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs eljárások folyamatában valósul meg.

A nevelés-oktatás szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

A többségi iskolában történő együttnevelés a szülő/gyógypedagógus/pedagógus közös döntését igényli az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének figyelembe vételével.

Az együttnevelés nem lehet formális, a befogadó iskolának szükséges változtatásokat végrehajtani a valódi befogadás érdekében, így pl. a módszer és eszközrendszerben (differenciálás, egyéni képességek figyelembe vétele stb.), az óraszervezésben, a probléma megoldásában.

A hallássérült gyermekek együttnevelése halló társaikkal többféleformában lehetséges:

- egyéni teljes integráció, amelyben a gyermek az oktatás teljes időtartamában a befogadó csoportban van;

- részleges integráció, amikor a tanuló a tanórák egy részén vesz részt a többi tanulóval együtt, a többi időt gyógypedagógussal, logopédussal, szurdopedagógussal tölti.

Az iskola helyi tantervének elkészítésekor figyelembe vesszük a hallássérült gyermek speciális fejlesztési igényeit a tananyag, a követelmény, az értékelési mód és a speciális módszertan tekintetében.

Külön gondot fordítunk arra, hogy a tanuló minden segítséget megkapjon hallássérüléséből, gyengébb nyelvi kommunikációs kompetenciájából, fogalmi gondolkozásából eredő hátrányának és ezzel összefüggő esetleges tanulási nehézségének leküzdéséhez.

A pedagógusnak az értékelésnél figyelembe kell vennie:

- a hallássérülés következményeként fellépő kommunikációs nehézségeket,
- a szókincs esetleges elmaradását,
- a szóbeli, írásbeli kifejezőképesség gyengébb voltát,
- az abban előforduló grammatikai hibákat
- kiejtési problémákat.

Legyen az értékelés része olyan követelmény, mely a tanuló sérüléséből következően nem teljesíthető halló társaival azonos szinten vagy módon (hosszú memoriter, hangsúlyos, ritmusos versmondás, tollbamondás utáni esetleges hibák stb.)

Értékelésüknél az egyéni fejlesztési terv követelményeit figyelembe kell venni.

Az együttműködés során a szurdopedagógus/utazótanár vállalja, hogy:

- tájékoztatásnyújtással segíti pedagógust
- konzultációval segíti a pedagógusok, az oktató/nevelő közösség munkáját a gyermek sajátosságainak megértésében; megismerésében
- hospitál a gyermek osztályában;
- segítséget nyújt a befogadó intézmény órai munkájához;
- nyomon követi a gyermek fejlődését;
- egyéni fejlesztés során fejleszti a gyermek kommunikációs kompetenciáját;
- esetlegesen koordinálja a rehabilitációs munkában résztvevő szakemberek munkáját.,
- rendszeresen kapcsolatot tart a szülővel.

Az eredményesség érdekében szükség van a szülők aktív közreműködésére valamint a szülők és az iskola együttműködésére.

Az integráltan tanuló hallássérült gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz, illetve a hallássérülés tényéből következik

Kiemelt fejlesztési feladatok:

A hallássérült tanulók nevelésében a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvényei. A hallássérült tanulókat segíteni kell abban, hogy érzékszervi fogyatékosságukkal együtt élve, önmagukat elfogadva a munka világának aktív részesévé, kiegyensúlyozott személyiségekké váljanak a sikeres társadalmi beilleszkedés céljából

Az ismeretszerzésben kiemelkedő szerepe van a vizuális csatornának. Törekedni kell arra, hogy az ezen az úton szerzett ismeretek tartalma valóság-hű legyen, és hogy az ismeretanyag a fogalmi általánosításokat, az árnyaltabb kommunikációt is fejlessze.

A szókinccs és a fogalmak bővítése, a nonverbális úton szerzett ismeretek, fontos részét képezik az egyéni szükségletekhez igazított fejlesztésnek.

Tudatos pedagógiai segítséggel kell lehetővé tenni minél több vizuálisan jól érzékelhető, saját élményen alapuló ismeretek gyűjtését.

A tanulás tanítása

A hallássérült gyermekek tanulási folyamatát lényegesen nehezíti különböző mértékű kommunikációs akadályozottságuk.

A tanulókkal kapcsolatos speciális igényeik, lehetőségeik (emlékezet, annak struktúrája, dyslexiás jegyek, részképeség zavarok stb.) feltárására építve valósítható meg az egyénre szabott fejlesztés.

Sajátítsák el az önálló tanulást segítő eszközök (pl. számítógép, internet, elektronikus könyvtár) készségszintű használatát.

Életmódjuk, életvitelük alakításában hangsúlyos szerepe van komplex kommunikációs lehetőségeik fejlesztésének (hallásmaradvány kihasználása, szájról olvasás, pontos jelnyelvi ismeretek).

Szükséges, hogy felismerjék a környezetben előforduló káros szokásokat, hogy az ártalmas magatartási formákat ne vegyék át.

Ismerjék meg saját értékeiket, hogy életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni,

A hallássérült gyermek számára a mozgás, a testedzés olyan kompenzációs terület, ahol kommunikációs hátrányaikkal is jelentős sikereket érhetnek el.

Emellett a sport segíthet a belső feszültségeik levezetésében, így segítve az indulatok kezelését.

A hallássérült gyermekek, nyelvi korlátozottságuk miatt kevesebb információval rendelkeznek a világról, bizonytalanságuk, befolyásolhatóságuk miatt jobban ki vannak téve veszélyeztető hatásoknak.

Az érzelmek, indulatok, belső feszültségek verbális kifejezésének nehezített volta miatt fontos, hogy legyen lehetőségük ezek nem verbális módon való kifejezésére akár a művészetek (képzőművészet, tánc) akár a sport terén.

Kiemelt feladatok

- a beszédértés fejlesztése
- a szövegértő olvasás fejlesztése
- konkrét tapasztalatokon alapuló szókincsfejlesztés
- a beszéd használata
- az írásbeli kifejezés fejlesztése
- az önálló ismeretszerzés igényének kialakítása
- az olvasás technikájának kialakítása,
- elemi szövegértési kompetencia kialakítása
- az írás technikájának kialakítása
- beszédérthetőség fejlesztése,
- a beszédhangok minél pontosabb ejtése,
- a beszéddinamika fejlesztése, javítása,
- a hallási figyelem fejlesztése,
- az épen maradt funkciók fejlesztése.
- a szociális kapcsolatrendszer, az érintkezési formák pontos értelmezése, nyelvi formáinak elsajátítása a személyiség harmonikus fejlesztése érdekében.
- az ismeretek bővítésével kapcsolatos fogalomrendszerek pontos kiépítése, a tudáselemek értő, értelmező összekapcsolása a kognitív funkciók (a felfogás, a feldolgozás, a lényegkiemelés, az összefüggések meglátása és az alkalmazás) szintjeinek fejlesztésével
- a vizuális percepció a valóság képi feldolgozásának, megjelenítésének, értelmezésének folyamatos bekapcsolása a tanulás-tanítás folyamatába
- a magyar nyelv szabályainak megfelelő beszéd komplex, folyamatos fejlesztése.

- a beszédhallás, a beszédérthetőség fejlesztése. a nyelvi problémaészlelés képességének folyamatos fejlesztése;
- az egyéni közlési stratégiák kialakítása és használata;
- a nem verbális önkifejezés képességének fejlesztése, illetve a partner nem verbális jelzéseinek értelmezés
- az információszerzés, az interperszonális kapcsolatok új technikai formáira való felkészítés (számítógép, Internet stb.),
- az írásos kommunikáció fejlesztése,
- idegen nyelv ismerete, írásos formájának hangsúlyos megalapozása és fejlesztése.
- a tehetségre utaló személyiségjegyek feltárása és gondozása.
- a beszédértés és mondanivaló kifejezésének fejlesztése.
- a szövegértő olvasás folyamatos fejlesztése - felzárkóztatás,
- a tehetség gondozás - a mozgás és ritmus intenzív fejlesztése.
- a továbbtanulás, a szakmaszerzés ismereteinek, lehetőségének megalapozása, kitekintés a munka világára.

Az alsó tagozatos szakasz végéig átfogó feladat a nyelvi rendszer kiépítése.

A nyelvi kommunikáció biztonságos megalapozásával, folyamatos fejlesztésével lehetséges, hogy a kultúrtechnikák (olvasás, írás, nyelvi rendszer) mindinkább az ismeretszerzés eszközeivé váljanak.

Altalános cél, hogy ez a szakasz megalapozza egy olyan direkt kommunikációs szint elérését, amely alkalmas valamennyi műveltségi terület ismeretanyagának teljesebb körű elsajátítására. Az egyéni sajátosságok figyelembevételével módosulhatnak a tantárgyi témakörök, tartalmak, az egyes műveltségi területek hangsúlyos, speciális feladatai (tananyaghoz képest a helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez szükséges differenciálni, redukálni, helyettesíteni az irodalmi műveket.)

Kívánatos a korszerű idegen nyelvtanítási módszerek alkalmazása, a köznapi helyzetekben történő kommunikációfejlesztés.

Az iskolai fejlesztés során kiemelt feladat a lehető legnagyobb önállóság elérése.

Lehetőséget kell biztosítani indokolt esetekben a jelnyelv választására az idegen nyelvi órák keretében a többi tanuló által tanult nyelv helyett.

A tárgyi tudás megszerzését széleskörű szemléltetés segíti--- szöveg---kép---animáció--- videóami színesebbé, élményszerűvé teszi a tanulási folyamatot.

Az új információk rendezése során fontos szerephez kell jutnia a gondolkodási képességek fejlesztésének, mind a képzeleti, mind a fogalmi gondolkodás terén.

Lényeges azoknak az eljárásoknak, módszereknek, tevékenységeknek a megkeresése, és működtetése, amelyek a tanuló életének minden színterén az önálló életvitel kialakítását segítik, gyakoroltatják.

Alapvető fontosságú feladat mindazon személyiségiyek feltárása, melyek a tanulók további sorsát döntően befolyásolhatják.

Reális énképük, önismeretük kialakítása segíti a számukra megfelelő, elérhető szakma tanulását, majd a munka világába, azon keresztül a társadalomba való beilleszkedésüket.

Tanulják meg a mindennapi helyzetekben előforduló metakommunikációt helyesen értelmezni.

Tudjanak írásban kommunikálni.

Fontos a pozitív attitűd kialakítása, mely segíti a nyilvánosság előtti magabiztos megszólalásra való törekvést.

A társadalomba való beilleszkedésüket segítve meg kell ismertetni velük az érzelem, az indulat kifejezés társadalmilag elfogadott verbális és nonverbális formáit.

VIII. Legitimációs Záradék

A Monori Jászai Mari Általános Iskola **Pedagógiai programjának a véleményezése**, - melyet **az igazgató a nevelőtestület bevonásával készített el**, - az alábbiak szerint megtörtént:

Véleményező szerv	Dátum	Dokumentum iktatószáma
Intézményi tanács (élhet véleményezési jogával)	2024.06.18.	klik037755001/01498-3/2024
Szülői szervezet (élhet véleményezési jogával)	2024.06.20.	klik037755001/01498-4/2024
Diákönkormányzat (élhet véleményezési jogával)	2024.06.12.	klik037755001/01498-2/2024

IX. JÓVÁHAGYÁSI ZÁRADÉK

A Monori Jászai Mari Általános Iskola **Pedagógiai Programját** a Monori Tankerületi Központ Szervezeti és Működési Szabályzatának 5. § (2a) pontjában biztosított hatáskörömben eljárva az Nkt. 83. § (2) g) pontja alapján jóváhagyom.

Monor, időbélyegző szerint

dr. Hrutkáné Molnár Monika
tankerületi igazgató